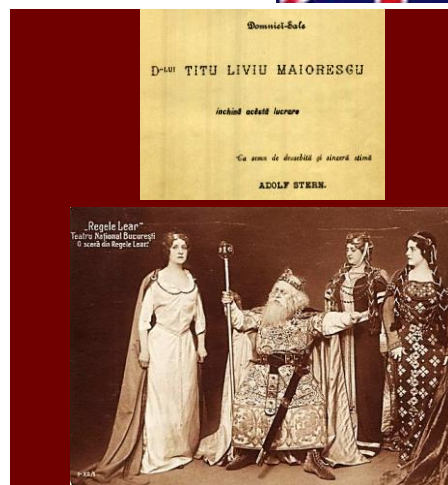
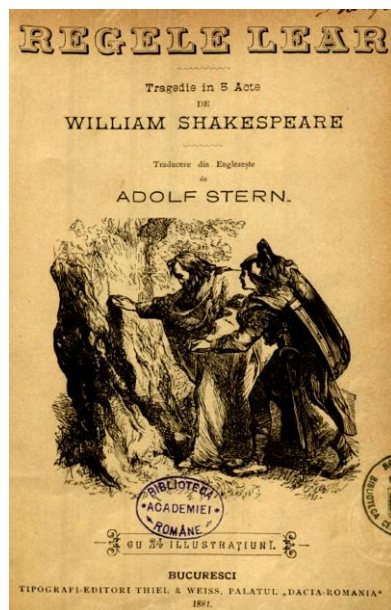

William Shakespeare

King Lear

Regele Lear
Parallel Texts

Translated into Romanian by
Adolf Stern, 1881

Edited by
**C. George Sandulescu
and Lidia Vianu**

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

Editura online a Universității București pentru
studiul limbii engleze prin literatură

Literature is news that stays news.
Ezra Pound

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

Editura online a Universității București pentru
studiul limbii engleze prin literatură

**SHAKESPEARE
LIVES IN**

2016

Literature is news that stays news.
Ezra Pound

Press Release

Monday 4 April 2016

Shakespeare's Plays in Romanian, 1840-1920

Parallel Texts

Edited by C. George Sandulescu and Lidia Vianu.

In April 2016, *Contemporary Literature Press* will publish as *Parallel Texts* over 30 volumes of plays by William Shakespeare. Every play will appear in more than one Romanian version. The translations sometimes use older spellings, and even

Editura *Contemporary Literature Press* publică, sub formă de texte paralele, peste 30 de volume cuprinzând piese de teatru de William Shakespeare, fiecare dintre ele în mai multe versiuni, toate traduse într-o limbă românească pe care pe vremuri o scriam altfel, uneori chiar cu alte caractere tipografice, și care dă textelor lui

older typographic characters. This confers special Romanian local colour to Shakespeare's plays: it is a reminder of an old poetic quality that Romanian possessed in the early 19th century, and which we have lost since then.

We will publish these translations "in instalments". Our volumes are meant to support the British Council project "Shakespeare lives in 2016!" The series published by us will continue for quite a while.

Last but not least, let us remember that, four hundred years ago, Shakespeare died almost at the same time as Cervantes. The only playwright of our world and the only novelist of our world shared the same historical age.

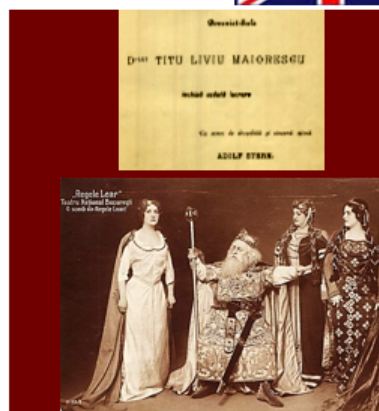
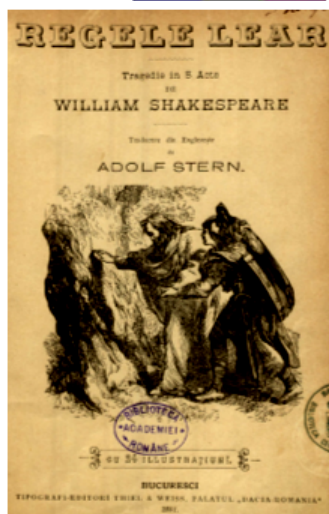
Shakespeare o culoare specială, dispărută în zilele noastre, când exprimarea este prozaică, lipsită de poezie.

Având în vedere că numărul volumelor este mare, le vom publica „în rate”, ca să folosim o expresie care dovedește limpede cât de lipsită de poezie este vorbirea de astăzi.

Această publicare este legată de aniversarea a celor 400 de ani care au trecut de când l-am avut pe Shakespeare printre noi. *Contemporary Literature Press* sprijină în acest fel celebrarea dramaturgului de către British Council sub deviza „Shakespeare Lives in 2016!” Seria de traduceri vechi ale pieselor lui la editura noastră va continua.

Last but not least, să nu uităm că Shakespeare a murit aproape la aceeași dată cu Cervantes. Singurul dramaturg al lumii și singurul romancier al lumii au trăit și au murit în același timp.

C. George Sandulescu and Lidia Vianu

William Shakespeare

King Lear

Regele Lear

Parallel Texts

Translated into Romanian by

Adolf Stern, 1881

Edited by
C. George Sandulescu
and Lidia Vianu

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

Editura online a Universității București pentru
studiul limbii engleze prin literatură

Literature is news that stays news.
Ezra Pound

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS

The online Publishing House of the University of Bucharest

Lidia Vianu
Director

C. George Sandulescu
Executive Advisor

Editura pentru studiul limbii engleze prin literatură

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

VIRTUTE ET SAPIENTIA

BRITISH
COUNCIL

Ambasáid na hÉireann
Embassy of Ireland
Ambasada Irlandei

INSTITUTUL
CULTURAL
ROMÂN

ISBN 978-606-760-055-1

© The University of Bucharest

Editing, Cover Design and overall Layout by
Lidia Vianu

Subediting: Andrada Mingiuc

Proofreading: Teodor Duțu, Andrada Mingiuc

Typing: Andrada Mingiuc

IT Expertise: Cristian Vîjea, Simona Sămulescu

PR Manager: Violeta Baroană

Header Design: Elena Ghercă

Acknowledgements

William Shakespeare: *Regele Lear*. Traducere în limba română de Adolf Stern, Tipografi-Editori Thiel & Weiss. Palatul „Dacia-Romania”, București, 1881. Cu o dedicație lui Titu Maiorescu.

Contemporary Literature Press

Bucharest University
The Online Literature Publishing House
of the University of Bucharest

**A Manual for the Advanced Study
of *Finnegans Wake*
in One Hundred and Twenty-Three Volumes**

Totalling 35,000 pages

by C. George Sandulescu and Lidia Vianu

<http://editura.mttlc.ro>

You can download our books for free,
including the full text of
Finnegans Wake line-numbered, at
<http://editura.mttlc.ro/>,
<http://sandulescu.perso.monaco.mc/>

Holograph
list of the
40 languages
used by
James Joyce
in writing
*Finnegans
Wake*

**Director
Lidia Vianu**

**Executive Advisor
C. George Sandulescu**

William Shakespeare

King Lear

Regele Lear

Parallel Texts

Translated into Romanian by

Adolf Stern, 1881

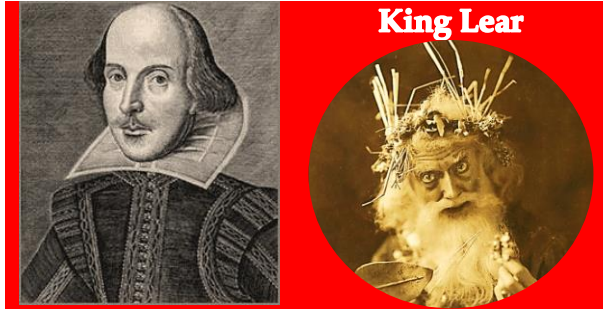
Edited by

**C. George Sandulescu
and Lidia Vianu**

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

1

Dramatis Personae

Lear, King of Britain.
King of France.
Duke of Burgundy.
Duke of Cornwall.
Duke of Albany.
Earl of Kent.
Earl of Gloucester.
Edgar, son of Gloucester.
Edmund, bastard son to Gloucester.
Curan, a courtier.
Old Man, tenant to Gloucester.
Doctor.
Lear's Fool.
Oswald, steward to Goneril.
A Captain under Edmund's command.

Personajele

Lear, Regele Britaniei.
Regele Franței.
Ducele de Burgundia.
Ducele de Cornual.
Ducele de Albania.
Contele de Kent.
Contele de Gloster.
Edgar, fiul lui Gloster.
Edmund, bastardul lui Gloster.
Curan, un curtean.
Un bătrân, vasal al lui Gloster.
Un medic.
Bufonul.
Oswald, vătaful Gonerilei.
Un oficiar, în serviciul lui Edmund.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

Gentlemen.
A Herald.
Servants to Cornwall.
Goneril, daughter to Lear.
Regan, daughter to Lear.
Cordelia, daughter to Lear.
Knights attending on Lear, Officers, Messengers, Soldiers,
Attendants.
SCENE: *Britain.*

2

Gentilom, din suita Cordeliei.
Un erold.
Servitori ai lui Cornual.
Goneril, fiica lui Lear.
Regan, fiica lui Lear.
Cordelia, fiica lui Lear.
Cavaleri în suita lui Lear, Oficiari, Soli, Soldați și suită.

SCENA: *Britania.*

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

3

ACT I

SCENE I.

King's Lear palace.

Enter KENT, GLOUCESTER, and EDMUND.

KENT: I thought the King had more affected the Duke of Albany than Cornwall.

GLOUCESTER: It did always seem so to us: but now, in the division of the kingdom, it appears not which of the dukes he values most; for equalities are so weighed that curiosity in neither can make choice of either's moiety.

KENT: Is not this your son, my lord?

GLOUCESTER: His breeding, sir, hath been at my charge. I have so often blushed to acknowledge him that now I am brazed to it.

KENT: I cannot conceive you.

ACTUL I

SCENA I.

O sală în palatul Regelui Lear.

Intră KENT, GLOSTER și EDMUND.

KENT: Am crezut totdeauna că Regele iubește mai mult pe ducele de Albania decât pe cel de Cornual.

GLOSTER: Așa ni s-a părut și nouă; acum însă, la împărțirea regatului, nu se poate cunoaște pe care din duci prețuiește mai mult: părțile sunt așa de potrivit cântărite, încât cea mai amănunțită cercetare nu poate deosebi una de alta.

KENT: Nu este acesta fiul vostru, milord?

GLOSTER: Creșterea lui a fost în sarcina mea; am roșit de atâtea ori a-l recunoaște, încât acum m-am învățat a o face.

KENT: Nu vă pot înțelege.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

4

GLOUCESTER: Sir, this young fellow's mother could; whereupon she grew round-wombed, and had indeed, sir, a son for her cradle ere she had a husband for her bed. Do you smell a fault?

KENT: I cannot wish the fault undone, the issue of it being so proper.

GLOUCESTER: But I have, sir, a son by order of law, some year elder than this, who yet is no dearer in my account. Though this knave came something saucily into the world before he was sent for, yet was his mother fair, there was good sport at his making, and the whoreson must be acknowledged. Do you know this noble gentleman, Edmund?

EDMUND: No, my lord.

GLOUCESTER: My Lord of Kent. Remember him hereafter as my honourable friend.

EDMUND: My services to your lordship.

KENT: I must love you, and sue to know you better.

EDMUND: Sir, I shall study deserving.

GLOSTER: Muma acestui tânăr m-a înțeles; în urma căreia ea se rotunji la pânțe și astfel avu un fiu pentru leagăn, înainte de a avea un soț pentru pat. Mirosiți ceva despre vreun păcat?

KENT: Nu pot dori să nu se fi făcut păcatul, rodul lui fiind așa de plăcut.

GLOSTER: Dar am și un fiu legiuit, cu câțiva ani mai mare decât acesta, pe care totuși nu-l prețuiesc mai mult. Deși ștregarul ăsta veni în lume cam obraznicește și fără a fi chemat, totuși mumă-sa a fost frumoasă. Am făcut chef la facerea lui, și a trebuit să recunosc pe bastard. Cunoști pe acest nobil Domn, Edmund?

EDMUND: Nu, milord.

GLOSTER: Lordul Kent. Adu-ți aminte de el, de acum înainte, ca de cinstitul meu prieten.

EDMUND: Sunt plecata voastră slugă, milord.

KENT: Îmi placi, și trebuie să caut a te cunoaște mai bine.

EDMUND: Mă voi sili a fi vrednic de aceasta.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

5

GLOUCESTER: He hath been out nine years, and away he shall again. The king is coming.

Sennet. Enter one bearing a coronet, KING LEAR, CORNWALL, ALBANY, GONERIL, REGAN, CORDELIA, and Attendants.

LEAR: Attend the lords of France and Burgundy, Gloucester.

GLOUCESTER: I shall, my liege.

[Exeunt Gloucester and Edmund.]

LEAR: Meantime we shall express our darker purpose.

Give me the map there. Know we have divided
 In three our kingdom; and 'tis our fast intent
 To shake all cares and business from our age,
 Conferring them on younger strengths while we
 Unburthen'd crawl toward death. Our son of Cornwall,
 And you, our no less loving son of Albany,
 We have this hour a constant will to publish
 Our daughters' several dowers, that future strife
 May be prevented now. The princes, France and Burgundy,
 Great rivals in our youngest daughter's love,

GLOSTER: A lipsit nouă ani de zile din țară, și trebuie să plece iarăși. Regele vine.

Sunet de trâmbițe în dosul scenei. Intră LEAR, CORNUAL, ALBANIA, GONERIL, REGAN, CORDELIA și suită.

LEAR: Primiți pe Domnii Franței și Burgundiei, Gloster.

GLOSTER: Prea bine, Măria Ta.

[Gloster și Edmund ies.]

LEAR: Noi până atunci ne-om spune gândul tainic.

Dați harta încoa. — Aflați c-am împărțit
 Regatul nostrum-n trei, și-am hotărât
 Să scuturăm a noastră bătrânețe
 De orice griji și treburi, dându-le
 Pe mâini mai tinere, mai tari, pe când
 Noi, descărcați, ne vom târî spre moarte.
 Al nostru fiu de Cornual, și tu, fiu
 Nu mai puțin iubit de Albania,
 Ne-am hotărât ca să obștim acuma
 Ce zestre dăm la fiecare fiică,

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

Long in our court have made their amorous sojourn,
And here are to be answer'd. Tell me, my daughters,
Since now we will divest us both of rule,
Interest of territory, cares of state,
Which of you shall we say doth love us most?
That we our largest bounty may extend
Where nature doth with merit challenge. Goneril,
Our eldest-born, speak first.

GONERIL: Sir, I love you more than words can wield the
matter;
Dearer than eyesight, space, and liberty;
Beyond what can be valued, rich or rare;
No less than life, with grace, health, beauty, honour;
As much as child e'er loved, or father found;

6

Spre-a ocoli desbinuri viitoare
Prinții de Franța și Burgundia,
Rivali mari în pețirea fiicei noastre
Mai tinere, sunt reținuți de mult
La curtea noastră, prin amorul lor,
Și cer răspuns. — Spuneți copiii mei, —
Fiindcă ne vom dezbrăca acum
De stare, de domnie și putere —
Care din voi ne-o fi iubind mai mult?
Ca să dăm cu mai mare dărnicie
Acele care merită mai mult.
Întâi născută, Goneril, începe.

GONERIL: Eu vă iubesc mai mult cât spun cuvinte,
Mai mult decât ochi, aer, libertate,
Mai mult decât orice-i bogat și rar,
De cât har, viață, frumusețe, cinste,
Cât a iubit vreodată un copil
Sau cât un tată-a fost iubit vreodată.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

7

A love that makes breath poor, and speech unable.
Beyond all manner of so much I love you.

CORDELIA: [*Aside*] What shall Cordelia speak? Love, and be silent.

LEAR: Of all these bounds, even from this line to this,
With shadowy forests and with champains rich'd,
With plenteous rivers and wide-skirted meads,
We make thee lady. To thine and Albany's issue
Be this perpetual.- What says our second daughter,
Our dearest Regan, wife to Cornwall? Speak.

REGAN: Sir, I am made
Of the selfsame metal that my sister is,
And prize me at her worth. In my true heart
I find she names my very deed of love;
Only she comes too short, that I profess
Myself an enemy to all other joys

O dragoste ce sărăcește vorba
Și răsuflarea. Mai presus de toate
Acestea, vă iubesc.

CORDELIA: [*La o parte*]. Ce să mai facă Cordelia? Să iubească și să tacă.

LEAR: Pe-acest ținut, din ăst hotar la ăsta,
Cu crânguri dese și câmpii bogate
Cu râuri pline și livezi întinse
Te fac stăpână. El de veci să fie
Urmașilor tăi și ai lui Albania.

Acum ce zice scumpa noastră Regan,
A doua noastră fiică, și soția Lui Cornual?

REGAN: Eu sunt dintr-un metal
Cu sora-mea, și ei egală -n preț.
În credincioasa-mi inimă găsesc,
Că și iubirea mea e ca a ei.
Dar încă o întrec: căci mă declar
Vrăjmașa tuturor plăcerilor

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

8

Which the most precious square of sense possesses,
And find I am alone felicitate
In your dear Highness' love.

CORDELIA: [*Aside*] Then poor Cordelia!
And yet not so; since I am sure my love's
More richer than my tongue.

LEAR: To thee and thine hereditary ever
Remain this ample third of our fair kingdom,
No less in space, validity, and pleasure
Than that conferr'd on Goneril.- Now, our joy,
Although the last, not least; to whose young love
The vines of France and milk of Burgundy
Strive to be interest; what can you say to draw
A third more opulent than your sisters? Speak.

CORDELIA: Nothing, my lord.

Care intră-n cercul simțurilor noastre,
Și aflu fericire-n dragostea
Măriei voastre numai.

CORDELIA: [*La o parte*] O, săracă
Cordelia! Și totuși nu săracă,
Căci știu că dragostea-mi e mai bogată
Decât e limba mea.

LEAR: Tu și ai tăi să stăpâniți de veci
Astă treime plină-a țării noastre,
Nu mai puțin întinsă și mănoasă
Ca partea Gonerilei. — Dar acum,
Tu, bucuria noastră, cea din urmă
La rând dar nu la preț, al cărei dor
Se cearcă să-l câștige vinul Franței
Și laptele Burgundiei. Ce poți zice
Spre-a căpăta o parte mai bogată
Decât surorile tale? Vorbește.

CORDELIA: Nimic, milord.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

9

LEAR: Nothing?

CORDELIA: Nothing.

LEAR: Nothing can come of nothing. Speak again.

CORDELIA: Unhappy that I am, I cannot heave
My heart into my mouth. I love your Majesty
According to my bond; no more nor less.

LEAR: How, how, Cordelia? Mend your speech a little,
Lest it may mar your fortunes.

CORDELIA: Good my lord,
You have begot me, bred me, lov'd me; I
Return those duties back as are right fit,
Obey you, love you, and most honour you.
Why have my sisters husbands, if they say
They love you all? Haply, when I shall wed,
That lord whose hand must take my plight shall carry

LEAR: Nimic?

CORDELIA: Nimic.

LEAR: Ce zici?

Nimic produce iar nimic. Vorbește
Dar înc-o dată.

CORDELIA: O, nefericită,
Că nu pot să-mi urc inima în gură!
Eu vă iubesc cum sunt datoare, nici
Mai mult nici mai puțin.

LEAR: Cum? cum, Cordelia?

Ia îndreptează-ți vorba, ca să nu-ți jignești norocul.

CORDELIA: Scumpul meu părinte,
Voi m-ați născut, crescut, iubit. Și eu
Întorc, cum sunt datoare, ce mi-ați dat:
V-ascult, și vă cinstesc, și vă iubesc.
De ce s-au măritat surorile,
Când zic că vă iubesc numai pe voi?
Când voi lua un soț, se poate ca

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

10

Half my love with him, half my care and duty.
Sure I shall never marry like my sisters,
To love my father all.

LEAR: But goes thy heart with this?

CORDELIA: Ay, good my lord.

LEAR: So young, and so untender?

CORDELIA: So young, my lord, and true.

LEAR: Let it be so! thy truth then be thy dower!

For, by the sacred radiance of the sun,
The mysteries of Hecate and the night;
By all the operation of the orbs
From whom we do exist and cease to be;
Here I disclaim all my paternal care,
Propinquity and property of blood,
And as a stranger to my heart and me
Hold thee from this for ever. The barbarous Scythian,

Cel căruia îi voi jura credință,
Să-mi ia și jumătate din iubirea,
Din grija și din datoria mea.
Eu niciodată nu m-oi mărita
Spre-a nu iubi decât pe tată-meu.

LEAR: Și simți într-adevăr ceea ce zici?

CORDELIA: Da, milord.

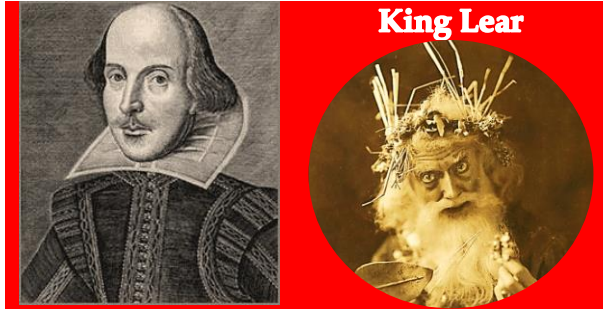
LEAR: Așa de jună și nesimțitoare?

CORDELIA: Așa de jună și de-adevărată.

LEAR: Ei bine, adevărul fie-ți zestrea.

Căci pe-ale soarelui sfințite raze,
Pe tainele Hecatei și-ale nopții,
Pe toată înrăurirea stelelor
Prin care trăim și încetăm de a fi,
Mă lepăd d-orice grijă părintească,
De orice legături de neam și sânge,
Și te privesc de-acum ca pe-o străină
De mine și de sufletu-mi în veci!

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

Or he that makes his generation messes
To gorge his appetite, shall to my bosom
Be as well neighbour'd, pitied, and reliev'd,
As thou my sometime daughter.

KENT: Good my liege —

LEAR: Peace, Kent!

Come not between the dragon and his wrath.
I lov'd her most, and thought to set my rest
On her kind nursery.- Hence and avoid my sight!-
So be my grave my peace as here I give
Her father's heart from her! Call France! Who stirs?
Call Burgundy! Cornwall and Albany,
With my two daughters' dowers digest this third;
Let pride, which she calls plainness, marry her.
I do invest you jointly in my power,
Preeminence, and all the large effects
That troop with majesty. Ourself, by monthly course,

11

Barbarul Scyth, sau cel care-și gătește
Copiii, ca să-și potolească foamea,
Va fi tot astfel de învecinat
Cu mila și-ajutorul meu, ca tine
Ce-ai fost odată fiica mea.

KENT: O, Rege —

LEAR: Tăcere, Kent!

Să nu vii între zmeul și mânia-i!
Pe dânsa o iubeam mai mult, sperând
Să m-odihnesc în grija-i iubitoare.
Ieși, pleacă, și-ocolește ochii mei!
Așa să-mi dea mormântul pace, cum
Am smuls-o eu din sânul părintesc!
Chemați pe-al Franței Domn. — Cine se mișcă? —
Și pe-al Burgundiei. — Cornual, Albania,
Uniți și partea ei cu zestrea voastră,
Și ea mărită-se cu-a ei trufie
Pe care o numește adevăr.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

12

With reservation of an hundred knights,
By you to be sustain'd, shall our abode
Make with you by due turns. Only we still retain
The name, and all th' additions to a king. The sway,
Revenue, execution of the rest,
Beloved sons, be yours; which to confirm,
This coronet part betwixt you.

KENT: Royal Lear,
Whom I have ever honour'd as my king,
Lov'd as my father, as my master follow'd,
As my great patron thought on in my prayers –
LEAR: The bow is bent and drawn; make from the shaft.
KENT: Let it fall rather, though the fork invade
The region of my heart! Be Kent unmannerly

Pe voi doi vă îmbrac cu-a mea putere,
Cu însușirile și dreptul cel
Întins ai Majestății. Iară noi,
Păstrându-ne o sută cavaleri,
Hrăniți de voi, vom locui pe rând
O lună când la unul când la altul.
Noi ne păstrăm doar numele de Rege;
Domnie și venit și cârmuire
Le las pe seama voastră, fii mei.
Drept întărire, împărțiți această
Coroană între voi.

KENT: Înalte Lear,
Eu pururea te-am respectat ca Rege,
Iubit ca tată, ascultat ca Domn,
Și-n rugă te-am pomenit ca scut puternic –
LEAR: Întins e arcul, fugi d-a lui săgeată!
KENT: Sloboad-o numai, chiar de mi ar răsbi
În piept. Kent fie necuviincios,

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

13

When Lear is mad. What wouldst thou do, old man?
Think'st thou that duty shall have dread to speak
When power to flattery bows? To plainness honour's bound
When majesty falls to folly. Reverse thy doom;
And in thy best consideration check
This hideous rashness. Answer my life my judgment,
Thy youngest daughter does not love thee least,
Nor are those empty-hearted whose low sound
Reverbs no hollowness.

LEAR: Kent, on thy life, no more!

KENT: My life I never held but as a pawn
To wage against thine enemies; nor fear to lose it,
Thy safety being the motive.

LEAR: Out of my sight!

Când Lear e rătăcit. Ce faci, bătrâne?
Au crezi că-i frică datoriei să
Vorbească, când puterea se închină
La lingușire? Adevăr vorbește
Onoarea, când Măria aiurează.
Ia-ți înapoi blestemul, cugetă,
Și-oprește astă pripă urăcioasă.
Pun capul meu că fiica-ți cea mai mica
Nu te iubește mai puțin d-adânc.
N-au inimi goale cei al căror glas
Slab, nu-i al goliciunii lor răsunet.

LEAR: Taci, Kent, pe viața ta.

KENT: O, viața mea
Eu am privit-o doar ca amanet
Pus împotriva dușmanilor tăi.
Și nu mă tem s-o pierd, când este vorba
De al tău bine.

LEAR: Piei din ochii mei!

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

14

KENT: See better, Lear, and let me still remain
The true blank of thine eye.

LEAR: Now by Apollo –

KENT: Now by Apollo, King,
Thou swear'st thy gods in vain.

LEAR: O vassal! miscreant!

[Laying his hand on his sword.]

ALBANY, CORNWALL: Dear sir, forbear!

KENT: Do!

Kill thy physician, and the fee bestow
Upon the foul disease. Revoke thy gift,
Or, whilst I can vent clamour from my throat,
I'll tell thee thou dost evil.

LEAR: Hear me, recreant!

On thine allegiance, hear me!
Since thou hast sought to make us break our vow-
Which we durst never yet- and with strain'd pride
To come between our sentence and our power,-

KENT: Lear, vezi mai bine; lasă-mă să-ți fiu
Adevărata țintă a vederii.

LEAR: Ei bine, pe-Apolone!

KENT: PE-Apolone!

O Rege, juri în darn pe zeii tăi.

LEAR: Vasal! Răsvrătitor!

[pune mâna pe sabie]

CORNWALL: Măria Ta, oprește.

KENT: Dă, omoară

Pe medic, și răsplata dă-o boalei

Cumplite. Lear, recheamă darul tău.

Altfel, cât voi avea un glas în gură,

Ți-oi spune că faci rău.

LEAR: Rebel, ascultă!

Pe datoria-ți de vasal, ascultă!

Fiindcă ai cercat să ne îndupleci

Ca să călcăm cuvântul nostru, – lucru

Ce până-acum n-am îndrăznit să facem –

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

15

Which nor our nature nor our place can bear,-
Our potency made good, take thy reward.
Five days we do allot thee for provision
To shield thee from diseases of the world,
And on the sixth to turn thy hated back
Upon our kingdom. If, on the tenth day following,
Thy banish'd trunk be found in our dominions,
The moment is thy death. Away! By Jupiter,
This shall not be revok'd.

KENT: Fare thee well, King. Since thus thou wilt appear,
Freedom lives hence, and banishment is here.
[*To Cordelia*] The gods to their dear shelter take thee,
maid,
That justly think'st and hast most rightly said!
[*To Regan and Goneril*] And your large speeches may your
deeds approve,

Și să te pui cu semeție între
A noastră hotărâre și putere —
Ce firea, rangul nostru nu o rabdă: —
Află puterea mea și ia-ți răsplata.
Cinci zile-ți dăm ca să te pregătești
La luptă cu necazurile lumii,
Și într-a șasea zi să părăsești
Regatul nostru. Dacă într'a zecea
Vor mai afla gonitu-ți trup în țară,
Pedeapsa-ți va fi moartea. — Ieși d-aci!
Pe Ioe, nu voi revoca aceasta.

KENT: Rămas bun, Lear. Așa de vrei să fii,
Aiurea-s liber, și-exilat aci.
[*Către Cordelia*]
Să te păzească zeii, scumpă fată,
Cu cuget drept, și vorbă adevărată.
[*Către Regan și Goneril*]
Cuvinte late fapta să-ntărească,

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern**, 1881.

16

That good effects may spring from words of love.
Thus Kent, O princes, bids you all adieu;
He'll shape his old course in a country new.

[Exit.]

[*Flourish. Re-enter GLOUCESTER, with FRANCE, BURGUNDY, and Attendants.*]

GLOUCESTER: Here's France and Burgundy, my noble lord.

LEAR: My Lord of Burgundy,

We first address toward you, who with this king
Hath rivall'd for our daughter. What in the least
Will you require in present dower with her,
Or cease your quest of love?

BURGUNDY: Most royal Majesty,
I crave no more than hath your Highness offer'd,
Nor will you tender less.

LEAR: Right noble Burgundy,
When she was dear to us, we did hold her so;
But now her price is fall'n. Sir, there she stands.

Din vorbe dulci un bun sfârșit să nască.
Kent pleacă. Prinți, rămas bun vouă,
Voi duce vechiul trai în țară nouă.

[Iese.]

Intră GLOSTER, cu REGELE FRANȚEI, DUCELE DE BURGUNDIA și suită.

GLOSTER: Aici sunt Domnii Franței și Burgundiei.

LEAR: Domn al Burgundiei. Ne îndreptăm

Întăi la voi, ce cu al Franței rege
Pe fiică mi-ați petit. Ce zestre cereți
Să dăm acestei fiice, cel puțin,
Ca să nu părăsiți pețirea voastră?

BURGUNDIA: Nu cer mai mult decât Măria Ta
Ați oferit întâi, nici nu veți da,
Sunt sigur, mai puțin.

LEAR: Prea nobil duce,
Când ne-a fost scumpă, scump o prețuiam;
Acuma însă a scăzut în preț.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

17

If aught within that little seeming substance,
Or all of it, with our displeasure piec'd,
And nothing more, may fitly like your Grace,
She's there, and she is yours.

BURGUNDY: I know no answer.

LEAR: Will you, with those infirmities she owes,
Unfriended, new adopted to our hate,
Dow'r'd with our curse, and stranger'd with our oath,
Take her, or leave her?

BURGUNDY: Pardon me, royal sir.
Election makes not up on such conditions.

LEAR: Then leave her, sir; for, by the pow'r that made me,
I tell you all her wealth. [*To France*] For you, great King,
I would not from your love make such a stray
To match you where I hate; therefore beseech you
T' avert your liking a more worthier way
Than on a wretch whom nature is asham'd

Vedeți-o colo. Dacă ăst mic trup,
În tot sau în parte, cu mânia noastră,
Și alt nimic, vă poate mulțumi,
Luați-o. E a voastră.

BURGUNDIA: Nu pricep.

LEAR: Vreți s-o luați, sau să o părăsiți,
Cu lipsurile ce le are, fără
Prietenî, înfiată urei noastre,
Străină printr-un jurământ de noi,
Și înzestrată cu-n blestem?

BURGUNDIA: Iertați,
Nu pot alege pe acest tărâm.

LEAR: Lăsați-o dar. Căci jur pe sfântul cer,
Că n-are altă stare. [*Către Franța*]. Mare Rege,
N-aș vrea să necinstesc dragostea voastră,
Unindu-vă cu ceea ce urăsc.
Alegeți dar un țel mai vrednic pentru
Iubirea voastră, decât o ființă,

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

18

Almost t' acknowledge hers.

FRANCE: This is most strange,
That she that even but now was your best object,
The argument of your praise, balm of your age,
Most best, most dearest, should in this trice of time
Commit a thing so monstrous to dismantle
So many folds of favour. Sure her offence
Must be of such unnatural degree
That monsters it, or your fore-vouch'd affection
Fall'n into taint; which to believe of her
Must be a faith that reason without miracle
Should never plant in me.

CORDELIA: I yet beseech your Majesty,
If for I want that glib and oily art
To speak and purpose not, since what I well intend,

Pe care chiar naturii îi e rușine
S-o recunoască.

FRANȚA: Cât e de ciudat,
Că ea, mai adineauri scula voastră,
Și fala, harul bătrâneții voastre,
Ea, cea mai bună și mai dragă, a
Putut să săvârșească, făr' de veste,
Un ce atât de groaznic, ca să cadă
Din toate cutele favoarei voastre!
Ori vina ei e nefirească și
Cumplită, ori a voastră dragoste
Nu a avut temei. A crede însă
Acea despre ea, e o credință
Pe care mintea, fără vr-o minune,
N-o va sădi în mine niciodată.

CORDELIA: Dar dacă mă respingeți, pentru că
N-am limba netedă și lunecoasă
Spre-a spune ceea ce nu cuget, — căci

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

19

I'll do't before I speak- that you make known
It is no vicious blot, murther, or foulness,
No unchaste action or dishonoured step,
That hath depriv'd me of your grace and favour;
But even for want of that for which I am richer-
A still-soliciting eye, and such a tongue
As I am glad I have not, though not to have it
Hath lost me in your liking.

LEAR: Better thou

Hadst not been born than not t' have pleas'd me better.

FRANCE: Is it but this- a tardiness in nature

Which often leaves the history unspoke

That it intends to do? My Lord of Burgundy,

What say you to the lady? Love's not love

When it is mingled with regards that stands

Aloof from th' entire point. Will you have her?

She is herself a dowry.

Ce cuget, fac înainte de-a vorbi –

Rog pe Măria Ta, să dați de știre

Că nu-i vr-o pată, sau vr-un făr de lege,

Nici vr-un fapt necurat sau rușinos,

Ce mi-a răpit a voastră dragoste,

Ci tocmai lipsa – care-i bogăția-mi –

De ochi flămânzi și de o limbă cum

Mă bucur că n-o am, cu toate că

Prin neaverea ei pierd harul vostru.

LEAR: Mai bine n-ai fi fost deloc născută,

Decât născută spre necazul nostru.

FRANȚA: Atât e numai? O sfială în fire,

Ce-adesea lasă lucrul nerostit

Pe care-l simte? – Duce de Burgundia,

Ce ziceți? – Dragostea nu-i dragoste,

Când e amestecată cu gândiri

Ce n-au nimic a face cu simțirea

Vreți s-o luați? Ea însăși e o zestre.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

20

BURGUNDY: Royal Lear,
Give but that portion which yourself propos'd,
And here I take Cordelia by the hand,
Duchess of Burgundy.

LEAR: Nothing! I have sworn; I am firm.

BURGUNDY: I am sorry then you have so lost a father
That you must lose a husband.

CORDELIA: Peace be with Burgundy!
Since that respects of fortune are his love,
I shall not be his wife.

FRANCE: Fairest Cordelia, that art most rich, being poor;
Most choice, forsaken; and most lov'd, despis'd!
Thee and thy virtues here I seize upon.
Be it lawful I take up what's cast away.
Gods, gods! 'tis strange that from their cold'st neglect
My love should kindle to inflam'd respect.
Thy dow'rless daughter, King, thrown to my chance,
Is queen of us, of ours, and our fair France.

BURGUNDIA: Dați partea ce-ați propus-o singur, Rege,
Și-aci iau pe Cordelia de mână
Ca Doamnă a Burgundiei.

LEAR: Nimic. O am jurat și sunt statornic,

BURGUNDIA: Deplâng că pierzi dar tată și bărbat.

CORDELIA: Burgundia să meargă în pace! Dacă
Iubirea sa privește la avere,
Atunci eu nu voi fi soția lui.

FRANȚA: Cordelia, mult mai bogată ești,
Fiind săracă, ești mult mai aleasă,
Fiind lăsată, și mult mai iubită,
Fiind disprețuită! — Eu te iau
În stăpânire dar. Am drept s-o fac,
Căci iau aceea ce s-a lepădat.
O zei, ciudat că din răceala lor
S-a înflăcărat mai tare al meu dor!

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

21

Not all the dukes in wat'rish Burgundy
Can buy this unpriz'd precious maid of me.
Bid them farewell, Cordelia, though unkind.
Thou lovest here, a better where to find.

LEAR: Thou hast her, France; let her be thine; for we
Have no such daughter, nor shall ever see
That face of hers again. Therefore be gone
Without our grace, our love, our benison.
Come, noble Burgundy.

[*Flourish. Exeunt LEAR, BURGUNDY, CORNWALL,
ALBANY, GLOUCESTER, and Attendants*].

FRANCE: Bid farewell to your sisters.

CORDELIA: The jewels of our father, with wash'd eyes
Cordelia leaves you. I know you what you are;
And, like a sister, am most loath to call
Your faults as they are nam'd. Use well our father.

O Rege, ne-nzestrata fiică a voastră,
Va fi Regina Franței și a noastră.
Toți ducii din Burgundia apoasă
Nu-mi pot plăti soția prețioasă.
Ia-ți ziua bună dar, Cordelia.

Pierzi un *aici*, pentr-un mai bun *colea*.

LEAR: O ai; păstrează-o, Franța. Noi n-o știm
De fiică, nici nu vrem s-o mai privim
În față. Pleacă dar, făr' dragostea
Și fără binecuvântarea noastră.
Să mergem, duce de Burgundia.

[*Sunet de trâmbițe. Is Lear, Burgundia, Cornual, Albania, Gloster
și suita.*]

FRANȚA: Ia-ți ziua bună dar de la surori.

CORDELIA: Voi scule ale tatălui, Cordelia
Plângând vă lasă. Știu ce sunteți;
Și, ca o soră, nu voi să vă spun
Greșelile pe nume. Îngrijiți

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

22

To your professed bosoms I commit him;
But yet, alas, stood I within his grace,
I would prefer him to a better place!
So farewell to you both.

GONERIL: Prescribe not us our duties.

REGAN: Let your study
Be to content your lord, who hath receiv'd you
At fortune's alms. You have obedience scanted,
And well are worth the want that you have wanted.

CORDELIA: Time shall unfold what plighted cunning hides.
Who cover faults, at last shame them derides.
Well may you prosper!

FRANCE: Come, my fair Cordelia.

[Exeunt France and Cordelia.]

GONERIL: Sister, it is not little I have to say of what most
nearly appertains to us both. I think our father will hence
tonight.

Pe tatăl nostru; îl încredințez
La sânul vostru cel mănos în vorbe.
Dar vai! Iubita-i încă de aș fi,
Un adăpost mai bun i-aș pregăti.
Rămâneți dar cu bine amândouă.

GONERIL: Nu ne prescrie datoria noastră.

REGAN: Tu vezi să mulțumești pe soțul tău,
Ce te primește din pomana soartei.
Tu n-ai știut pe tata să-l cinstești,
Și meriți lipsa ce o moștenești.

CORDELIA: Viclenii tainici se cunosc în fine,
Cei ce sădesc greșeli, culeg rușine.
Fiți dar cu bine.

FRANȚA: Vin', frumoasa mea.

[Franța și Cordelia ies.]

GONERIL: Soră, am să-ți spun multe care ne ating foarte de
aproape pe amândouă. Cred că tatăl nostru va pleca azi-
noapte.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

23

REGAN: That's most certain, and with you; next month with us.

GONERIL: You see how full of changes his age is. The observation we have made of it hath not been little. He always lov'd our sister most, and with what poor judgment he hath now cast her off appears too grossly.

REGAN: 'Tis the infirmity of his age; yet he hath ever but slenderly known himself.

GONERIL: The best and soundest of his time hath been but rash; then must we look to receive from his age, not alone the imperfections of long-ingrained condition, but therewithal the unruly waywardness that infirm and choleric years bring with them.

REGAN: Such unconstant starts are we like to have from him as this of Kent's banishment.

GONERIL: There is further compliment of leave-taking between France and him. Pray you let's hit together. If our

REGAN: Da, și la tine; luna viitoare va veni la noi.

GONERIL: Vezi ce plină de toane este bătrânețea sa; ne-a dovedit-o în destul mai adineauri. El iubea totdeauna mai mult pe sora noastră, și toată lumea a văzut cu ce oarbă judecată a alungat-o acum.

REGAN: Aceasta e slăbiciunea betrâneții sale; însă el niciodată nu prea s-a cunoscut pe sine însuși.

GONERIL: El a fost iute, chiar în vremea sa cea mai bună și mai sănătoasă; de aceea trebuie să ne așteptăm de la betrânețea sa nu numai la cusururile înrădăcinate, dar și la arșagul țăfnos pe care-l aduce cu sine vârsta bolnavă și necăjicioasă.

REGAN: Negreșit că ne așteaptă și alte izbucniri ale mâniei sale, precum a fost izgonirea lui Kent.

GONERIL: Și alte complimente de adio între Franța și el. Te rog, să fim strâns unite. Dacă tatăl nostru va voi să-și

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

24

father carry authority with such dispositions as he bears, this last surrender of his will but offend us.

REGAN: We shall further think on't.

GONERIL: We must do something, and i' th' heat.

[*Exeunt.*]

păstreze autoritatea cu asemenea urmări, atunci retragerea lui în folosul nostru nu poate decât să ne facă rău.

REGAN: Ne vom mai gândi la aceasta.

GONERIL: Trebuie să facem ceva, până când fierul e cald.

[*Amândouă ies.*]

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

25

SCENE II.

The Earl of Gloucester's Castle.

Enter EDMUND, with a letter.

EDMUND: Thou, Nature, art my goddess; to thy law
My services are bound. Wherefore should I
Stand in the plague of custom, and permit
The curiosity of nations to deprive me,
For that I am some twelve or fourteen moonshines
Lag of a brother? Why bastard? wherefore base?
When my dimensions are as well compact,
My mind as generous, and my shape as true,
As honest madam's issue? Why brand they us
With base? with baseness? bastardy? base, base?
Who, in the lusty stealth of nature, take
More composition and fierce quality
Than doth, within a dull, stale, tired bed,

SCENA II.

O sală în castelul contelui Gloster.

Intră EDMUND cu o scrisoare în mână.

EDMUND: Natură, tu ești zâna mea; slujesc
Doar legii tale. Pentru ce să rabd
Năpasta obiceiului, să sufăr
Ca datina să mă dezmoștenească,
Fiindcă sunt mai mic decât un frate
Cu zece sau cu douăsprezece luni?
De ce bastard? De ce nelegiuit?
Când trupu-mi e clădit, și gându-mi falnic,
Și chipul meu firesc, întocmai ca
La pruncul unei doamne prea cinstită?
De ce ne înfierează ca spurcați,
Ca bastarzi și mișei? Spurcați? Spurcați?
Noi care din furtul poftelor naturii

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

26

Go to th' creating a whole tribe of fops
Got 'tween asleep and wake? Well then,
Legitimate Edgar, I must have your land.
Our father's love is to the bastard Edmund
As to th' legitimate. Fine word- 'legitimate'!
Well, my legitimate, if this letter speed,
And my invention thrive, Edmund the base
Shall top th' legitimate. I grow; I prosper.
Now, gods, stand up for bastards!

Enter GLOUCESTER.

GLOUCESTER: Kent banish'd thus? and France in choler
parted?

And the King gone to-night? subscrib'd his pow'r?
Confin'd to exhibition? All this done

Primim mai mult cuprins, foc și putere,
Decât se cheltuiește într-un pat
Trândav și searbăd, pentr-un cârd de seci,
Făcuți între dormire și veghere?
Ei bine, Edgar, voi să-ți iau moșia.
Căci tatăl ne iubește deopotrivă,
Pe cel de flori ca pe cel legiuit.
Frumoasă vorbă – legiuit! Ei bine,
Tu, legiuitul meu, de-mi va prii
Scrisoarea asta și scornirea mea,
Atunci spurcatul Edmund va zdrobi
Pe legiuitul – Eu sporesc! Eu cresc! –
Acuma, cer, ajută pe bastarzi!

Intră GLOSTER.

GLOSTER: Kent izgonit și Franța mâniată.
Și Regele plecat și abdicat,
Căzut la pensie! Acestea toate
Făcute-n pripă – Edmund? Ce mai nou?

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

27

Upon the gad? Edmund, how now? What news?

EDMUND: So please your lordship, none.

[Putting up the letter.]

GLOUCESTER: Why so earnestly seek you to put up that letter?

EDMUND: I know no news, my lord.

GLOUCESTER: What paper were you reading?

EDMUND: Nothing, my lord.

GLOUCESTER: No? What needed then that terrible dispatch of it into your pocket? The quality of nothing hath not such need to hide itself. Let's see. Come, if it be nothing, I shall not need spectacles.

EDMUND: I beseech you, sir, pardon me. It is a letter from my brother that I have not all o'er-read; and for so much as I have perus'd, I find it not fit for your o'erlooking.

GLOUCESTER: Give me the letter, sir.

EDMUND: I shall offend, either to detain or give it. The contents, as in part I understand them, are to blame.

EDMUND: Nimic, milord.

GLOSTER: Ce hârtie ai citit?

EDMUND: Nimic, milord.

GLOSTER: Nimic? Ce grabă grozavă dar ai avut s-o bagi în buzunar? Nimicul n-are nevoie a se ascunde astfel. Ia să vedem,—haide! Dacă e nimic, nu voi avea nevoie de ochelari.

EDMUND: Vă rog, iertați. Este o scrisoare de la frate-meu, pe care n-am citit-o încă toată. Dar după câte am citit, îmi pare că nu e făcută pentru ochii D-voastre.

GLOSTER: Dă-mi scrisoarea.

EDMUND: Nu fac drept, nici păstrând-o, nici dând-o. Cuprinsul, pe cât îl știu, este de mustrat.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

28

GLOUCESTER: Let's see, let's see!

EDMUND: I hope, for my brother's justification, he wrote this but as an essay or taste of my virtue.

GLOUCESTER: [*Reads*] 'This policy and reverence of age makes the world bitter to the best of our times; keeps our fortunes from us till our oldness cannot relish them. I begin to find an idle and fond bondage in the oppression of aged tyranny, who sways, not as it hath power, but as it is suffer'd. Come to me, that of this I may speak more. If our father would sleep till I wak'd him, you should enjoy half his revenue for ever, and live the beloved of your brother, 'EDGAR.'

Hum! Conspiracy? 'Sleep till I wak'd him, you should enjoy half his revenue.' My son Edgar! Had he a hand to write this? a heart and brain to breed it in? When came this to you? Who brought it?

EDMUND: It was not brought me, my lord: there's the cunning of it. I found it thrown in at the casement of my closet.

GLOSTER: Ia să vedem, să vedem.

EDMUND: Sper, pentru desvinovățirea fratelui meu, că a scris aceasta numai ca o încercare a virtuții mele.

GLOSTER: [*Citește*] „Această datină, acest respect pentru bătrânețe, ne amărăște viața în anii cei mai buni, lipsindu-ne de averea noastră până când bătrânețea noastră nu o mai poate gusta. Încep a găsi o robie nefolositoare și neghioabă în tirania bătrânilor, care domnesc, nu pentru că au puterea, ci pentru că o răbdăm. Vin-o pe la mine, ca să vorbim mai pe larg despre aceasta. Dacă tatăl nostru ar dormi până să-l trezesc eu, tu te-ai bucura pentru totdeauna de jumătate din venitul său și ai trăi ca iubitul fratelui tău, Edgar.” — Hm!

— Răzvrătire! — „Ar dormi până să-l trezesc eu, tu te-ai bucura de jumătate din venitul său.” — Fiul meu Edgar! A avut el o mână ca să scrie aceasta? O inimă, și creieri ca să o urzească? — Când ai primit scrisoarea? Cine a adus-o?

EDMUND: Nu mi s-a adus, milord, aici e dibăcia. Am găsit-o aruncată prin fereastră în odaia mea.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

29

GLOUCESTER: You know the character to be your brother's?

EDMUND: If the matter were good, my lord, I durst swear it were his; but in respect of that, I would fain think it were not.

GLOUCESTER: It is his.

EDMUND: It is his hand, my lord; but I hope his heart is not in the contents.

GLOUCESTER: Hath he never before sounded you in this business?

EDMUND: Never, my lord. But I have heard him oft maintain it to be fit that, sons at perfect age, and fathers declining, the father should be as ward to the son, and the son manage his revenue.

GLOUCESTER: O villain, villain! His very opinion in the letter! Abhorred villain! Unnatural, detested, brutish villain! worse than brutish! Go, sirrah, seek him. I'll apprehend him. Abominable villain! Where is he?

EDMUND: I do not well know, my lord. If it shall please you to suspend your indignation against my brother till you can

GLOSTER: Recunoști într-ânsa scrierea fratelui tău?

EDMUND: Dacă cuprinsul ar fi bun, milord, aş jura că este a lui, dar, fiind aşa, mai bine aş crede că nu este a lui.

GLOSTER: Este a lui.

EDMUND: Este mâna lui, milord; dar sper că inima sa nu are nicio parte în cele scrise.

GLOSTER: Nu te-a mai cercat altădată în privinţa aceasta?

EDMUND: Niciodată, milord. Dar l-am auzit adesea susţinând că, îndată ce fiii ajung în vârstă şi taţii încep a slăbi, fiul s-ar cădea să se facă epitropul tatălui şi să-i cârmuiască averea.

GLOSTER: O mişel, mişel! Tocmai părerea din scrisoare! Urâcios mişel! Nefiresc, scârbos, sălbatic mişel! Mai rău decât sălbatic! – Du-te de-l caută îndată; voi să pui mâna pe el. – Nemernic mişel! – Unde este?

EDMUND: Nu o ştiu bine, milord. Dacă aţi binevoi să amânaţi mânia voastră împotriva fratelui meu până când veţi putea

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

30

derive from him better testimony of his intent, you should run a certain course; where, if you violently proceed against him, mistaking his purpose, it would make a great gap in your own honour and shake in pieces the heart of his obedience. I dare pawn down my life for him that he hath writ this to feel my affection to your honour, and to no other pretence of danger.

GLOUCESTER: Think you so?

EDMUND: If your honour judge it meet, I will place you where you shall hear us confer of this and by an auricular assurance have your satisfaction, and that without any further delay than this very evening.

GLOUCESTER: He cannot be such a monster.

EDMUND: Nor is not, sure.

GLOUCESTER: To his father, that so tenderly and entirely loves him. Heaven and earth! Edmund, seek him out; wind me into him, I pray you; frame the business after your own wisdom. I would unstate myself to be in a due resolution.

scoate de la el o dovadă mai bună despre gândul său, atunci ați merge mai la sigur; pe când, dacă ați urma cu pripă împotriva lui, s-ar putea să-i tălmăciți rău scopurile, ceea ce ar izbi chiar în cinstea voastră și ar sfărâma sâmburele supunerii sale fiiești. Îndrăznesc a chezașui cu viața mea, că el a scris acestea spre a încerca simțimentele mele către D-voastră, fără a urmări vr-un alt scop primejdios.

GLOSTER: Așa crezi?

EDMUND: Dacă o credeți nimerit, ve voi pune într-un loc de unde să ne puteți auzi dezbătând acest lucru, și să vă încredințați singur; și aceasta nu mai târziu decât chiar diseară.

GLOSTER: El nu poate fi un asemenea monstru.

EDMUND: Negreșit, nu.

GLOSTER: Împotriva tatălui său care-l iubește cu atâta dor și frăgezime!—Cer și pământ!—Edmund, vezi de-l găsește; pătrunde până în adâncul inimii sale, te rog; urmează cum ți

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

31

EDMUND: I will seek him, sir, presently; convey the business as I shall find means, and acquaint you withal.

GLOUCESTER: These late eclipses in the sun and moon portend no good to us. Though the wisdom of nature can reason it thus and thus, yet nature finds itself scourg'd by the sequent effects. Love cools, friendship falls off, brothers divide. In cities, mutinies; in countries, discord; in palaces, treason; and the bond crack'd 'twixt son and father. This villain of mine comes under the prediction; there's son against father: the King falls from bias of nature; there's father against child. We have seen the best of our time. Machinations, hollowness, treachery, and all ruinous disorders follow us disquietly to our graves. Find out this villain, Edmund; it shall lose thee nothing; do it carefully. And the noble and true-hearted Kent banish'd! his offence, honesty! 'Tis strange.

[Exit.]

se va părea mai înțelept. Aș da toată averea mea, ca să mă încredințez de adevăr.

EDMUND: Am să-l caut numaidecât, milord; voi apuca lucrul cum voi putea mai bine și vă voi înștiința apoi despre toate.

GLOSTER: Aceste întunecări de soare și de lună, în vremile din urmă, nu sunt preziceri bune pentru noi. Deși înțelepciunea noastră poate să le tălmăcescă așa sau așa, firea nu se simte mai puțin zbuciumată prin ele. Dragostea se răcește, prietenia se stinge, frații se dezbină; în orașe răzvrătire, la țară vrajbă, în palaturi trădare; și legătura între fiu și tată ruptă. Acest mișel al meu cade și el sub prezicere: iată pe fiu împotriva tatălui. Regele s-a abătut din calea naturii: iată pe tată împotriva copilului. Vremea binelui a trecut; uneltiri, necredință, trădare și toate dezbinările cumplite ne prigonesc necurmat până la mormânt! — Cercetează-mi, Edmund, pe acest mișel; nu va fi paguba ta; nu cruța nici o osteneală! — Și vrednicul, mărinimosul Kent izgonit! Vina lui: onestitatea! — Ciudat! Ciudat.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
 Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

32

EDMUND: This is the excellent foppery of the world, that, when we are sick in fortune, often the surfeit of our own behaviour, we make guilty of our disasters the sun, the moon, and the stars; as if we were villains on necessity; fools by heavenly compulsion; knaves, thieves, and treachers by spherical pre-dominance; drunkards, liars, and adulterers by an enforc'd obedience of planetary influence; and all that we are evil in, by a divine thrusting on. An admirable evasion of whore-master man, to lay his goatish disposition to the charge of a star! My father compounded with my mother under the Dragon's Tail, and my nativity was under Ursa Major, so that it follows I am rough and lecherous. Fut! I should have been that I am, had the maidenliest star in the firmament twinkled on my bastardizing. Edgar-

Enter EDGAR.

and pat he comes, like the catastrophe of the old comedy.

[*lese.*]

EDMUND: Iată minunata prostie a lumii! Când ni se îmbolnăvește norocul—adesea urmarea propriei noastre necumpătări,—noi aruncăm vina pentru relele noastre asupra soarelui, lunii și stelelor, ca și când am fi mișei prin nevoie; proști prin silă cerească; nemernici, hoți și trădători prin lucrarea sferelor; bețivi, mincinoși și preacurvari, prin supunere silită la înrâuririle planetelor; și totul, în care suntem păcătoși , prin îmboldire dumnezeiească. Minunat prilej pentru un desfrănat ca să arunce poftele sale buimace în sarcina unei stele!—Tată-meu se înțelese cu mumă-mea sub coada Balaaurului, și nașterea mea se făcu sub Ursul Mare, de unde urmează că trebuie neapărat să fiu nelins și desfrănat.—Aide de! Aș fi fost ceea ce sunt, chiar dacă steaua cea mai feciorească din cer ar fi clipit în momentul zămislirii mele. Edgar.

[*Edgar intră.*]

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

33

My cue is villainous melancholy, with a sigh like Tom o' Bedlam. O, these eclipses do portend these divisions! Fa, sol, la, mi.

EDGAR: How now, brother Edmund? What serious contemplation are you in?

EDMUND: I am thinking, brother, of a prediction I read this other day, what should follow these eclipses.

EDGAR: Do you busy yourself with that?

EDMUND: I promise you, the effects he writes of succeed unhappily: as of unnaturalness between the child and the parent; death, dearth, dissolutions of ancient amities; divisions in state, menaces and maledictions against king and nobles; needless diffidences, banishment of friends, dissipation of cohorts, nuptial breaches, and I know not what.

Iată-l că vine, tocmai ca catastrofa în vechea comedie¹. Rolul meu este o melancolie mișească cu ceva oftat ca Toms smintitul. — O, aceste întunecări prezic dezbinările astea! Fa, sol, la, mi.

EDGAR: Ei bine, frate Edmund, pe ce gânduri serioase stai?

EDMUND: Mă gândesc, frate, la o prezicere pe care am citit-o mai deunăzi în privința urmărilor ce le vor avea aceste întunecări.

EDGAR: Cu aceasta îți bați capul?

EDMUND: Te încredințez că efectele descrise în acea carte, se îndeplinesc, din nefericire, așa vrajbă între copil și părinte, moarte, scumpete, rupere de prieteșug îndelungat, dezbinări în Stat, amenințări și blesteme împotriva Regelui și a nobilimii, prepusuri neîntemeiate, izgonire de amici, destrăbălare în oștire, preacurvie și nu mai știu ce.

¹ Care este pe scenă când poetul are trebuință de ea, fără alt temei. Deus ex machina.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

34

EDGAR: How long have you been a sectary astronomical?

EDMUND: Come, come! When saw you my father last?

EDGAR: The night gone by.

EDMUND: Spake you with him?

EDGAR: Ay, two hours together.

EDMUND: Parted you in good terms? Found you no displeasure in him by word or countenance?

EDGAR: None at all.

EDMUND: Bethink yourself wherein you may have offended him; and at my entreaty forbear his presence until some little time hath qualified the heat of his displeasure, which at this instant so rageth in him that with the mischief of your person it would scarcely allay.

EDGAR: Some villain hath done me wrong.

EDMUND: That's my fear. I pray you have a continent forbearance till the speed of his rage goes slower; and, as I say, retire with me to my lodging, from whence I will fitly bring you

EDGAR: De când ai trecut la tagma astronomilor?

EDMUND: Să lăsăm aceasta! — Când ai văzut pe tată-meu acum în urmă?

EDGAR: Aseară.

EDMUND: Vorbit-ai cu el?

EDGAR: Da, două ceasuri întregi.

EDMUND: Plecat-ați în bine? N-ai zărit nicio supărare în vorbele sau faptele lui ?

EDGAR: Nicidecum.

EDMUND: Adu-ți aminte cu ce poate să-l fi supărat și, te rog, ocolește-l câțva timp până când se va fi potolit focul supărării sale care acum fierbe așa într-ânsul încât nu s-ar potoli nici prin lovirea persoanei tale.

EDGAR: M-o fi pârât vreun mișel.

EDMUND: De aceasta mă tem și eu. Te rog dar ține-te în liniște până când iuțeala furiei sale se va muia; și, cum zic, retrage-te în odaia mea, de unde o voi pune eu la cale ca să

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

35

to hear my lord speak. Pray ye, go! There's my key. If you do stir abroad, go arm'd.

EDGAR: Arm'd, brother?

EDMUND: Brother, I advise you to the best. Go arm'd. I am no honest man if there be any good meaning toward you. I have told you what I have seen and heard; but faintly, nothing like the image and horror of it. Pray you, away!

EDGAR: Shall I hear from you anon?

EDMUND: I do serve you in this business.

[Exit EDGAR.]

A credulous father! and a brother noble,
Whose nature is so far from doing harms
That he suspects none; on whose foolish honesty
My practices ride easy! I see the business.
Let me, if not by birth, have lands by wit;
All with me's meet that I can fashion fit.
[Exit.]

auzi pe contele vorbind. Te rog, pleacă. Iacă cheia mea. — Dacă ai ieși, umblă armat.

EDGAR: Armat, frate?

EDMUND: Frate, te sfătuiesc spre binele teu. Umblă armat. Să fiu un mișel dacă nu se uneltește ceva împotriva ta. Ți-am spus ce am văzut și auzit, însă numai de departe, nu după groaznicul adevăr. Pleacă, pleacă, te rog.

EDGAR: Auzi-voi curând despre tine?

EDMUND: Voi să te slujesc în treaba asta.

[Edgar iese.]

Un tată crezător, și-un frate nobil
A cărui fire e așa stăcină
D-un fapt nedrept, că nici nu-l bănuiește.
O, viclenia-m călărește lesne
Pe onestitatea sa neghioabă!
Văd ce-am să fac. — De nu prin naștere
Voi s-am moșii prin duh. Mă voi sluji
De-orice mijloace spre a izbuti.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

36

SCENE III.

The Duke of Albany's Palace.

Enter GONERIL, and OSWALD, her steward.

GONERIL: Did my father strike my gentleman for chiding of his fool?

OSWALD: Ay, madam.

GONERIL: By day and night, he wrongs me! Every hour
He flashes into one gross crime or other
That sets us all at odds. I'll not endure it.
His knights grow riotous, and himself upbraids us
On every trifle. When he returns from hunting,
I will not speak with him. Say I am sick.
If you come slack of former services,
You shall do well; the fault of it I'll answer.

SCENA III.

O cameră în palatul ducelui de Albania.

Intră GONERIL și vătaful ei OSWALD.

GONERIL: Așadar tată-meu mi-a bătut pe servitorul pentru
că a certat pe bufonul său?

OSWALD: Da, Doamnă.

GONERIL: El mă jignește zi și noapte. Nu
E ceas, în care să nu săvârșească
Vr-o faptă ce ne supără pe toți.
N-o voi răbda; chiar cavalerii lui
S-obraznicesc, și el ne ceartă pentru
Orice nimic. — Când el se va întoarce
De la vânat, eu nu îi voi vorbi
Să-i zici că sunt bolnavă. Și tu fi
Mai moale-n slujbă decât înainte;

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

37

[*Horns within.*]

OSWALD: He's coming, madam; I hear him.

GONERIL: Put on what weary negligence you please,
You and your fellows. I'd have it come to question.
If he distaste it, let him to our sister,
Whose mind and mine I know in that are one,
Not to be overrul'd. Idle old man,
That still would manage those authorities
That he hath given away! Now, by my life,
Old fools are babes again, and must be us'd
With checks as flatteries, when they are seen abus'd.
Remember what I have said.

OSWALD: Very well, madam.

GONERIL: And let his knights have colder looks among you.
What grows of it, no matter. Advise your fellows so.
I would breed from hence occasions, and I shall,

Eu voi răspunde de greșeala ta.

[*Cornuri în dosul scenei.*]

OSWALD: El vine, Doamnă. Îl aud sosind.

GONERIL: Fiți leneși și nepăsători cât vreți;
Tu și ai tăi tovarăși. — Plângă-se!
De nu îi place, lasă-l să se ducă
La sora-mea, care-n privința asta,
E de un gând cu mine, și nu va
Răbda stăpân pe ea. Bătrânul trândav
Ar vrea să mai urmeze cu domnia
Pe care-a dăruit-o! Zeu, bătrânii
Neghiobi, se fac copii, și trebuiesc
Certați, când vorbe nu mai folosesc.
Ia seama ce ți-am zis.

OSWALD: Prea bine, Doamnă.

GONERIL: Tratați pe cavalerii lui mai rece.
Să nu vă pese de urmări. Vesteste
Pe-ai tăi tovarăși. Vreau să am prilej

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

That I may speak. I'll write straight to my sister
To hold my very course. Prepare for dinner.
[*Exeunt.*]

38

Ca să vorbesc. — Voi scrie sorii mele
S-urmeze tot așa. — Gătește prânzul.
[*Amândoi ies.*]

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

39

SCENE IV.

The Duke of Albany's Palace.

Enter KENT, disguised.

KENT: If but as well I other accents borrow,
That can my speech defuse, my good intent
May carry through itself to that full issue
For which I raz'd my likeness. Now, banish'd Kent,
If thou canst serve where thou dost stand condemn'd,
So may it come, thy master, whom thou lov'st,
Shall find thee full of labours.

Horns within. Enter LEAR, Knights, and Attendants.

LEAR: Let me not stay a jot for dinner; go get it ready. [*Exit an Attendant.*] How now? What art thou?

KENT: A man, sir.

LEAR: What dost thou profess? What wouldst thou with us?

SCENA IV.

O sală în același palat.

Intră KENT travestit.

KENT: De-mi voi împrumuta, pe lângă haine,
Și-un alt glas, care să-mi prefacă vorba,
Atunci ușor îmi voi ajunge ținta,
Ce m-a făcut să-mi schimb asemănarea.
Acum, gonite Kent, de vei putea
Sluji pe cela ce te-a osândit, —
Dea cerul ca s-o pot! — stăpânul tău
Iubit, te va găsi mereu la lucru.

Sunet de cornuri. Intră LEAR, cavaleri și suită.

LEAR: Nu mă faceți să aștept prânzul nici un moment. Aide,
vezi să se gătească. [*Unul din suită iese*]. Dar tu, cine ești?

KENT: Un om, Domnule.

LEAR: Ce meserie ai? Ce cauți la noi?

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

40

KENT: I do profess to be no less than I seem, to serve him Truly that will put me in trust, to love him that is honest, to converse with him that is wise and says little, to fear judgment, to fight when I cannot choose, and to eat no fish.

LEAR: What art thou?

KENT: A very honest-hearted fellow, and as poor as the King.

LEAR: If thou be'st as poor for a subject as he's for a king, thou art poor enough. What wouldst thou?

KENT: Service.

LEAR: Who wouldst thou serve?

KENT: You.

LEAR: Dost thou know me, fellow?

KENT: No, sir; but you have that in your countenance which I would fain call master.

KENT: Meseria mea este: a nu fi mai puțin decât par, a sluji cu credință pe acel care se încrede în mine; a iubi pe cel care e cinstit; a umbla cu cel care e înțelept și vorbește puțin; a mă teme de judecata lui Dumnezeu; a mă bate când nu pot altfel, și a nu mânca pește².

LEAR: Ce ești tu?

KENT: O inimă cinstită, și așa de sărac ca Regele.

LEAR: Dacă ești așa de sărac ca supus, cum este el ca rege, atunci ești destul de sărac. Ce cauți?

KENT: Slujbă.

LEAR: Pe cine ai vrea să slujești?

KENT: Pe D-voastră.

LEAR: Mă cunoști?

KENT: Nu; dar aveți ceva în chipul vostru pe care aș dori să-l numesc stăpân.

² Zicând că nu mănâncă pește, adică că nu ține postul catolic, Kent dă a se înțelege că nu este de această confesiune, căci papiștii erau privați pe atunci ca oameni necinstiți și lipsiți de patriotism

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

41

LEAR: What's that?

KENT: Authority.

LEAR: What services canst thou do?

KENT: I can keep honest counsel, ride, run, mar a curious tale in telling it and deliver a plain message bluntly. That which ordinary men are fit for, I am qualified in, and the best of me is diligence.

LEAR: How old art thou?

KENT: Not so young, sir, to love a woman for singing, nor so old to dote on her for anything. I have years on my back forty-eight.

LEAR: Follow me; thou shalt serve me. If I like thee no worse after dinner, I will not part from thee yet. Dinner, ho, dinner! Where's my knave? my fool? Go you and call my fool hither.

[Exit an Attendant.]

Enter OSWALD.

You, you, sirrah, where's my daughter?

LEAR: Ce e aia?

KENT: Măriă.

LEAR: La ce slujbe te pricepi?

KENT: Pot să tac cinstit, să călăresc, să alerg, să stric o istoriă isteță povestind-o, și să predau o solă simplă pe șleau. La tot ce poate face un om de rând mă pricep și eu; și însușirea mea cea mai bună este sânguința.

LEAR: Ce vârstă ai?

KENT: Nu sunt așa de tânăr, ca să iubesc o femeie pentru cântatul ei, nici așa de bătrân ca să mă înamorez întrânsa fără una alta. Am patruzeci și opt de ani în cârcă.

LEAR: Urmează-mă. Te iau în slujba mea. Dacă nu-mi vei plăcea mai puțin după masă, nu mă voi despărți încă de tine. Prânzul, ho, prânzul! — Unde e ștregarul meu de Bufon? — Du-te și cheamă-mi pe Bufonul încoa!

[Un Cavaler iese.]

OSVLAD intră.

Auzi, mă; unde e fiica mea?

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

42

OSWALD: So please you – [*Exit.*]

LEAR: What says the fellow there? Call the clotpoll back. [*Exit a Knight.*] Where's my fool, ho? I think the world's asleep.

Re-enter Knight.

How now? Where's that mongrel?

Knight: He says, my lord, your daughter is not well.

LEAR: Why came not the slave back to me when I call'd him?

Knight: Sir, he answered me in the roundest manner, he would not.

LEAR: He would not?

Knight: My lord, I know not what the matter is; but to my Judgment your Highness is not entertain'd with that ceremonious affection as you were wont. There's a great abatement of kindness appears as well in the general dependants as in the Duke himself also and your daughter.

LEAR: Ha! say'st thou so?

OSWALD: Iertați –

[*Iese.*]

LEAR: Ce a zis omul ăsta? Ia cheamă pe ticălosul îndărăt! – Ce s-a făcut Bufonul meu, ai? – Parcă lumea a adormit.

[*Cavalerul se întoarce.*]

Ei bine, unde e mojikul cela?

Cavaler: El zice, Măria ta, că fiica voastră nu se află bine.

LEAR: De ce nu s-a întors golanul, când l-am chemat?

Cavaler: Mi-a răspuns verde și curat că n-a voit.

LEAR: N-a voit?

Cavaler: Milord, nu știu ce o fi, dar, după părerea mea, ei nu se mai poartă către Măria ta cu acea gingășie respectuoasă cu care sunteți deprinși. O mare scădere de bunăvoință se vede atât din partea oamenilor din casă, cât și din partea ducelui și a fiicei voastre.

LEAR: Ha! Așa crezi?

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

43

Knight: I beseech you pardon me, my lord, if I be mistaken; for my duty cannot be silent when I think your Highness wrong'd.

LEAR: Thou but rememb'rest me of mine own conception. I have perceived a most faint neglect of late, which I have rather blamed as mine own jealous curiosity than as a very pretence and purpose of unkindness. I will look further into't. But where's my fool? I have not seen him this two days.

Knight: Since my young lady's going into France, sir, the fool hath much pined away.

LEAR: No more of that; I have noted it well. Go you and tell my daughter I would speak with her. [Exit Knight.] Go you, call hither my fool.

[Exit an Attendant.]

Re-enter OSWALD.

O, you, sir, you! Come you hither, sir. Who am I, sir?

OSWALD: My lady's father.

Cavaler: Iertați, vă rog, milord, dacă greșesc cumva, căci datoria mea nu poate tăcea, când cred că se face vr-o nedreptate Măriei tale.

LEAR: Tu-mi aduci numai aminte ceea ce am băgat de seamă eu însumi. Am zărit de o vreme o mare nepăsare și răceală, însă am crezut că este mai mult prepusul meu gelos, decât un adevărat scop și reavoință din partea lor. Am să cercetez mai de aproape. Dar unde e Bufonul? Nu l-am văzut de vr-o două zile.

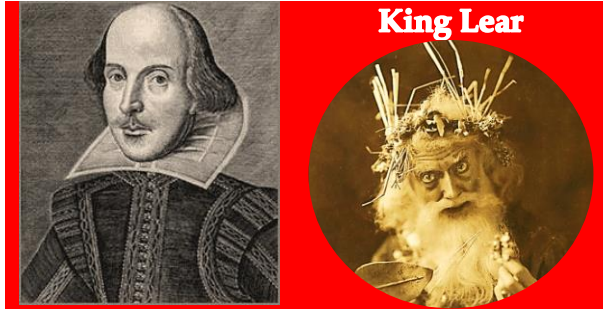
Cavaler: De când cu plecarea tinerei domnițe în Franța, Bufonul lăngezește de dor.

LEAR: Să lăsăm aceasta. Am zărit-o prea bine.—Du-te și cheamă pe fiica-mea, vreau să-i vorbesc. [Unul din suită iese.]—Și tu cheamă-mi Bufonul. [Un altul iese.]

OSWALD reîntră.

Eh, mă Domnule, mă Domnule, ia vino-ncoa. Cine sunt eu?

OSWALD: Tatăl stăpânii mele.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

44

LEAR: 'My lady's father'? My lord's knave! You whoreson dog! you slave! you cur!

OSWALD: I am none of these, my lord; I beseech your pardon.

LEAR: Do you bandy looks with me, you rascal?

[Strikes him.]

OSWALD: I'll not be stricken, my lord.

KENT: Nor tripp'd neither, you base football player?

[Trips up his heels.]

LEAR: I thank thee, fellow. Thou serv'st me, and I'll love thee.

KENT: Come, sir, arise, away! I'll teach you differences. Away, away! If you will measure your lubber's length again, tarry; but away! Go to! Have you wisdom? So.

[Pushes Oswald out.]

LEAR: Now, my friendly knave, I thank thee. There's earnest of thy service.

[Giving Kent money.]

LEAR: Tatăl stăpânii mele? Mișelul stăpânului meu! Câine spurcat! Mojicule! Ticălosule!

OSWALD: Nu sunt nimic din toate astea, milord. Mă iertați.

LEAR: Ce? Sgâiești ochii la mine, obraznicule? *[Îl lovește.]*

OSWALD: Nu mă las să fiu bătut, milord.

KENT: Nici să ți se pună piedică, blestemat jucător de minge?

[Îi pune piedică cu piciorul.]

LEAR: Îți mulțumesc, prietene, tu mă slujești, și eu te voi iubi.

KENT: Aid' mă, scoală și pleacă de aici. Am să te învăț bunacuviință. Pleacă, fuga. Dacă vrei să-ți măsoari încă o dată lungimea ta mojicească, atunci rămâne! — Dar nu, aide, pleacă de aici! Fi cu minte — așa, vezi.

[Îl îmbrânțește afară.]

LEAR: Ei bine, prietene, îți mulțumesc. Ține o arvună pentru slujba ta. *[Dă bani lui Kent.]*

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

45

Enter Fool.

Fool: Let me hire him too. Here's my coxcomb.

[Offering Kent his cap.]

LEAR: How now, my pretty knave? How dost thou?

Fool: Sirrah, you were best take my coxcomb.

KENT: Why, fool?

Fool: Why? For taking one's part that's out of favour. Nay, an thou canst not smile as the wind sits, thou'lt catch cold shortly.

There, take my coxcomb! Why, this fellow hath banish'd two on's daughters, and did the third a blessing against his will. If thou follow him, thou must needs wear my coxcomb. How now, nuncle? Would I had two coxcombs and two daughters!

LEAR: Why, my boy?

Bufonul *intră*.

Bufonul: Voi să-l tocmesc și eu. — Ține chitia mea de bufon.

[Dă chitia lui Kent.]

LEAR: Ei bine, drăguțul meu! Ce mai faci?

Bufonul: Prietene, ai face bine să iei chitia mea de nebun.

KENT: De ce, Bufonule?

Bufonul: De ce? Pentru că părtinești pe un om care numai are trecere. Dacă nu știi să osândești după cum bate vântul, ai să apuci curând un guturai. Ține, ia chitia mea. Ia vezi, omul ăsta a izgonit două din fiicele lui, și a binecuvântat pe a treia fără voia sa. Dacă vrei să-i urmezi lui atunci trebuie neapărat să porți chitia mea de nebun. — Ei bine, nunchiule³? Căci de așa avea două chitii și două fiice!

LEAR: Pentru ce băiete?

³ Stricat din „nunchiule”, nume ce bufonii îl dau stăpânilor lor.

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

46

Fool: If I gave them all my living, I'd keep my coxcombs myself. There's mine! beg another of thy daughters.

LEAR: Take heed, sirrah; the whip.

Fool: Truth's a dog must to kennel; he must be whipp'd out when Lady the brach may stand by th' fire and stink.

LEAR: A pestilent gall to me!

Fool: Sirrah, I'll teach thee a speech.

LEAR: Do.

Fool: Mark it, nuncle.
Have more than thou showest,
Speak less than thou knowest,
Lend less than thou owest,
Ride more than thou goest,
Learn more than thou trowest,
Set less than thou throwest;
Leave thy drink and thy whore,

Bufonul: Dacă le-aș da toată averea mea, mi-aș păstra chitiile pentru mine. Iacă, ține pe a mea, și cere încă una de la fiicele tale.

LEAR: Ia seama, mă. Biciul.

Bufonul: Adevărul este un câine, care trebuie băgat în coteț, căruia i se dă biciul când cocoana cățelușa poate sta la sobă și puți.

LEAR: Un hap amar pentru mine!

Bufonul: Frățioare, voi să te învăț o zicală.

Bufonul: Bagă de seamă, nunchiule: Aibi mai mult decât cheltuești,
Știi mai mult decât vorbești,
Dă mai puțin decât stăpânești,
Mergi mai puțin decât călărești, învață mai mult decât crezi,
Câștigă mai mult decât pierzi;
De vin și de femei te lasă
Și șezi frumos acasă:

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

47

And keep in-a-door,
And thou shalt have more
Than two tens to a score.

KENT: This is nothing, fool.

Fool: Then 'tis like the breath of an unfeed lawyer- you gave
Me nothing for't. Can you make no use of nothing, nuncle?

LEAR: Why, no, boy. Nothing can be made out of nothing.

Fool: [*To Kent*] Prithee tell him, so much the rent of his land
comes to. He will not believe a fool.

LEAR: A bitter fool!

Fool: Dost thou know the difference, my boy, between a bitter
fool and a sweet fool?

LEAR: No, lad; teach me.

Fool: That lord that counsell'd thee
To give away thy land,
Come place him here by me-
Do thou for him stand.

Atunci mai mult ți se vor trece
Decât două de cinci în zece.

KENT: Aceasta nu e nimic, Bufonule.

Bufonul: Atunci este ca răsuflarea unui avocat neplătit; nu
mi-ați dat nimic pentru asta. Nu poți face ceva din nimic,
nunchiule?

LEAR: Negreșit, nu, băiete. Din nimic nu se face nimic.

Bufonul: (*către Kent*). Rogu-te, spune-i, că atâta face venitul
moșiilor sale. El nu va crede pe un bufon.

LEAR: Un amar bufon!

Bufonul: Cunoști, frățioare, deosebirea între un bufon amar
și un bufon dulce?

LEAR: Nu, băiete. Spune-mi-o.

Bufonul: Cel ce te-a sfătuit
Ca țara să ți-o dai,
Vin, pune-l lângă mine,
Sau tu în locu-i stai,

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

48

The sweet and bitter fool
Will presently appear;
The one in motley here,
The other found out there.

LEAR: Dost thou call me fool, boy?

Fool: All thy other titles thou hast given away; that thou wast born with.

KENT: This is not altogether fool, my lord.

Fool: No, faith; lords and great men will not let me. If I had A monopoly out, they would have part on't. And ladies too, they will not let me have all the fool to myself; they'll be snatching. Give me an egg, nuncle, and I'll give thee two crowns.

LEAR: What two crowns shall they be?

Fool: Why, after I have cut the egg i' th' middle and eat up the meat, the two crowns of the egg. When thou clovest thy crown i' th' middle and gav'st away both parts, thou bor'st thine ass on thy back o'er the dirt. Thou hadst little wit in thy bald crown

Bufonu-amar și-ăl dulce
Pe loc se vor vedea:
Unul, bălțat, aci,
Și altul stând colea.

LEAR: Mă numești nebun, băiete?

Bufonul: Toate celealte titluri ale tale le-ai dat la alții, cu asta te-ai născut.

KENT: Asta nu e tocmai nebunie, stăpâne.

Bufonul: Nu zău. Cei nobili și mari nu mă lasă să fiu singur nebun. De aş avea un monopol din nebunia, s-ar împărtași și ei la el, și damele asemenea nu mi-ar lăsa nebunia singur mie, ar voi și ele o bucățică dintrânsa. — Dă-mi un ou, nunchiule, și-ți voi da două coroane.

LEAR: Ce fel de coroane vor fi?

Bufonul: Apoi după ce voi fi tăiatoul în mijloc și-oi mânca gălbenușul, cele două coroane ale oului. Când ți-ai spintecat coroana în două și ai dat amândouă părțile, ți-ai purtat măgarul tău în cărcă peste noroi. Puțină minte ai avut în

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

49

when thou gav'st thy golden one away. If I speak like myself
in this, let him be whipp'd that first finds it so.

[*Singing*] Fools had ne'er less grace in a year,
For wise men are grown foppish;
They know not how their wits to wear,
Their manners are so apish.

LEAR: When were you wont to be so full of songs, sirrah?

Fool: I have us'd it, nuncle, ever since thou mad'st thy
Daughters thy mother; for when thou gav'st them the rod, and
put'st down thine own breeches,

[*Singing*] Then they for sudden joy did weep,
And I for sorrow sung,
That such a king should play bo-peep
And go the fools among.

coroana ta pleșuvă, când ai dăruit pe cea de aur. Dacă vorbesc
ca un nebun, să se biciuiască acela care o zice.

[*cântă*]

Nebunii azi nu au noroc,
Căci înțelepți se fac nebuni,
Ei minte nu mai au deloc
Și-n creieri numai gărgăuni.

LEAR: De când ești așa de bogat în cântece, băiete?

Bufonul: M-am dedat cu ele, nunchiule, de când ți-ai făcut din
fiicele tale mamele tale; căci când le-ai dat nuieaua, și ți-ai lăsat
singur nădragii jos⁴.

Ele de bucurie au plâns.

Iar eu cântai de chin,

C-un Rege joacă. V-ați ascuns⁵

Și-a căpiat deplin.

⁴ Adică: dându-le drepturile ce se cuvin părinților.

⁵ Joacă „De-a v-ați ascuns” ca copii, adică s-a copilărit.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

50

Prithee, nuncle, keep a schoolmaster that can teach thy fool to lie. I would fain learn to lie.

LEAR: An you lie, sirrah, we'll have you whipp'd.

Fool: I marvel what kin thou and thy daughters are. They'll have me whipp'd for speaking true; thou'lt have me whipp'd for lying; and sometimes I am whipp'd for holding my peace. I had rather be any kind o' thing than a fool! And yet I would not be thee, nuncle. Thou hast pared thy wit o' both sides and left nothing i' th' middle. Here comes one o' the parings.

Enter GONERIL.

LEAR: How now, daughter? What makes that frontlet on? Methinks you are too much o' late i' th' frown.

Fool: Thou wast a pretty fellow when thou hadst no need to care for her frowning. Now thou art an O without a figure. I am better than thou art now: I am a fool, thou art nothing.

[*To Goneril*] Yes, forsooth, I will hold my tongue. So your face bids me, though you say nothing. Mum, mum!

He that keeps nor crust nor crum,

Rogu-te, nunchiule, tocmește un dascăl care să învețe pe Bufon să mintă. Mult aş vrea să învăț a minți.

LEAR: Dacă vei minți, băiete, ți-om da biciul.

Bufonul: Mă mir cât ești de înrudit cu fiicele tale; ele îmi dau biciul când spun adevărul, tu mi-l dai când mint, și câteodată mi se dă când tac din gură. Mai bine aş fi orice alt decât un bufon; și totuși n-aş vrea să fiu tu, nunchiule; tu ți-ai jupuit mintea din amândoa părțile și n-ai lăsat nimic la mijloc. Iacă una din coji.

GONERIL intră.

LEAR: Ei bine, fiica-mea? De ce ai fruntea înnorată? Îmi pare că de câțva timp o încrunți prea mult.

Bufonul: Ai fost un bun băiat când nu trebuia să-ți pese de încruntările ei, acum ești o nulă fără număr. Sunt mai bun eu decât tine acum. Eu sunt un bufon, tu ești un nimic, [*către Goneril*] Bine, de, tac din gură; așa îmi poruncește fața voastră, măcar că nu ziceți nimic. Hu, hu.

Când miez și coajă leapăzi acu,

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

Weary of all, shall want some.

[*Points at Lear*] That's a sheal'd peascod.

GONERIL: Not only, sir, this your all-licens'd fool,
But other of your insolent retinue
Do hourly carp and quarrel, breaking forth
In rank and not-to-be-endured riots. Sir,
I had thought, by making this well known unto you,
To have found a safe redress, but now grow fearful,
By what yourself, too, late have spoke and done,
That you protect this course, and put it on
By your allowance; which if you should, the fault
Would not scape censure, nor the redresses sleep,
Which, in the tender of a wholesome weal,
Might in their working do you that offence
Which else were shame, that then necessity
Must call discreet proceeding.

51

Visa-vei codrii mai târziu.

[*Arătând pe Lear.*]

Asta e o fasole goală.

GONERIL: Nu numai ăst nebun nerușinat
Dar și-alți din ceata voastră cea sumeață ,
Se bat și strig mereu, și se resfață
În certuri și beții nesuferite.
Credeam că povestindu-vă acestea
Veți drege răul; dar acum, văzând
Ce însuși faceți și vorbiți, mă tem
Că ocrotiți urmarea asta, și-o
Stârniți prin încuviințarea voastră.
De-i astfel, vina-și va găsi pedeapsa,
Mijloace de-ndreptare n-or dormi,
Putând, în zelul binelui obștesc,
Să vă aducă o jignire, care,
Alminteri o rușine pentru noi,
Nu poate, în nevoie, fi numită

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

52

Fool: For you know, nuncle,
The hedge-sparrow fed the cuckoo so long
That it had it head bit off by it young.
So out went the candle, and we were left darkling.

LEAR: Are you our daughter?

GONERIL: Come, sir,
I would you would make use of that good wisdom
Whereof I know you are fraught, and put away
These dispositions that of late transform you
From what you rightly are.

Fool: May not an ass know when the cart draws the horse?
Whoop, Jug, I love thee!

LEAR: Doth any here know me? This is not Lear.
Doth Lear walk thus? speak thus? Where are his eyes?
Either his notion weakens, his discernings

Decât urmare înțeleaptă.

Bufonul: Căci știi, nunchiule:

Pitulicea cucului hrană i-a dat

Păn' ce cucul capul i-a mușcat.

Așa lumânarea se stinse și noi rămaserăm în întuneric.

LEAR: Ești fiica noastră?

GONERIL: O, folosiți-vă de judecata

Ce dreaptă și-nțeleaptă ce-o aveți,

Și lepădați aceste toane care

Vă schimb adevărata voastră fire.

Bufonul: Nu poate un măgar să bage de seamă când carul
trage calul? – Hop, leleo, te iubesc⁶.

LEAR: Mă cunoaște cineva aici? – Nu, acesta nu e Lear. Oare
Lear umblă așa? Vorbește așa? Unde sunt ochii lui? – Ori
mintea lui slăbește, ori înțelegerea lui a amorțit. – Ha, dorm

⁶ „Whoop, Jug, I love thee”, refren dintr-un cântec vechi.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

53

Are lethargied- Ha! waking? 'Tis not so!

Who is it that can tell me who I am?

Fool: Lear's shadow.

LEAR: I would learn that; for, by the marks of sovereignty, knowledge, and reason, I should be false persuaded I had daughters.

Fool: Which they will make an obedient father.

LEAR: Your name, fair gentlewoman?

GONERIL: This admiration, sir, is much o' th' savour

Of other your new pranks. I do beseech you

To understand my purposes aright.

As you are old and reverend, you should be wise.

Here do you keep a hundred knights and squires;

Men so disorder'd, so debosh'd, and bold

That this our court, infected with their manners,

Shows like a riotous inn. Epicurism and lust

Make it more like a tavern or a brothel

Than a grac'd palace. The shame itself doth speak

sau sunt deștept? — Nu, nu se poate. — Cine-mi poate spune cine sunt?

Bufonul: Umbra lui Lear.

LEAR: Aceasta aş vrea s-o aflu; căci după semnele domniei, după știință și înțelegere, aş putea crede pe nedrept că am fiice.

Bufonul: Care vor să te facă un tată ascultător.

LEAR: Numele vostru, frumoasă doamnă?

GONERIL: Aide, domnule.

Uimirea asta pare tot de-un soi

Cu celelalte pozne a le voastre.

Rog, înțelegeți drept cea-ce voesc.

Bătrân și vrednic, fiți și înțelept.

Aveți o sută slugi și cavaleri

Așa de dezmățați și desfrânați

Încât a noastră Curte, molipsită

De ale lor orgii și scârnăvii,

Mai mult o cârșmă pare, sau bordel,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

54

For instant remedy. Be then desir'd
By her that else will take the thing she begs
A little to disquantity your train,
And the remainder that shall still depend
To be such men as may besort your age,
Which know themselves, and you.

LEAR: Darkness and devils!

Saddle my horses! Call my train together!
Degenerate bastard, I'll not trouble thee;
Yet have I left a daughter.

GONERIL: You strike my people, and your disorder'd rabble
Make servants of their betters.

Enter ALBANY.

LEAR: Woe that too late repents!- O, sir, are you come?

Decât palat cinstit. Rușinea
Ne cere îndreptare grabnică.
Fiți dar rugați de-aceea, care altfel
Și va lua ea singură, ce cere,
Să micșorați puțin a voastră ceată,
Și să păstrați în slujbă numai oameni
Mai potriviți cu bătrânețea voastră,
Care să cunoască cine sunt ei înșii
Și cine sunteți voi.

LEAR: Draci și întuneric!

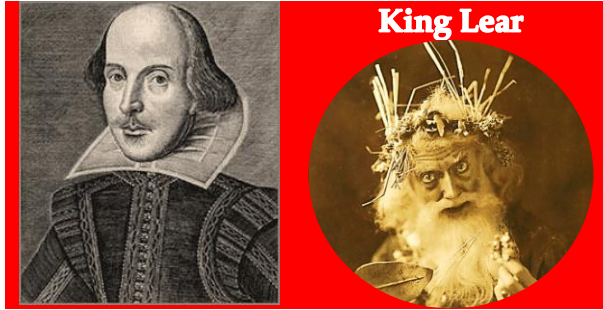
Gătiți-mi caii, strângeți-mi pe oameni.
Bastard stricat! Nu te-oi mai supăra.
Mai am o fiică încă.

GONERIL: 'M bateți pe oameni,
Și ceata voastră dezvățată vrea
Să se slujească cu mai bunii lor.

ALBANIA intră.

LEAR: Vai, cine se căiește prea târziu!

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

55

Is it your will? Speak, sir!- Prepare my horses.
Ingratitude, thou marble-hearted fiend,
More hideous when thou show'st thee in a child
Than the sea-monster!

ALBANY: Pray, sir, be patient.

LEAR: [*to Goneril*] Detested kite, thou liest!
My train are men of choice and rarest parts,
That all particulars of duty know
And in the most exact regard support
The worships of their name.- O most small fault,
How ugly didst thou in Cordelia show!
Which, like an engine, wrench'd my frame of nature
From the fix'd place; drew from my heart all love
And added to the gall. O Lear, Lear, Lear!
Beat at this gate that let thy folly in [*Strikes his head.*]

[*către Albania*]

Voi sunteți, Duce? Țsta-i placul vostru?
Vorbește, Domnule! – Gătiți-mi caii!
Nemulțămire, drac cu piept de piatră,
Mai urâcios decât calul de mare
Când te înfățișezi într-un copil!

ALBANIA: Rog, liniștiți-vă –

LEAR: [*către Goneril*] Minți, corb spurcat!
Toți soții mei sunt oameni rari și-aleși
Care își cunosc prea bine datoria
Și-și țin cu râvnă cinstea numelui.
O tu, greșală mică, cât d-urătă
Mi-ai părut tu în Cordelia, că
Putuși, ca un șurub de caznă, să-mi
Sucești din locul său întreaga fire,
Să-mi smulgi din inimă iubirea toată
Și s-o adaugi fierei. Lear, Lear, Lear!

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

56

And thy dear judgment out! Go, go, my people.

ALBANY: My lord, I am guiltless, as I am ignorant
Of what hath mov'd you.

LEAR: It may be so, my lord.
Hear, Nature, hear! dear goddess, hear!
Suspend thy purpose, if thou didst intend
To make this creature fruitful.
Into her womb convey sterility;
Dry up in her the organs of increase;
And from her derogate body never spring
A babe to honour her! If she must teem,
Create her child of spleen, that it may live
And be a thwart disnatur'd torment to her.
Let it stamp wrinkles in her brow of youth,

[*Bătându-se în cap.*]

O, bate în poarta, ce-a lăsat să intre
Prostia ta, și mintea ta să iasă!
Aideți, domnilor mei, aideți!

ALBANIA: Eu, Rege,
Sunt fără vină, și neștiutor
De ceea ce v-a supărat.

LEAR: Se poate.
Ascultă-mă, natură, scumpă zână,
Ascultă-mă! Oprește gându-ți, dacă
Voiai să dai un rod astei ființe!
Aruncă stârpiciunea-n trupul ei!
Seacă-i organele de înmulțire!
Și niciodată din cumplitu-i sân
Să nu răsară prunc ca s-o cinstească!
Dar de va trebui să fete, naște-i
Un prunc al fierei, care să trăiască
În chinul ei, pocit și nefiresc!

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

57

With cadent tears fret channels in her cheeks,
Turn all her mother's pains and benefits
To laughter and contempt, that she may feel
How sharper than a serpent's tooth it is
To have a thankless child! Away, away!
[Exit.]

ALBANY: Now, gods that we adore, whereof comes this?

GONERIL: Never afflict yourself to know the cause;
But let his disposition have that scope
That dotage gives it.
Enter LEAR.

LEAR: What, fifty of my followers at a clap?
Within a fortnight?

ALBANY: What's the matter, sir?

LEAR: I'll tell thee. *[To Goneril]* Life and death! I am ashamed
That thou hast power to shake my manhood thus;
That these hot tears, which break from me perforce,

Să-i sapă zbărcituri în fruntea jună.
Prin lacrimi în obraji să-i tragă brazde
Și să-i plătească grijile de mumă
Cu râs și cu dispreț, încât să simță,
Că mai rău decât dințele unui șarpe
Înțepă un copil ingrat! — Să mergem!
[Iese.]

ALBANIA: Pe zeii toți, ce însemnează asta?

GONERIL: Nu te îngriji să afli pricina.
Ci lasă toana lui să apuce calea
Pe care îl împinge nebunia.
LEAR revine.

LEAR: Ce, cincizeci dintr-ai mei? Cu-o lovitură?
În două săptămâni?

ALBANIA: Ce este iar?

LEAR: Ți-o spune. — Iad și cer! *[Către Goneril.]* O, mi-e rușine,
Că poți să-mi zgudui astfel bărbăția,
Ca să fii vrednică de aste lacrimi

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

58

Should make thee worth them. Blasts and fogs upon thee!
Th' untented woundings of a father's curse
Pierce every sense about thee!- Old fond eyes,
Beweep this cause again, I'll pluck ye out,
And cast you, with the waters that you lose,
To temper clay. Yea, is it come to this?
Let it be so. Yet have I left a daughter,
Who I am sure is kind and comfortable.
When she shall hear this of thee, with her nails
She'll flay thy wolfish visage. Thou shalt find
That I'll resume the shape which thou dost think
I have cast off for ever; thou shalt, I warrant thee.

[*Exeunt Lear, Kent, and Attendants.*]

GONERIL: Do you mark that, my lord?

ALBANY: I cannot be so partial, Goneril,

Ferbinți care îmi țâșnesc din ochi cu sila!
Urgii și ciume peste tine! Junghiul
Grozav al părintescului bluestem
Străpungă toate simțurile tale!
Bieți ochi bătrâni, de veți mai plânge asta,
Am să vă smulg și să v-asvârl în praf
Ca să îl udați cu apa ce o pierdeți.
Ha! Am ajuns aci? – Ei bine, fiă!
Mi-a mai rămas o fiică, care,
Știu bine, c-are dor și milă-n piept.
Aflând aceasta, îți va jupui
Cu unghiile, obrazul tău lupesc.
Așteaptă! Am să iau iar chipul cela
Pe care crezi că pentru totdeauna
L-am lepădat. – Te încredințez d-aceasta!

[*Lear, Kent și suita iese.*]

GONERIL: Ai auzit aceasta?

ALBANIA: O, Goneril, nu pot să țin

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

59

To the great love I bear you —

GONERIL: Pray you, content.- What, Oswald, ho!
[*To the Fool*] You, sir, more knave than fool, after your master!

Fool: Nuncle Lear, nuncle Lear, tarry! Take the fool with thee.
A fox when one has caught her,
And such a daughter,
Should sure to the slaughter,
If my cap would buy a halter.
So the fool follows after.
[*Exit.*]

GONERIL: This man hath had good counsel! A hundred knights?
'Tis politic and safe to let him keep
At point a hundred knights; yes, that on every dream,
Each buzz, each fancy, each complaint, dislike,

Atât, adâncă dragoste ce îți port —

GONERIL: Dă-mi pace, rog. — He, Oswald, he!
[*Către Bufon*] Și tu mai mult mișel decât bufon,
Urmează pe stăpânul tău degrabă.

Bufonul: Nunchiule Lear, nunchiule Lear, așteaptă și ia pe bufonul tău cu tine.
O vulpe de aș căpăta
Și-așa copil de aș avea,
Chitia-mi pentru un ștreang aș da
Și pe-amândoi le-aș spânzura.
Acum, Nebune, poți pleca.
[*Iese.*]

GONERIL: ăst om nu-i prost. — O sută cavaleri!
E înțelept și sigur să-i lăsăm
O sută inși armați? Da, pentru ca
Oricare vis, sau cârc, sau plângere
Să afle sprijin în puterea lor

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

60

He may enguard his dotage with their pow'rs
And hold our lives in mercy.- Oswald, I say!

ALBANY: Well, you may fear too far.

GONERIL: Safer than trust too far.

Let me still take away the harms I fear,
Not fear still to be taken. I know his heart.
What he hath utter'd I have writ my sister.
If she sustain him and his hundred knights,
When I have show'd th' unfitness –
Re-enter OSWALD.

How now, Oswald?

What, have you writ that letter to my sister?

OSWALD: Yes, madam.

GONERIL: Take you some company, and away to horse!
Inform her full of my particular fear,
And thereto add such reasons of your own
As may compact it more. Get you gone,
And hasten your return. [*Exit Oswald.*] No, no, my lord!

Și ne țiă viața-n mâini – He, Oswald!

ALBANIA: Prea mult te temi.

GONERIL: Nu mă încred prea mult.

Înlătur relele de care mă tem,
Ca să nu fiu înlăturat de ele.
Eu îi cunosc prea bine inima.
Ce a rostit, am scris-o sorii mele.
De îl va susține ea cu-o sută inși
În urma celor ce-i am scris – He, Oswald!
[*Oswald intră.*]

Ei, ai gătit scrisoarea sorii mele?

OSWALD: Da, Doamnă.

GONERIL: Ia câțiva oameni și plecați călare.
Vestește-i toate temerile mele
Și-adaugă orice cuvinte vrei
Ca să le întărești mai mult. – Aid', pleacă,
Și întoarce-te degrabă.

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

61

This milky gentleness and course of yours,
Though I condemn it not, yet, under pardon,
You are much more at task for want of wisdom
Than prais'd for harmful mildness.

ALBANY: How far your eyes may pierce I cannot tell.
Striving to better, oft we mar what's well.

GONERIL: Nay, then –

ALBANY: Well, well; th' event.

[*Exeunt.*]

[*OsvaId iese.*]

Nu, milord,

Ăst lapte de blândețe În firea voastră

Nu voi să-l mustru, dar, iertați c-o zic,

Mai mulți vă muștră lipsa de prudență

Decât fălesc blândețea, ce ne strică.

ALBANIA: Cât de departe vezi, nu pot să spun:

Vrând să îndreptăm, stricăm des ce e bun.

GONERIL: Ei, bine –

ALBANIA: Bine; urma va alege.

[*Amândoi ies.*]

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

62

SCENE V.

Court before the Duke of Albany's Palace.

Enter LEAR, KENT, and Fool.

LEAR: Go you before to Gloucester with these letters.
Acquaint my daughter no further with anything you know
than comes from her demand out of the letter. If your
diligence be not speedy, I shall be there afore you.

KENT: I will not sleep, my lord, till I have delivered your
letter.

[Exit.]

Fool: If a man's brains were in's heels, were't not in danger of
kibes?

LEAR: Ay, boy.

SCENA V.

Curte în fața palatului ducelui de Albania.

Intră LEAR, KENT și Bufonul.

LEAR: Du-te tu înainte la Gloster cu aceste scrisori. Nu
spune fiicei mele cele ce știi, și nimic peste cele ce te va
întreba după citirea scrisoarei. Dacă nu te vei grăbi, voi fi
acolo înaintea ta.

KENT: Nu voi dormi, stăpâne, până când voi fi predat
scrisoarea voastră.

[Iese.]

Bufonul: Dacă creierii unui om ar fi în călcăile lui, n-ar fi în
primejdia de a căpața păducei⁷?

LEAR: Da, băiete.

⁷ Umflături de ger.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

63

Fool: Then I prithee be merry. Thy wit shall ne'er go slipshod.

LEAR: Ha, ha, ha!

Fool: Shalt see thy other daughter will use thee kindly; for though she's as like this as a crab's like an apple, yet I can tell what I can tell.

LEAR: What canst tell, boy?

Fool: She'll taste as like this as a crab does to a crab. Thou canst tell why one's nose stands i' th' middle on's face?

LEAR: No.

Fool: Why, to keep one's eyes of either side's nose, that what a man cannot smell out, 'a may spy into.

LEAR: I did her wrong.

Fool: Canst tell how an oyster makes his shell?

LEAR: No.

Fool: Nor I neither; but I can tell why a snail has a house.

Bufonul: Atunci, te rog, fi vesel; mintea ta nu va avea lipsă de papuci⁸.

LEAR: Ha, ha, ha!

Bufonul: Ai să vezi, fiia-ta cealaltă o să te primească bine.

Căci, cu toate că ea seamănă cu cealaltă ca un măr pădureț cu un măr, totuși știu ce știu.

LEAR: Ei bine, ce știi, băiete?

Bufonul: Că ea va semăna și în gust cu dânsa, ca un măr cu altul. Poți tu să-mi spui de ce omul are nasul în mijlocul feței?

LEAR: Nu.

Bufonul: Ca să aibă câte un ochi de fiecare parte a nasului, și astfel să poată zări ceea-ce nu poate miroși.

LEAR: Îi am făcut nedreptate--

Bufonul: Poți să spui cum scoica își face ghioaca?

LEAR: Nu.

Bufonul: Nici eu; dar știu de ce melcul are o casă.

⁸ Adică, fiindcă n-ai creieri nu poți căpăta nici păducei, din pricina cărora se poartă papuci.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

64

LEAR: Why?

Fool: Why, to put's head in; not to give it away to his daughters, and leave his horns without a case.

LEAR: I will forget my nature. So kind a father!- Be my horses ready?

Fool: Thy asses are gone about 'em. The reason why the seven stars are no more than seven is a pretty reason.

LEAR: Because they are not eight?

Fool: Yes indeed. Thou wouldst make a good fool.

LEAR: To tak't again perforce! Monster ingratitude!

Fool: If thou wert my fool, nuncle, I'd have thee beaten for Being old before thy time.

LEAR: How's that?

Fool: Thou shouldst not have been old till thou hadst been

LEAR: De ce?

Bufonul: Pentru ca să își pue capul într-ânsa, nu ca s-o dăruiască fiicelor sale și să-și lase coarnele fără toc.

LEAR: Voi să-mi uit firea... Un tată așa de iubitor! — Mi s-au gătit caii?

Bufonul: Măgarii tăi s-au dus după ei. — Cuvântul pentru care cele șapte stele⁹ nu sunt mai mult decât șapte, este un frumos cuvânt.

LEAR: Pentru că nu sunt opt?

Bufonul: Ai nemerit-o. — Ai fi un bun bufon.

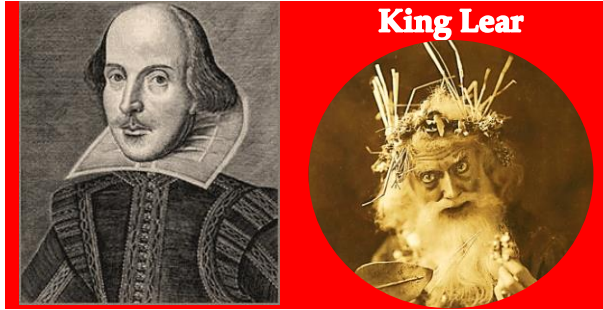
LEAR: Dacă aș lua tot înapoi cu sila? — Cumplită ingraturitudine!

Bufonul: De ai fi bufonul meu, nunchiule, ți-aș da gârbaciul pentru că ai îmbătrânit înainte de vreme.

LEAR: Cum așa?

Bufonul: Nu trebuia să îmbătrânești, înainte de a avea minte.

⁹ Ursul mare.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

65

wise.

LEAR: O, let me not be mad, not mad, sweet heaven!
Keep me in temper; I would not be mad!

Enter Gentleman.

How now? Are the horses ready?

Gentleman: Ready, my lord.

LEAR: Come, boy.

Fool: She that's a maid now, and laughs at my departure,
Shall not be a maid long, unless things be cut shorter
[*Exeunt.*]

LEAR: O nu mă lăsa să înnebunesc, să înnebunesc dulce cer!
Dă-mi răbdare. N-aș vrea să înnebunesc!

[*Un cavaler intră.*]

Ei bine, sunt gata caii?

Cavaler: Gata, stăpâne.

LEAR: Aidem dar, băiete.

(*Toți ies.*)

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

66

ACT II

SCENE I.

A court within the Castle of the Earl of Gloucester.

Enter EDMUND, and CURAN meets him.

EDUMND: Save thee, Curan.

CURAN: And you, sir. I have been with your father, and given him notice that the Duke of Cornwall and Regan his Duchess will be here with him this night.

EDMUND: How comes that?

CURAN: Nay, I know not. You have heard of the news abroad; I mean the whisper'd ones, for they are yet but ear-kissing arguments?

EDMUND: Not I. Pray you, what are they?

CURAN: Have you heard of no likely wars toward 'twixt the two Dukes of Cornwall and Albany?

ACTUL II

SCENA I.

O curte în palatul contelui Gloster.

Intră EDMUND și CURAN din părți deosebite.

EDMUND: Te saulut, Curan.

CURAN: Și eu pe d-voastră. Am fost la tatăl vostru și i-am dat de știre că ducele de Cornual și Regan, ducesa lui, vor sosi aici la el diseară.

EDMUND: Cum se întâmplă aceasta?

CURAN: Nu o știu. N-ați auzit noutățile care se zvonesc? Voi să zic cele care se șoptesc, căci acum se spun numai în ureche.

EDMUND: Eu? Nu. Mă rog despre ce e vorba?

CURAN: N-ați auzit ceva despre o dezbinare între ducii de Cornual și de Albania?

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

67

EDMUND: Not a word.

CURAN: You may do, then, in time. Fare you well, sir.

[Exit.]

EDMUND: The Duke be here to-night? The better! best!

This weaves itself perforce into my business.

My father hath set guard to take my brother;

And I have one thing, of a queasy question,

Which I must act. Briefness and fortune, work!

Brother, a word! Descend! Brother, I say!

Enter EDGAR.

My father watches. O sir, fly this place!

Intelligence is given where you are hid.

You have now the good advantage of the night.

Have you not spoken 'gainst the Duke of Cornwall?

He's coming hither; now, i' th' night, i' th' haste,

And Regan with him. Have you nothing said

Upon his party 'gainst the Duke of Albany?

Advise yourself.

EDMUND: Nici o vorbă.

CURAN: O veți afla cu timpul dar. — Adio.

[Iese.]

EDMUND: Azi ducele aici? Atât mai bine!

Aceasta mă slujește cu de-a sila.

Pe Edgar tată-meu a pus să-l prinză,

Și eu am ceva foarte greu de pus

La cale. — Grabă și noroc, lucrați!

He, Edgar, un cuvânt; ia vino jos!

[Edgar intră.]

Tată-meu te pândeste. — Fugi d-aici.

S-a dat de veste unde te-ai ascuns

Acuma ai prilejul bun al nopții.

N-ai zis ceva împotriva lui Cornual?

El vine încoa acum, noaptea, în pripă,

Și Regan cu el. N-ai vorbit ceva

De cearta lui cu ducele d-Albania?

Adu-ți aminte.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

68

EDGAR: I am sure on't, not a word.

EDMUND: I hear my father coming. Pardon me!

In cunning I must draw my sword upon you.

Draw, seem to defend yourself; now quit you well.-

Yield! Come before my father. Light, ho, here!

Fly, brother. Torches, torches! So farewell.

[Exit Edgar.]

Some blood drawn on me would beget opinion

[Wounds his arm.]

Of my more fierce endeavour: I have seen drunkards

Do more than this in sport. Father, father!

Stop, stop! No help?

Enter GLOUCESTER, and Servants with torches.

GLOUCESTER: Now, Edmund, where's the villain?

EDMUND: Here stood he in the dark, his sharp sword out,

Mumbling of wicked charms, conjuring the moon

To stand 's auspicious mistress.

EDGAR: Nici o vorbă, zău.

EDMUND: Aud pe tata. Spre a-l amăgi,

Voi trage sabia asupra ta.

Fă că te aperi! Țin-te bine! Trage!

Predă-te! – Vin'la tată-meu. – Lumină!

Fugi, frate! – He, făclii! – Adio dar.

[Edgar iese.]

Acum un pic de sânge, ca să creadă

[Se rănește la braț.]

Că m-am luptat grozav. Eu am văzut

Bețivi făcând mai mult decât aceasta

În glumă. – Tată, tată! Stai; opriți-l; Săriți!

GLOSTER și servitori *cu făclii* intră.

GLOSTER: Ei bine, unde e mișelul?

EDMUND: Aici a stat în întuneric el. Rostind, cu spada

scoasă, vrăji cumplite,

Și luna conjurând-o ca să-i stea

Într-ajutor.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

69

GLOUCESTER: But where is he?

EDMUND: Look, sir, I bleed.

GLOUCESTER: Where is the villain, Edmund?

EDMUND: Fled this way, sir. When by no means he could –

GLOUCESTER: Pursue him, ho! Go after. [*Exeunt some Servants*]. By no means what?

EDMUND: Persuade me to the murder of your lordship;
But that I told him the revenging gods
'Gainst parricides did all their thunders bend;
Spoke with how manifold and strong a bond
The child was bound to th' father- sir, in fine,
Seeing how loathly opposite I stood
To his unnatural purpose, in fell motion
With his prepared sword he charges home
My unprovided body, lanch'd mine arm;
But when he saw my best alarum'd spirits,
Bold in the quarrel's right, rous'd to th' encounter,

GLOSTER: Dar unde este el?

EDMUND: Vedeți, eu sângerez –

GLOSTER: Unde e mișelul?

EDMUND: Fugi pe-aci. Văzând că nu e chip –

GLOSTER: Sus, după el.

[*Un servitor iese.*]

Că nu e chip, zici, – ce?

EDMUND: Să mă înduplece a vă ucide,

Când îi spusei că zeii răzbunării

Azvârlă toate trăsnetele lor

Asupra paricizilor, și îi

Vorbii de miile de legăminte

Ce leg copil cu tată, în sfârșit

Văzând cu ce dezgust mă împotrivesc

La gându-i nefiresc, el, făr' de veste,

S-aruncă furios cu spada goală

Pe trupul meu, și mă lovește-n braț.

Dar cât zări că duhu-mi s-a sculat

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

70

Or whether gasted by the noise I made,
Full suddenly he fled.

GLOUCESTER: Let him fly far.
Not in this land shall he remain uncaught;
And found- dispatch. The noble Duke my master,
My worthy arch and patron, comes to-night.
By his authority I will proclaim it
That he which find, him shall deserve our thanks,
Bringing the murderous caitiff to the stake;
He that conceals him, death.

EDMUND: When I dissuaded him from his intent
And found him pight to do it, with curst speech
I threaten'd to discover him. He replied,
'Thou unpossessing bastard, dost thou think,
If I would stand against thee, would the reposal
Of any trust, virtue, or worth in thee

Cu focul dreptului, ca să-i dea piept,
Ori spăimântat de strigătele mele,
Fugi in pripă.

GLOSTER: Fugă doar departe
În țara asta nu va sta neprins;
Și-odată prins – s-a dus! – Ah, ducele,
Stăpânul meu iubit, sosește azi.
Cu voia lui voi da de știre dar
Că cine va găsi și va preda
Pedepsei pe-ăst nemernic ucigaș,
Va merita recunoștința noastră.
Iar cine-l va ascunde, moartea.

EDMUND: Când l-îndemnăi să-și părăsească scopul
Și îl văzui că stăruiește în el,
L-aminențai cu vorbe aspre, că
Îl voi descoperi. Dar el răspunse:
„Bastard calic! Crezi tu că dac-aș vrea
Să te dezmint s-ar da vr-un crezământ

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

71

Make thy words faith'd? No. What I should deny
As this I would; ay, though thou didst produce
My very character – I'd turn it all
To thy suggestion, plot, and damned practice;
And thou must make a dullard of the world,
If they not thought the profits of my death
Were very pregnant and potential spurs
To make thee seek it.'

GLOUCESTER: Strong and fast'ned villain!
Would he deny his letter? I never got him.
[*Tucket within.*]
Hark, the Duke's trumpets! I know not why he comes.
All ports I'll bar; the villain shall not scape;
The Duke must grant me that. Besides, his picture
I will send far and near, that all the kingdom
May have due note of him, and of my land,

Sau preț sau greutate vorbeii tale?
Nu; ceea ce eu aş tăgădui,
Chiar de-ai înfățișa scrisoarea mea,
Aş face ca să cadă tot pe tine
Ca crima ta, şi-urzirea ta mârşavă.
Ar trebui să faci pe lumea proastă
Ca să nu creadă că foloasele
Pe care le-ai trage tu din moartea mea,
Nu sunt îndemnuri prea puternice
Ca să te faci să o cauți.

GLOSTER: O!
Cumplit, scârnăv mişel! Tăgăduieşte
Scrisoarea lui? – El nu e fiul meu!
[*Trâmbițe în dosul scenei.*]
Auzi ăst sunet? Ducele soseşte.
Voi închide toate porturile, ca
Tâlharul să nu scape. Ducele
Va trebui să-mi dea această voie.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

72

Loyal and natural boy, I'll work the means
To make thee capable.

Enter CORNWALL, REGAN, and Attendants.

CORNWALL: How now, my noble friend? Since I came
hither, which I can call but now, I have heard strange news.

REGAN: If it be true, all vengeance comes too short
Which can pursue the offender. How dost, my lord?

GLOUCESTER: O madam, my old heart is crack'd, it's
crack'd!

REGAN: What, did my father's godson seek your life?
He whom my father nam'd? Your Edgar?

GLOUCESTER: O lady, lady, shame would have it hid!

Afară de aceasta, voi trimite
Icoana lui în toate părțile,
Ca astfel tot regatul să-l cunoască.
Iar ție, fiul meu firesc și vrednic,
Voi mijloci tot dreptul moștenirii
Pe starea mea.

Intră CORNUAL, REGAN și suită.

CORNUAL: O, nobile amic, ce faci? Abia
Sosesc aici, și aflu știri ciudate.

REGAN: De au temei, atunci n-avem destulă
Pedeapsă pentru vinovat. — Ce faceți?

GLOSTER: O, Doamna mea,
Bătrâna-mi inimă e frântă, frântă!

REGAN: Ce? Edgar, finul tatălui meu, care
Îi dete numele, v-a urmărit
A voastră viață?

GLOSTER: Doamnă, Doamna mea,
Rușinea ar voi s-o tăinuiască.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

73

REGAN: Was he not companion with the riotous knights
That tend upon my father?

GLOUCESTER: I know not, madam. 'Tis too bad, too bad!

EDMUND: Yes, madam, he was of that consort.

REGAN: No marvel then though he were ill affected.

'Tis they have put him on the old man's death,
To have th' expense and waste of his revenues.

I have this present evening from my sister
Been well inform'd of them, and with such cautions
That, if they come to sojourn at my house,
I'll not be there.

CORNWALL: Nor I, assure thee, Regan.

Edmund, I hear that you have shown your father
A childlike office.

EDMUND: 'Twas my duty, sir.

GLOUCESTER: He did bewray his practice, and receiv'd
This hurt you see, striving to apprehend him.

REGAN: Nu a fost dânsul printre cavalerii
Ce însoțesc pe tată-meu?

GLOSTER: N-o știu.

O, fapt cumplit!

EDMUND: Da, Doamna mea, a fost.

REGAN: Eu nu mă mir dar că s-a molipsit.

Ei l-au stârnit să ucigă pe bătrân
Spre-a risipi veniturile lui

Azi sora mea m-a înștiințat de toate,
Și de-ar veni să stea la mine,
N-oi fi acasă.

CORNUAL: Nu, și nici eu, Regan.

Eu aflu, Edmund, că tu te-ai purtat
Ca vrednic fiu.

EDMUND: Am fost dator s-o fac.

GLOSTER: El mi-a destăinuit urzirea lui
Și-a fost rănit, când încercă să îl prindă.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

74

CORNWALL: Is he pursued?

GLOUCESTER: Ay, my good lord.

CORNWALL: If he be taken, he shall never more
Be fear'd of doing harm. Make your own purpose,
How in my strength you please. For you, Edmund,
Whose virtue and obedience doth this instant
So much commend itself, you shall be ours.
Natures of such deep trust we shall much need;
You we first seize on.

EDMUND: I shall serve you, sir,
Truly, however else.

GLOUCESTER: For him I thank your Grace.

CORNWALL: You know not why we came to visit you, —

REGAN: Thus out of season, threading dark-ey'd night.

Occasions, noble Gloucester, of some poise,
Wherein we must have use of your advice.
Our father he hath writ, so hath our sister,
Of differences, which I best thought it fit

CORNUAL: E urmărit?

GLOSTER: Da, bunul meu stăpân.

CORNUAL: De va fi prins, el niciodată nu
Va mai putea să facă rău. Dispuneți
D-a mea putere după plac. Tu, Edmund,
A căruia virtute și credință
S-au dovedit acum, să fii al nostru.
Ne trebuiesc bărbați așa supuși,
Și te luăm întâi pe tine.

EDMUND: Duce,

Vă voi sluji în toate cu credință.

GLOSTER: Vă mulțumesc, stăpâne, pentru el.

CORNUAL: Nu știți de ce-am venit în casa voastră.

GONERIL: Așa în timpul nopții, fără de veste.

Sunt lucruri de o mare greutate
Care cer povața voastră, nobil Gloster.
Și tată-meu și sora-mea ne-au scris
De certuri, pe care cred mai nimerit

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

To answer from our home. The several messengers
From hence attend dispatch. Our good old friend,
Lay comforts to your bosom, and bestow
Your needful counsel to our business,
Which craves the instant use.

GLOUCESTER: I serve you, madam.

Your Graces are right welcome.

[*Flourish. Exeunt.*]

75

Să le împac, lipsind din casa noastră.

Cei doi trimiși aștept răspuns aicea.

Amice, liniștiți durerea voastră

Și dați-ne al vostru sfat la lucrul

Ce cere deslegare.

GLOSTER: Bucuros.

Vă dau buna venire în casa mea.

[*Ies toți.*]

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

76

SCENE II.

Before Gloucester's Castle.

Enter KENT and OSWALD, severally.

OSWALD: Good dawning to thee, friend. Art of this house?

KENT: Ay.

OSWALD: Where may we set our horses?

KENT: I' the mire.

OSWALD: Prithee, if thou lov'st me, tell me.

KENT: I love thee not.

OSWALD: Why then, I care not for thee.

KENT: If I had thee in Lipsbury Pinfold, I would make thee care for me.

OSWALD: Why dost thou use me thus? I know thee not.

KENT: Fellow, I know thee.

¹⁰ „Good dawning”, mai precis: „bun murgit” căci este noapte.

¹¹ Un loc necunoscut. Unii comentatori cred că ar fi fost un loc pentru *boxare*.

SCENA II.

În fața castelului lui Gloster.

Intră KENT și OSWALD din părți deosebite.

OSWALD: Bună dimineață¹⁰ prietene. Ești de ai casei?

KENT: Da.

OSWALD: Unde putem să adăpostim caii?

KENT: În noroi.

OSWALD: Te rog spunemi-o, dacă mă iubești.

KENT: Nu te iubesc.

OSWALD: Atunci nu-mi pasă de tine.

KENT: De te-aș apuca în oborul de la Lipsburg¹¹, te-aș face să îți pese de mine.

OSWALD: De ce te porți așa cu mine? Nu te cunosc.

KENT: Băiete, eu te cunosc.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

77

OSWALD: What dost thou know me for?

KENT: A knave; a rascal; an eater of broken meats; a base, proud, shallow, beggarly, three-suited, hundred-pound, filthy, worsted-stocking knave; a lily-liver'd, action-taking, whoreson, glass-gazing, superserviceable, finical rogue; one-trunk-inheriting slave; one that wouldst be a bawd in way of good service, and art nothing but the composition of a knave, beggar, coward, pander, and the son and heir of a mongrel bitch; one whom I will beat into clamorous whining, if thou deny the least syllable of thy addition.

OSWALD: Why, what a monstrous fellow art thou, thus to rail on one that's neither known of thee nor knows thee!

KENT: What a brazen-faced varlet art thou, to deny thou knowest me! Is it two days ago since I beat thee and tripp'd up thy heels before the king? Draw, you rogue: for, though it be night, yet the moon shines; I'll make a sop o' the moonshine of you: draw, you cullionly barber-monger, draw.

[Drawing his sword.]

OSWALD: Drept ce mă cunoști?

KENT: Drept un mișel, un ticălos, un lingău, un mișel obraznic, sec, calic, mojik, scărnav; un nemernic cu ficat alb; un mâncător de palme; o corcitură spurcată și cască-gură; un află-în-trebur; un zevzec care n-are decât o ladă, care ar vrea să facă pe voatra și nu e altceva decât o amestecătură de mișel, cerșetor, nemernic, pezevenghi, fiul și moștenitorul unei târfe, un por-de-căine pe care îl voi bate mort, dacă va tăgădui vreunul din aceste porecle cinstite.

OSWALD: Dar ce nerușinat afurisit ești tu, că ocărăști astfel pe un om care nici nu e cunoscut de tine, nici nu te cunoaște!

KENT: Ce frunte de aramă ai tu, ca să tăgăduiești că mă cunoști! Nu sunt două zile de când ți-am pus un picior și te-am trântit în fața regelui! Trage, mișelule, ori oi să te fac ciorbă de bătaie. [*scoate sabia*]. Trage, spurcăciune blestemată, trage!

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

78

OSWALD: Away! I have nothing to do with thee.

KENT: Draw, you rascal! You come with letters against the King, and take Vanity the puppet's part against the royalty of her father.

Draw, you rogue, or I'll so carbonado your shanks! Draw, you rascal! Come your ways!

OSWALD: Help, ho! murder! help!

KENT: Strike, you slave! Stand, rogue! Stand, you neat slave, strike! [*Beating him.*]

OSWALD: Help, ho! murder! murder!

Enter EDMUND, with his rapier drawn, CORNWALL, REGAN, GLOUCESTER, and Servants.

EDMUND: How now! What's the matter?

[*Parting them.*]

KENT: With you, goodman boy, an you please: come, I'll flesh ye; come on, young master.

GLOUCESTER: Weapons? arms? What's the matter here?

OSVALD: Fugi d-aci. N-am nimic a face cu tine.

KENT: Trage, por-de-câine! Vii cu scrisori împotriva regelui și ții partea păpușii Deșertăciune în contra majestății tătalui său. — Trage, tâlharule, ori te fac tocană. Trage, apără-te!

OSVALD: Ajutor! Săriți! Mă omoară! Ajutor!

KENT: Apără-te, javră; stai, blestematule, stai! Păpușă, apără-te! [*Dă în el.*]

OSVALD: Ajutor, he! Omor! Tâlhari!

Intră EDMUND, CORNUAL, REGAN, GLOSTER și servitor.

EDMUND: Ei bine, ce este aici? Despărțiți-vă.

KENT: Vino numai, băiețandre, dacă îți dă mâna; vino, voi să te învăț minte. Aide, încoa, coconașule!

GLOSTER: Arme? Săbii? Ce însemnează asta?

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

79

CORNWALL: Keep peace, upon your lives!

He dies that strikes again. What is the matter?

REGAN: The messengers from our sister and the King

CORNWALL: What is your difference? Speak.

OSWALD: I am scarce in breath, my lord.

KENT: No marvel, you have so bestirr'd your valour. You cowardly rascal, nature disclaims in thee; a tailor made thee.

CORNWALL: Thou art a strange fellow. A tailor make a man?

KENT: Ay, a tailor, sir. A stonecutter or a painter could not have made him so ill, though he had been but two hours at the trade.

CORNWALL: Speak yet, how grew your quarrel?

OSWALD: This ancient ruffian, sir, whose life I have spar'd
At suit of his grey beard-

CORNUAL: Astămpărați-vă, pe viața voastră! Acela care va lovi iarăși, este copilul morții! — Ce s-a întâmplat?

REGAN: Trimișii sorei noastre și a regelui.

CORNUAL: Ce ceartă este între voi? Vorbiți.

OSWALD: Pot abia să răsuflu, stăpâne.

KENT: Nu e mirare; ți-ai ostenit prea mult vitejia. — Ticălos nemernic! Natura te tăgăduiește; un croitor te-a făcut.

CORNUAL: Ființă ciudată mai ești! Auzi? Un croitor să facă pe un om!

KENT: Da, un croitor, Domnule; un pietrar sau un zugrav n-ar fi putut să-l facă așa de pocit, chiar dacă n-ar fi lucrat meșteșugul lor decât două ceasuri.

CORNUAL: Dar spune, cum s-a iscat cearta voastră?

OSWALD: Ăst ticălos bătrân a căruia viață am cruțat-o de dragul barbei sale cărunte —

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

80

KENT: Thou whoreson zed! thou unnecessary letter! My lord, if you'll give me leave, I will tread this unbolted villain into mortar and daub the walls of a jakes with him. 'Spare my grey beard,' you wagtail?

CORNWALL: Peace, sirrah!

You beastly knave, know you no reverence?

KENT: Yes, sir, but anger hath a privilege.

CORNWALL: Why art thou angry?

KENT: That such a slave as this should wear a sword,
Who wears no honesty. Such smiling rogues as these,
Like rats, oft bite the holy cords atwain
Which are too intrinse t' unloose; smooth every passion
That in the natures of their lords rebel,
Bring oil to fire, snow to their colder moods;
Renege, affirm, and turn their halcyon beaks
With every gale and vary of their masters,

KENT: Tu zet spurcat¹²! Tu literă nefolositoare! — Stăpâne, dacă îmi dați voie, voi să fac mociărlă din ăst moji neciuruit și să pardosesc cu el peretele unei plimbătore. — Mi-ai cruțat barba mea cărunță, cocostârcule?

CORNWALL: Tăcere, mă!

Mojicule, nu știi ce e respect?

KENT: Da, dar mânia are dreptul ei.

CORNWALL: De ce ești mâniat?

KENT: Că un atare rob să poartă-o spadă
Fără să poartă cinste-n piept. Atari
Mișei fățarnici rod, ca șoarecii,
Acele sfinte legăminte care
Au nod prea strâns spre-a se putea desface.
Ei lingușesc oricare patimă
Ce se deșteaptă în stăpânii lor,
Ulei în pept, și-omăt în ger le toarnă;

¹² Aluzie la desființarea literei z din alfabetul englez, pe acel timp, ca literă de prisos, putându-se înlocui prin s.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

81

Knowing naught, like dogs, but following.
A plague upon your epileptic visage!
Smile you my speeches, as I were a fool?
Goose, an I had you upon Sarum Plain,
I'd drive ye cackling home to Camelot.

CORNWALL: What, art thou mad, old fellow?

GLOUCESTER: How fell you out? Say that.

KENT: No contraries hold more antipathy
Than I and such a knave.

CORNWALL: Why dost thou call him knave? What is his
fault?

KENT: His countenance likes me not.

CORNWALL: No more perchance does mine, or his, or hers.

KENT: Sir, 'tis my occupation to be plain.

Zic da și ba, și își întorc mantaua
Cum suflă și se schimb stăpânii lor;
Nu știu, ca câinii, decât da din coadă.
O ciumă pe obrazu-ți epileptic!
Tu râzi de mine? Găscă, dac-ai fi
Pe câmpul de la Sarum, te-aș goni
Acasă gâgâind la Camelot¹³!

CORNUAL: Ce, ești smintit, bătrâne?

GLOSTER: Ce-a fost cearta?

KENT: Nu sunt în lume doi mai mari protivnici
Decât sunt eu c-un ticălos ca ăsta.

CORNUAL: De ce-i zici ticălos? Ce ți-a făcut?

KENT: Obrazul lui nu-mi place.

CORNUAL: O, poate nici al meu, al lui, al ei.

KENT: E felul meu ca să vorbesc pe șleau.

¹³ Camelot, pe întinsul șes de Sarum (Salisbury) în Somersetshire, era renumit pentru creșterea găștelor.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

82

I have seen better faces in my time
Than stands on any shoulder that I see
Before me at this instant.

CORNWALL: This is some fellow
Who, having been prais'd for bluntness, doth affect
A saucy roughness, and constrains the garb
Quite from his nature. He cannot flatter, he!
An honest mind and plain- he must speak truth!
An they will take it, so; if not, he's plain.
These kind of knaves I know which in this plainness
Harbour more craft and more corrupter ends
Than twenty silly-ducking observants
That stretch their duties nicely.

KENT: Sir, in good faith, in sincere verity,
Under th' allowance of your great aspect,
Whose influence, like the wreath of radiant fire
On flickering Phoebus' front-

Altă dată am văzut mai bune fețe
Decât stau pe-umerii pe care le văd
Acum aici.

CORNUAL: Acest golan a fost
Pesemne lăudat că este sincer,
Și-acuma s-a făcut nerușinat,
Silindu-și firea sa adevărată.
Nu poate linguși, el; e cinstit
Și va să spue lucrurile verde!
De nu ne place —, de! e felul lui.
Îi știu. Sub adevărul lor smerit
Sunt mai fățarnici, mai de rea credință
Decât treizeci lingăi slugarnici, care
Își încovoiaie dosul până jos.

KENT: Pe sfântul adevăr și în credință,
Cu voia feței voastre falnice,
A cărei influență, ca mănunchiul
De foc strălucitor al razelor

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

83

CORNWALL: What mean'st by this?

KENT: To go out of my dialect, which you discommend so much. I know, sir, I am no flatterer. He that beguil'd you in a plain accent was a plain knave, which, for my part, I will not be, though I should win your displeasure to entreat me to't.

CORNWALL: What was th' offence you gave him?

OSWALD: I never gave him any.

It pleas'd the King his master very late
To strike at me, upon his misconstruction;
When he, conjunct, and flattering his displeasure,
Tripp'd me behind; being down, insulted, rail'd
And put upon him such a deal of man
That worthied him, got praises of the King
For him attempting who was self-subdu'd;
And, in the fleshment of this dread exploit,
Drew on me here again.

Licuritoare pe-a lui Febu frunte —

CORNUAL: Ce însemnează asta?

KENT: Că voi să-mi schimb felul meu de vorbire, care vă este atât de neplăcut. Știu, Domnule, că nu sunt lingușitor. Acela care v-a amăgit vorbind curat, a fost un curat mișel: ceea ce eu, din partea mea, n-aș vrea să fiu, chiar dacă aș câștiga până într-atâta neplăcerea voastră, ca să mă rugați s-o fiu.

CORNUAL: Cu ce l-ai supărat?

OSWALD: Eu? Cu nimic.

Mai deunăzi, regele, stăpânul său,
Găsi cu cale, pentru ce nu știu,
Ca să mă bată. El atunci, în pripă,
Spre-a linguși pe mâniosul rege,
Mă culcă la pământ, mă ocărește.
Mă ia în râs c-un aer de voinic;
Iar regele îi laudă isprava
C-a biruit pe cel ce nu voia
Să s-apere. Și în beția astei

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

84

KENT: None of these rogues and cowards

But Ajax is their fool.

CORNWALL: Fetch forth the stocks!

You stubborn ancient knave, you reverent braggart,

We'll teach you-

KENT: Sir, I am too old to learn.

Call not your stocks for me. I serve the King;

On whose employment I was sent to you.

You shall do small respect, show too bold malice

Against the grace and person of my master,

Stocking his messenger.

CORNWALL: Fetch forth the stocks! As I have life and

honour,

There shall he sit till noon.

REGAN: Till noon? Till night, my lord, and all night too!

Izbânde, m-atacă din nou aici.

KENT: Orice nemernic d-al de ăştia crede

Că Ajax e un sec pe lângă el.

CORNUAL: Aduceţi-mi butucul! — Rob bătrân

Şi îndărătnic, fanfaron cărunţ,

Te om învăţa —

KENT: Sunt prea bătrân să-nvăţ.

Nu porunciţi butucul pentru mine.

Eu sunt în slujba regelui, şi am

Venit aicea ca trimisul său.

Puţin respect, prea multă îndrăzneală

Aţi arăta împotriva demnităţii

Măriei sale, dac-aţi pune pe

Trimisul său în butuc.

CORNUAL: Încoa butucul!

Să sază într-ânsul până după prânz.

REGAN: Ba pân' la noapte, şi-încă toată noaptea!

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

85

KENT: Why, madam, if I were your father's dog,
You should not use me so.

REGAN: Sir, being his knave, I will.

CORNWALL: This is a fellow of the selfsame colour
Our sister speaks of. Come, bring away the stocks!

[*Stocks brought out.*]

GLOUCESTER: Let me beseech your Grace not to do so.
His fault is much, and the good King his master
Will check him for't. Your purpos'd low correction
Is such as basest and contemn'd wretches
For pilf'rings and most common trespasses
Are punish'd with. The King must take it ill
That he, so slightly valued in his messenger,
Should have him thus restrain'd.

KENT: O, Doamnă, dac-aş fi un câine numai
Ținut de tatăl vostru, nu s-ar fi
Căzut, să vă purtați așa cu mine.

REGAN: Fiindcă ești mișelul lui, o fac.

CORNWALL: Acesta este unul dintr-aceia
De care ne vorbește sora¹⁴) noastră.
Aduceți-mi butucul!

(*Se aduce butucul*).

GLOSTER: Dați-mi voie,
Stăpâne, să vă rog a nu o face.
El a greșit: stăpănu-i, bunul rege,
Îl va mustra. Dar astfel de pedeapsă,
Slujește nume spre a înfiera
Pe păcătoșii cei mai lepădați
Pentru hoții și vine ticăloase.
Și regele o va lua în rău

¹⁴ Sora, *sister*, în loc de cumnată, *sister-in-law*.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

86

CORNWALL: I'll answer that.

REGAN: My sister may receive it much more worse,
To have her gentleman abus'd, assaulted,
For following her affairs. Put in his legs.-

[Kent is put in the stocks.]

Come, my good lord, away.

[Exeunt all but Gloucester and Kent.]

GLOUCESTER: I am sorry for thee, friend. 'Tis the Duke's
pleasure,
Whose disposition, all the world well knows,
Will not be rubb'd nor stopp'd. I'll entreat for thee.

KENT: Pray do not, sir. I have watch'd and travell'd hard.
Some time I shall sleep out, the rest I'll whistle.
A good man's fortune may grow out at heels.
Give you good morrow!

Văzându-se așa de necinstit în solul său.

CORNIAL: Răspund eu de aceasta.

REGAN: Dar soră-mea o va lua și mai rău
Că i s-a bătut și ocărât trimisul
Ce îi slujește. — Puneți-l înăuntru!

[Pun pe Kent în butuc.]

Să mergem, soțul meu.

[Regan și Cornial ies.]

GLOUCESTER: Prietene, îmi pare rău de tine.
Dar astfel e voința ducelui
Al cărui plac, o știe toată lumea,
Nu rabdă nici o împotrivire. Voi
Să mă rog pentru tine.

KENT: Rog, n-o faceți.

Sunt obosit de drum și de veghere
Deci voi dormi puțin, și restul vremii
Îl voi petrece suierând. Adesea
Se poate scâlția norocul celui

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

87

GLOUCESTER: The Duke 's to blame in this; 'twill be ill taken.

[*Exit.*]

KENT: Good King, that must approve the common saw,
Thou out of heaven's benediction com'st
To the warm sun!
Approach, thou beacon to this under globe,
That by thy comfortable beams I may
Peruse this letter. Nothing almost sees miracles
But misery. I know 'tis from Cordelia,
Who hath most fortunately been inform'd
Of my obscured course- and [reads] 'shall find time
From this enormous state, seeking to give
Losses their remedies'- All weary and o'erwatch'd,
Take vantage, heavy eyes, not to behold
This shameful lodging.
Fortune, good night; smile once more, turn thy wheel.

Mai vrednic om. — Deci, bună dimineață!

GLOSTER: Nu este drept. Se va lua in rău.

[*Iese.*]

KENT: O rege, tu adeverești zicala:
Tu cazi acum din baltă in băltac! —
Apropie-te, făcliă a ăstui glob,
Ca să citesc la blânda ta lumină
Scrisoarea asta! Restriștea mai vede
Minuni: Cordelia mi-a scris aci.
Din norocire, a aflat de soarta-mi
Cumplită, și va căuta mijloace
De îndreptare — de scăpare, din
Această stare grea — — O, ochi greoi
Și obosiți de prea multă veghere,
Luați prilejul, spre a nu vedea
Ăst rușinos culcuș! Aibi noapte bună,
Ursită! Mai surâde înc-o dată,

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

[*Sleeps.*]

88

Și întoarce roata ta!

[*Adoarme.*]

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

89

SCENE III.

A wood.

Enter EDGAR.

EDGAR: I heard myself proclaim'd,
And by the happy hollow of a tree
Escap'd the hunt. No port is free, no place
That guard and most unusual vigilance
Does not attend my taking. Whiles I may scape,
I will preserve myself; and am bethought
To take the basest and most poorest shape
That ever penury, in contempt of man,
Brought near to beast. My face I'll grime with filth,
Blanket my loins, elf all my hair in knots,
And with presented nakedness outface
The winds and persecutions of the sky.
The country gives me proof and precedent

SCENA III.

Câmpie.

Intră EDGAR.

EDGAR: Am auzit cum m-au proscris,
Și printr-un scorbure dintr-un copac
Scăpai de haită. Niciun port nu-i liber,
Și niciun loc în care să nu fie
O pândă strașnică spre a mă prinde.
Cât timp mai am speranță de scăpare,
Vreu să trăiesc, și am să mă îmbrac
Cu chipul cel mai jos și mai sărac
Cu care lipsa a putut vreodată
Asemăna pe-un om cu dobitoace.
Am să-mi spoesc dar fața cu noroi,
Să mă încing cu cârpe, să-mi încurc
În noduri părul meu, și să înfrunt

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

90

Of Bedlam beggars, who, with roaring voices,
Strike in their numb'd and mortified bare arms
Pins, wooden pricks, nails, sprigs of rosemary;
And with this horrible object, from low farms,
Poor pelting villages, sheepcotes, and mills,
Sometime with lunatic bans, sometime with prayers,
Enforce their charity. 'Poor Turlygod! poor Tom!'
That's something yet! Edgar I nothing am.
[Exit.]

Cu trupul gol, furtunile și vânturi.
În astă parte-a țării găsesc pilde
De cerșetori smintiți care își înfig
Țipând, în brațele lor despuiate,
Spini, cuie, ghimpi și țăndăre de lemn,
Și cu ăst chip scârbos, ei storc pomana
Prin sate scăpătate, strungi și mori,
Când cu înjurături, și când cu rugi.
„Biet Turlygod.”¹⁵, Biet Toms.”¹⁶ — Aceasta este
Ceva măcar, — ca „Edgar”, nu-s nimic!
[Iese.]

¹⁵ Trulygod sau Turlupin, vagabonzi ce cutreierau drumurile mari pe continent, cerșind.

¹⁶ „Toms” numește Shakespeare pe toți smintiții ieșiți din Bedlam (casă de alienați) care umblau cerșind.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

91

SCENE IV.

Before Gloucester's Castle. Kent is in the stocks.

Enter LEAR, Fool, and Gentleman.

LEAR: 'Tis strange that they should so depart from home,
And not send back my messenger.

Gentleman: As I learn'd,
The night before there was no purpose in them
Of this remove.

KENT: Hail to thee, noble master!

LEAR: Ha!

Mak'st thou this shame thy pastime?

KENT: No, my lord.

Fool: Ha, ha! look! he wears cruel garters. Horses are tied by
the head, dogs and bears by th' neck, monkeys by th' loins, and
men by th' legs. When a man's over-lusty at legs, then he wears
wooden nether-stocks.

SCENA IV.

În fața castelului lui Gloster. Kent în butuc.

Intră LEAR, Bufonul și un Cavaler.

LEAR: E prea ciudat, că au plecat de-acasă;
Fără a-mi trimite solul înapoi!

Cavaler: Precum aflai, aseară încă nu
A fost vreo vorbă de plecarea asta.

KENT: Salut, iubitul meu stăpân.

LEAR: Ai? Ce?

Îți treci urâtul cu rușinea asta?

KENT: Ba nu, stăpâne.

Bufonul: Ha, ha! Ia te uită, el poartă niște legături strașnice la
genuchi! Caii se leagă de cap, câinii și urșii de gât, maimuțe de
coapsă, și oamenii de picioare. Când un om dă prea mult din
picioare, atunci trebuie să poartă ciorapi de lemn.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

92

LEAR: What's he that hath so much thy place mistook
To set thee here?

KENT: It is both he and she-
Your son and daughter.

LEAR: No.

KENT: Yes.

LEAR: No, I say.

KENT: I say yea.

LEAR: No, no, they would not!

KENT: Yes, they have.

LEAR: By Jupiter, I swear no!

KENT: By Juno, I swear ay!

LEAR: They durst not do't;

They would not, could not do't. 'Tis worse than murder
To do upon respect such violent outrage.

Resolve me with all modest haste which way

Thou mightst deserve or they impose this usage,
Coming from us.

LEAR: Dar cine-i cel ce ți-a făcut necinstea
Acestui loc infam?

KENT: Și el, și ea.

Al vostru fiu și fiică, amândoi.

LEAR: Nu.

KENT: Da.

LEAR: Nu, zic.

KENT: Ba da, zic eu.

LEAR: Nu, nu, ei n-au făcut-o.

KENT: Au făcut-o.

LEAR: Jur pe Joe, nu.

KENT: Jur pe Junone, da.

LEAR: N-au îndrăznit, nu au putut, n-au vrut

S-o facă. — E mai rău decât omor

A silnici așa respect și cinste.

Vestește-mi scurt și iute cum se poate

Că tu, fiind al nostru sol, să meriți,

Sau să încerci o astfel de rușine.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

93

KENT: My lord, when at their home
I did commend your Highness' letters to them,
Ere I was risen from the place that show'd
My duty kneeling, came there a reeking post,
Stew'd in his haste, half breathless, panting forth
From Goneril his mistress salutations;
Deliver'd letters, spite of intermission,
Which presently they read; on whose contents,
They summon'd up their meiny, straight took horse,
Commanded me to follow and attend
The leisure of their answer, gave me cold looks,
And meeting here the other messenger,
Whose welcome I perceiv'd had poison'd mine-
Being the very fellow which of late
Display'd so saucily against your Highness-
Having more man than wit about me, drew.
He rais'd the house with loud and coward cries.
Your son and daughter found this trespass worth

KENT: Stăpâne, când, sosind în casa lor,
Predai scrisorile Măriei voastre,
Nainte de a mă scula din locul
Pe care îngenuncheasem cu respect,
Veni un sol, degrabă nădușit,
Mai fără răsufare, gâfâind
Salutul Gonerilei, Doamnei sale;
Preda scrisori, pe care le și citiră
Pe loc, — deși am fost întâi la rând —
Și-apoi încălecară cu escorta
Zicându-mi să-i urmez, și să adăst
Răspunsul. Mă priviră cu răceală,
Și întâlnind aici pe celalt sol —
Primirea căruia jigni pe-a mea —
Fiind acel mișel ce mai deunăzi
Se moicise cu Măria Voastră, —
Eu, mai bărbat decât prudent, trăsei,
El deștepta cu țipetele-i lașe

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

94

The shame which here it suffers.

Fool: Winter's not gone yet, if the wild geese fly that way.

Fathers that wear rags

Do make their children blind;

But fathers that bear bags

Shall see their children kind.

Fortune, that arrant whore,

Ne'er turns the key to th' poor.

But for all this, thou shalt have as many dolours for thy daughters as thou canst tell in a year.

LEAR: O, how this mother swells up toward my heart!

Hysterica passio! Down, thou climbing sorrow!

Thy element's below! Where is this daughter?

Pe toți ai casei, și al vostru fiu

Și fiica voastră au găsit c-a mea

Greșeală merită rușinea asta.

Bufonul: Iarna n-a trecut încă, dacă găștele sălbatice zboară către partea aceea.

Părinți cu zdrențe-n spate

Au doar copii răciți,

Părinți cu pungi umflate

Sunt de copii iubiți.

Norocul, târfa cea mare,

La săraci nu dă intrare.

Dar cu toată asta o să te mai înavuțești de la fiicele tale cu atâte dureri câți bani poți număra într-un an de zile.¹⁷

LEAR: O, junghiul mi se urcă -n inimă!

Jos, jos, chin suitor! – Domnia ta

E jos! – Dar unde e această fiică?

¹⁷ În original un joc de cuvinte intră *dolour* (durere) și *dollar* (monedă).

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

95

KENT: With the Earl, sir, here within.

LEAR: Follow me not;

Stay here.

[*Exit.*]

Gentleman: Made you no more offence but what you speak of?

KENT: None.

How chance the King comes with so small a number?

Fool: An thou hadst been set i' th' stocks for that question, thou'dst well deserv'd it.

KENT: Why, fool?

Fool: We'll set thee to school to an ant, to teach thee there's no labouring i' th' winter. All that follow their noses are led by their eyes but blind men, and there's not a nose among twenty but can smell him that's stinking. Let go thy hold when a great wheel runs down a hill, lest it break thy neck with following it; but the great one that goes upward, let him draw thee after. When a wise man gives thee better counsel, give me mine

KENT: Cu contele, Măria Ta, în casă.

LEAR: Nu mă urmați, ci m-adăstați aici.

[*Iese.*]

Cavaler: Nu ați greșit altfel decât cum spuneți?

KENT: Nimic. — De ce sosește Regele

Următ de cavaleri așa puțini?

Bufon: Dacă te-ar fi pus în butuc pentru întrebarea asta, ai fi meritat-o pe deplin.

KENT: De ce, bufonule?

Bufon: O să te dau la școală la o furnică, ca să înveți că iarna nu e de lucru. Toți câți se iau după nasul lor sunt călăuziți de ochi, afară de orbi; și nu este un nas între douăzeci, care să nu poată mirosi pe cel care pute. — Trage mâna de pe roată când scoboară dealul, altfel îți rupi gâtul dacă te ții de ea; dar când roata urcă dealul, țin-te de ea ca să te tragă sus. — Dacă un

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

96

again. I would have none but knaves follow it, since a fool gives it.

That sir which serves and seeks for gain,
And follows but for form,
Will pack when it begins to rain
And leave thee in the storm.
But I will tarry; the fool will stay,
And let the wise man fly.

The knave turns fool that runs away;
The fool no knave, perdy.

KENT: Where learn'd you this, fool?

Fool: Not i' th' stocks, fool.

Re-enter LEAR, with GLOUCESTER.

LEAR: Deny to speak with me? They are sick? they are weary?

They have travell'd all the night? Mere fetches-
The images of revolt and flying off!
Fetch me a better answer.

înțelept îți va da un sfat mai bun, dă-mi pe al meu îndărăt.
Numai mișeii trebuie să-l urmeze, de vreme ce-l dă un nebun.
Cel ce slujește de câștig,
Și de stăpân nu-i pasă,
O șterge, când sunt ploi și frig,
Și în noroi te lasă.

Când înțelepți de frică fug

Bufonul stă și tace;

Mișei se fac bufoni când fug,

Bufonul mișel nu se face.

KENT: Unde ai învățat aceasta, bufonule?

Bufon: Nu în butuc, bufonule.

LEAR intră cu GLOSTER.

LEAR: Nu îmi pot vorbi? Sunt obosiți? Bolnavi?

Au fost pe drum azi-noapte? – Scornituri,

Și semne de răscoală și trădare!

Ha! Adu-mi un răspuns mai bun.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
 Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

97

GLOUCESTER: My dear lord,
 You know the fiery quality of the Duke,
 How unremovable and fix'd he is
 In his own course.

LEAR: Vengeance! plague! death! confusion!
 Fiery? What quality? Why, Gloucester, Gloucester,
 I'd speak with the Duke of Cornwall and his wife.

GLOUCESTER: Well, my good lord, I have inform'd them so.

LEAR: Inform'd them? Dost thou understand me, man?

GLOUCESTER: Ay, my good lord.

LEAR: The King would speak with Cornwall; the dear father
 Would with his daughter speak, commands her service.

Are they inform'd of this? My breath and blood!

Fiery? the fiery Duke? Tell the hot Duke that-

No, but not yet! May be he is not well.

Infirmity doth still neglect all office

Whereto our health is bound. We are not ourselves

When nature, being oppress'd, commands the mind

GLOSTER: Stăpâne,
 Știți cât de iute-i firea ducelui,
 Cât de neștrămutat el stăruiește
 În hotărârea sa.

LEAR: Urgiă! Ciumă! Moarte! Răzbunare!
 Cum zici, ai? Iute? Fire! — Gloster, Gloster,
 Va să vorbesc cu fiica-mea și Cornual.

GLOSTER: Le-am dat deja de știre c-o voiți.

LEAR: De știre? Mă înțelegi tu, omule?

GLOSTER: Da, bunul meu stăpân.

LEAR: Le-ai dat de știre dar, că Regele
 Vrea să vorbească Ducelui, că tatăl

Cu fiică-sa vrea să vorbească, și

Ordonă ascultare? — Iad și sânge!

Ce, iute? — Spune-i, ăstui duce iute —,

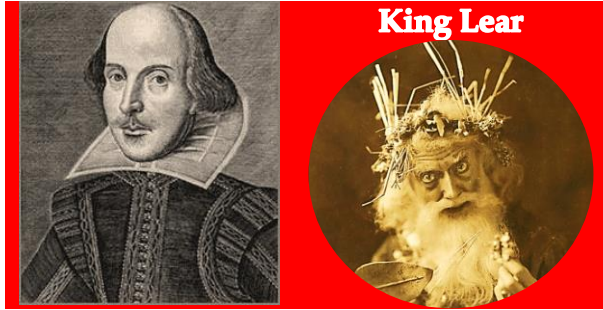
Ba nu, nu încă — Poate e bolnav,

Și boala calcă datoria ce

O datorește sănătatea. — Noi

<http://editura.mttlc.ro>
 The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

98

To suffer with the body. I'll forbear;
And am fallen out with my more headier will,
To take the indispos'd and sickly fit
For the sound man.- Death on my state! Wherefore
Should be sit here? This act persuades me
That this remotion of the Duke and her
Is practice only. Give me my servant forth.
Go tell the Duke and 's wife I'd speak with them-
Now, presently. Bid them come forth and hear me,
Or at their chamber door I'll beat the drum
Till it cry sleep to death.

GLOUCESTER: I would have all well betwixt you.
[Exit.]

Nu suntem noi, când firea, abătută,
Silește duhu-a pătimi cu trupul.
Voi adăsta; s-aș vrea să-mi cert artagul
Că a luat o toană de bolnav
Drept omul sănătos. —
[Privind pe Kent.]
Blestem și moarte
De ce stă el aci? Această faptă
Mi-arată că plecarea ducele
Și-a fiicei mele e o uneltire.
He! Sloboziți pe servitorul meu!
Te-du la ducele si soața sa,
Și spune-le că vreau să le vorbesc
Acum îndată. Viă să m-asculte,
Altminteri voi tuna în ușă, până
Se va schimba în moarte somnul lor.
GLOSTER: De-ar fi iar pace bună între voi!
[Iese.]

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

99

LEAR: O me, my heart, my rising heart! But down!

Fool: Cry to it, nuncle, as the cockney did to the eels when she put 'em i' th' paste alive. She knapp'd 'em o' th' coxcombs with a stick and cried 'Down, wantons, down!' 'Twas her brother that, in pure kindness to his horse, buttered his hay.

Enter GLOUCESTER, with CORNWALL, REGAN, and Servants.

LEAR: Good morrow to you both.

CORNWALL: Hail to your Grace!

[Kent is set at liberty.]

REGAN: I am glad to see your Highness.

LEAR: Regan, I think you are; I know what reason I have to think so. If thou shouldst not be glad, I would divorce me from thy mother's tomb, Sepulchring an adultress. [To Kent] O, are you free? Some other time for that.- Beloved Regan, Thy sister's naught. O Regan, she hath tied Sharp-tooth'd unkindness, like a vulture, here!

LEAR: Vai mie! Piept, piept suitor! — Dar jos!

Bufon: Strigă la el, nunchiule, ca bucătăreasa la țipari, când îi puse de vii în plăcintă; ea le dade cu bățul peste cap și strigă: jos, hoțomanilor, jos! A fost fratele ei care, de dragul cailor, le unse fânul cu unt.

Intră CORNUAL, REGAN, GLOSTER și servitori.

LEAR: La amândoi o bună dimineată!

CORNWALL: Salut, Măria Ta.

[Kent se sloboadă.]

REGAN: Mă bucur că te văd, Măria Ta.

LEAR: Regan, o cred. Știu ce temeieri am Ca să o cred. De nu te-ai bucura, M-aș despărți de groapa mumei tale, Ca de mormântul unei adultere. *[către Kent]*. Ești slobod. — Asta pentru altă dată. — Iubită Regan, soră-ta e crudă. O Regan, dânsa mi-a înfipt aici,

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

100

[*Lays his hand on his heart.*]

I can scarce speak to thee. Thou'lt not believe
With how deprav'd a quality- O Regan!

REGAN: I pray you, sir, take patience. I have hope
You less know how to value her desert
Than she to scant her duty.

LEAR: Say, how is that?

REGAN: I cannot think my sister in the least
Would fail her obligation. If, sir, perchance
She have restrain'd the riots of your followers,
'Tis on such ground, and to such wholesome end,
As clears her from all blame.

LEAR: My curses on her!

REGAN: O, sir, you are old!
Nature in you stands on the very verge
Of her confine. You should be rul'd, and led

[*Arată inima.*]

Ai nrecunostiinței dinți de vultur,
Îți pot abia vorbi. Tu nu vei crede
Ce suflet nemilos și crud — O Regan!

REGAN: Vă rog aveți răbdare. — Bănuiesc
Că mai puțin cunoașteți prețul ei
Decât ea datoria ei.

LEAR: Cum asta?

REGAN: Nu cred că soră mea să fi putut
Lipsi câtva din datoria ei.
Și dacă poate a cătat să curme
Desfrâul cetei voastre, a făcut-o
PE-așa temei, cu scop așa de bun,
Încât nu o lovește nicio vină.

LEAR: Blestemul meu pe ea!

REGAN: Sunteți bătrâni,
Natura și-a ajuns în voi hotarul
Domniei sale, și s-ar cuveni

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

101

By some discretion that discerns your state
Better than you yourself. Therefore I pray you
That to our sister you do make return;
Say you have wrong'd her, sir.

LEAR: Ask her forgiveness?

Do you but mark how this becomes the house:
'Dear daughter, I confess that I am old. [Kneels.]
Age is unnecessary. On my knees I beg
That you'll vouchsafe me raiment, bed, and food.'

REGAN: Good sir, no more! These are unsightly tricks.
Return you to my sister.

LEAR: [*rises*] Never, Regan!

She hath abated me of half my train;
Look'd black upon me; struck me with her tongue,
Most serpent-like, upon the very heart.
All the stor'd vengeance of heaven fall

Să vă lăsați a fi conduși de alții
Care știu mai bine cea-ce vă priiește,
Decât voi înșivă. De-aceea rog
Să vă întoarceți iar la sora noastră,
Și spuneți-i c-ați fost nedrept cu dânsa.

LEAR: Să cer iertarea ei? — Ia seama cât
De bine mi-ar șede această faptă:
„Da dragă fiică, sunt bătrân, ce-i drept;
„Bătrânii sunt netrebnici. În genunchi
[*Ingentinchiază.*]

„Te rog, să-mi dai veștminte, pat și hrană”.

REGAN: Opriți, rog. Aste glume-s urâcioase.
Înapoiati-vă la soră mea.

LEAR: Nu, niciodată, Regan. Jumătate
Din cavalerii mei mi-au fost luați.
Ea m-a privit cu ochii încruntați;
Ea mi-a izbit adâncul inimii
Cu limba ei de șarpe veninos.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

102

On her ingrateful top! Strike her young bones,
You taking airs, with lameness!

CORNWALL: Fie, sir, fie!

LEAR: You nimble lightnings, dart your blinding flames
Into her scornful eyes! Infect her beauty,
You fen-suck'd fogs, drawn by the pow'rful sun,
To fall and blast her pride!

REGAN: O the blest gods! so will you wish on me
When the rash mood is on.

LEAR: No, Regan, thou shalt never have my curse.
Thy tender-hefted nature shall not give
Thee o'er to harshness. Her eyes are fierce; but thine
Do comfort, and not burn. 'Tis not in thee
To grudge my pleasures, to cut off my train,

Urgiile din cer să cadă toate
Pe capul ei ingrat! Aere rele,
Izbiți-i tinerile oase cu
Cumplită ologea!

CORNUAL: O, rușine!

LEAR: Voi fulgeri iuți, zvârliți al vostru trăsnet
Cel orbitor, în ochii ei trufași;
Pociți-i frumusețea! – Râe negre
Prășite-n bălți de-a soarelui putere,
Cădeți și nimiciți-i fala!

REGAN: Cer!

Acestea mi le veți ura și mie,
Când apriga mânia –

LEAR: Nu, nu, Regan,
Tu nu vei merita blestemul meu.
Plăpânda-ți fire nu se va împăca
Cu aspra nesimțire. Ochii ei
Sunt crunți, ai tăi mângâie și nu ard.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

103

To bandy hasty words, to scant my sizes,
And, in conclusion, to oppose the bolt
Against my coming in. Thou better know'st
The offices of nature, bond of childhood,
Effects of courtesy, dues of gratitude.
Thy half o' th' kingdom hast thou not forgot,
Wherein I thee endow'd.

REGAN: Good sir, to th' purpose.

LEAR: Who put my man i' th' stocks?

[*Tucket within.*]

CORNWALL: What trumpet's that?

REGAN: I know't- my sister's. This approves her letter,
That she would soon be here.

[*Enter OSWALD.*]

Is your lady come?

Nu este firea ta să-mi pizmuești
Plăcerile, să-mi izgonești pe oameni,
Să cerți, să scazi puținul ce-am păstrat.
Și, în sfârșit, să pui veriga-n ușa
Spre a m-opri intrarea. Tu cunoști
Mai bine, legăturile naturii,
Îndatoririle fiești, pe ale
Recunoștiinței și-ale cuviințe.
Tu n-ai uitat că te-am făcut stăpână
Pe jumătate din regatul meu.

REGAN: Veniți, bunul meu domn, la chestiune.

LEAR: Zi, cine-a pus pe omul meu în butuc?

[*Trămbițe afară.*]

CORNWALL: Ce trâmbițe sunt astea?

REGAN: Le cunosc.

Sunt ale sorii mele; căci scrisoarea-i
Vestește că va fi-ncurând aicea.

[*Oswald intră.*]

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

104

LEAR: This is a slave, whose easy-borrowed pride
Dwells in the fickle grace of her he follows.
Out, varlet, from my sight!

CORNWALL: What means your Grace?

LEAR: Who stock'd my servant? Regan, I have good hope
Thou didst not know on't. — Who comes here?

Enter GONERIL.

O heavens!

If you do love old men, if your sweet sway
Allow obedience- if yourselves are old,
Make it your cause! Send down, and take my part!
[*To Goneril*] Art not asham'd to look upon this beard?—
O Regan, wilt thou take her by the hand?

Ei bine, a sosit stăpâna ta?

LEAR: Acesta-i un mișel, care-și proptește
Trufia sa, ușor împrumutată,
Pe harul trecător al Doamnei sale.
Piei, mă, din fața mea!

CORNWALL: Ce vreți să ziceți?

LEAR: Dar, cine mi-a pus sluga în butuc?
Sper, Regan, că tu n-ai știut d-aceasta.
Ha! cine vine? —

[*Goneril intră.*]

Ceruri, de iubiți
Bătrânii, dacă blânda-vă domnie
Sfințește ascultarea, dacă sunteți
Și voi bătrâne, apărați-mi cauza.
Trimiteți jos vr-un semn să mă ajute!
[*Către Goneril.*]
Nu te sfiеști să t-uiți la păru-mi alb?
O Regan, poți s-o strângi de mână tu?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

105

GONERIL: Why not by th' hand, sir? How have I offended?
All's not offence that indiscretion finds
And dotage terms so.

LEAR: O sides, you are too tough!
Will you yet hold? How came my man i' th' stocks?

CORNWALL: I set him there, sir; but his own disorders
Deserv'd much less advancement.

LEAR: You? Did you?

REGAN: I pray you, father, being weak, seem so.
If, till the expiration of your month,
You will return and sojourn with my sister,
Dismissing half your train, come then to me.
I am now from home, and out of that provision
Which shall be needful for your entertainment.

LEAR: Return to her, and fifty men dismiss'd?
No, rather I abjure all roofs, and choose

GONERIL: De ce n-ar face-o? Ce-am păcătuیت?
Nu este orice faptă un păcat
Pe care nepriceperea o crede
Și nebunia o numește astfel.

LEAR: O, sãn, tu ești prea tare! Nu te frãngei? –
Cum a intrat ăst om al meu în butuc?

CORNUAL: Eu am făcut-o. Dar necuviința-i
A meritat mai mult.

LEAR: Tu ai făcut-o?

REGAN: Fiind slab, tată, nu judecați pe-ăl tare.
De vreți, pãn' la sfârșitul lunei voastre,
Să vă înapoiați la soră-mea,
Scăzând cu-o jumătate ceata voastră,
Atunci puteți apoi veni la mine.
Acum lipsesc din casă, și nu am
Mijloacele ca să vă întrețin.

LEAR: Să mă întorc? Să scad cincizeci de inși?
Mai bine lipsă d-orice înveliș

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

106

To wage against the enmity o' th' air,
To be a comrade with the wolf and owl-
Necessity's sharp pinch! Return with her?
Why, the hot-blooded France, that dowerless took
Our youngest born, I could as well be brought
To knee his throne, and, squire-like, pension beg
To keep base life afoot. Return with her?
Persuade me rather to be slave and sumpter
To this detested groom.
[*Points at Oswald.*]

GONERIL: At your choice, sir.

LEAR: I prithee, daughter, do not make me mad.

I will not trouble thee, my child; farewell.

We'll no more meet, no more see one another.

But yet thou art my flesh, my blood, my daughter;

Or rather a disease that's in my flesh,

Și luptă cu furtună și cu vânt
Ca soț al lupilor și-al buhelor!
O, dinte crunt al lipsei! — Să mă 'ntorc?
Ha! Rege cald al Franței, ce-ai luat
Pe fiica-mi cea mai tânără, fără zestre,
Tot astfel m-aș putea îndupleca
Să îngenunchez la tronu-ți ca un rob,
Cerșind pomana care să hrănească
O viață ticăloasă! — Să mă întorc?
Mai bine cere să mă bag argat,
Cal de povară la această slugă
Nerușinată, [*arată pe Oswald.*]

GONERIL: Faceți cum poftiți.

LEAR: Rog, nu mă scoate, fiica-mea, din minți.

Nu voi, copila mea, ca să te supăr. —

Adio. — Nu ne mai vom revedea.

Dar tot ești carnea mea, sângele meu —

Ba, ești o boală-n carnea mea pe care

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

107

Which I must needs call mine. Thou art a boil,
A plague sore, an embossed carbuncle
In my corrupted blood. But I'll not chide thee.
Let shame come when it will, I do not call it.
I do not bid the Thunder-bearer shoot
Nor tell tales of thee to high-judging Jove.
Mend when thou canst; be better at thy leisure;
I can be patient, I can stay with Regan,
I and my hundred knights.

REGAN: Not altogether so.

I look'd not for you yet, nor am provided
For your fit welcome. Give ear, sir, to my sister;
For those that mingle reason with your passion
Must be content to think you old, and so-
But she knows what she does.

LEAR: Is this well spoken?

Va s-o numesc a mea, tu ești o bubă,
O uimă rea, o zgaibă puroioasă
În sângele-mi spurcat. — Dar nu te cert.
Rușinea viă când vrea, eu n-o chem,
Nu rog pe Tunătorul să trăsnească,
Nici nu mă plâng la Joe despre tine.
Ia-ți seama și-ndreptează-te, când poți,
Eu am răbdare. Pot să șed la Regan,
Eu, cu o sută inși.

REGAN: Nu-i tocmai astfel.

Eu nu v-am așteptat, nu-s pregătită
Ca să vă pot primi cum se cuvine.
Vă rog dar, ascultați pe soră-mea.
Cei ce privesc a voastră supărare
Cu rece judecată, va să își zică
Că ați îmbătrânit, și prin urmare —
Dar ea știe ce face —

LEAR: Bine-ai zis?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

108

REGAN: I dare avouch it, sir. What, fifty followers?
Is it not well? What should you need of more?
Yea, or so many, sith that both charge and danger
Speak 'gainst so great a number? How in one house
Should many people, under two commands,
Hold amity? 'Tis hard; almost impossible.

GONERIL: Why might not you, my lord, receive attendance
From those that she calls servants, or from mine?

REGAN: Why not, my lord? If then they chanc'd to slack ye,
We could control them. If you will come to me, —
For now I spy a danger, — I entreat you
To bring but five-and-twenty. To no more
Will I give place or notice.

LEAR: I gave you all-

REGAN: And in good time you gave it!

LEAR: Made you my guardians, my depositaries;
But kept a reservation to be followed

REGAN: Cred că pot zice da. — Cincizeci de inși
Nu sunt destui? Ce trebuiesc mai mulți?
Ba chiar atâți? Când sarcini și primejdii
Vorbesc în contra ăstui număr chiar?
Cum pot atâția inși să țină pace
Sub doi stăpâni și într-un singur loc?
E foarte greu, e mai cu neputință.

GONERIL: De ce nu ați lăsa a fi slujiți
De oamenii ei, sau de către-ai mei?

REGAN: De ce nu? Și de-ar fi nepăsători,
Îi vom pedepsi. Când veți veni la mine
Altădată — căci acum primejdii ulmec —
Aduceți, rog, doar douăzeci și cinci;
Nu voi da loc sau grijă la mai mulți.

LEAR: Eu v-am dat tot —

REGAN: Și prea la timp ați dat-o!

LEAR: Eu v-am făcut stăpâni, tutori ai mei,
Dar mi-am păstrat un drept d-a fi urmat

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

109

With such a number. What, must I come to you
With five-and-twenty, Regan? Said you so?

REGAN: And speak't again my lord. No more with me.

LEAR: Those wicked creatures yet do look well-favour'd
When others are more wicked; not being the worst
Stands in some rank of praise. [*To Goneril*] I'll go with thee.
Thy fifty yet doth double five-and-twenty,
And thou art twice her love.

GONERIL: Hear, me, my lord.
What need you five-and-twenty, ten, or five,
To follow in a house where twice so many
Have a command to tend you?

REGAN: What need one?

LEAR: O, reason not the need! Our basest beggars
Are in the poorest thing superfluous.
Allow not nature more than nature needs,

D-atâția inși. — Să viu la tine, Regan,
Cu douăzeci și cinci! Așa ai zis?

REGAN: Și-o zic din nou. Eu nu primesc mai mulți.

LEAR: Ființe rele par plăcute încă
Când altele sunt și mai rele.
Atunci a nu fi *cea* mai rea, e-un merit.
(*către Goneril*).

Mă duc cu tine. Cei cincizeci ai tăi
Sunt îndoit cei douăzeci și cinci,
Și tu ești îndoit amorul ei.

GONERIL: Dar ce nevoie mai aveți, vă rog,
De douăzeci și cinci, de zece, cinci,
La mine, unde sunt de două ori
Atâția oameni ca să vă slujească?

REGAN: Ba ce nevoie chiar de unul singur?

LEAR: O, nu mai cerceta ce e nevoia.
La cerșetorul cel din urmă, lucrul
Cel mai sărac e deja un prisos.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

110

Man's life is cheap as beast's. Thou art a lady:
 If only to go warm were gorgeous,
 Why, nature needs not what thou gorgeous wear'st
 Which scarcely keeps thee warm. But, for true need-
 You heavens, give me that patience, patience I need!
 You see me here, you gods, a poor old man,
 As full of grief as age; wretched in both.
 If it be you that stir these daughters' hearts
 Against their father, fool me not so much
 To bear it tamely; touch me with noble anger,
 And let not women's weapons, water drops,
 Stain my man's cheeks! No, you unnatural hags!
 I will have such revenges on you both
 That all the world shall- I will do such things-
 What they are yet, I know not; but they shall be
 The terrors of the earth! You think I'll weep.
 No, I'll not weep.
 I have full cause of weeping, but this heart

Nu dă naturii mai mult decât ceea
 De care are ea nevoie, și
 Viața omului va prețui
 Atăta cât a dobitoacelor.
 Tu ești o damă —, dacă a purta
 O haină caldă, e deja un lux,
 Atunci natura nu are nevoie
 De luxul ce îl porți, și care-abia
 Te încălzește. — Cât despre nevoie —
 Voi ceruri, dați-mi, rog, răbdarea, dați-mi
 Răbdarea, vai! de care am nevoie!
 Priviți, o zei, aci pe-un biet bătrân,
 Plin d-ani și chin, muncit de amândouă!
 De sunteți voi care răsculați pe fiice
 Asupra tatălui lor, o! nu mă
 Tâmpiți atât, s-o rabd cu sânge rece.
 Treziți în mine nobilă mânie!
 Și lacrimile, arme femeiești,

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

Shall break into a hundred thousand flaws
Or ere I'll weep. O fool, I shall go mad!

[*Exeunt Lear, Gloucester, Kent, and Fool. Storm and tempest.*]

CORNWALL: Let us withdraw; 'twill be a storm.

REGAN: This house is little; the old man and 's people
Cannot be well bestow'd.

GONERIL: 'Tis his own blame; hath put himself from rest
And must needs taste his folly.

REGAN: For his particular, I'll receive him gladly,

111

Să nu-mi păteze fața de bărbat!
O nu, voi iesme nefirești! Eu vreau
Să mă răzbun asupra voastră, astfel
Ca lumea să – Voi face lucruri care –
Care nu știu încă – însă vor fi groaza
Pământului. – O, credeți că voi plânge?
Nu, nu voi plânge!

Am drept de plâns, dar voi lăsa mai bine,
Ca astă inimă să mi se frângă
În mii de țandăre, decât să plâng.

Bufonul meu, o! voi ieși din minți!

[*Ies Lear, Gloster, Kent și Bufonul. Furtuna se aude în depărtare.*]

CORNUAL: Să ne retragem; vine o furtună.

REGAN: Această casă-i mică, și bătrânul
Cu ceata lui n-ar încăpea într-ânsa.

GONERIL: E vina lui; el singur s-a lipsit
De-odihna sa. Plătească și nebunia.

REGAN: Pe dânsul singur l-aș primi cu drag.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

112

But not one follower.

GONERIL: So am I purpos'd.

Where is my Lord of Gloucester?

CORNWALL: Followed the old man forth: he is return'd.

Re-enter GLOUCESTER.

GLOUCESTER: The King is in high rage.

CORNWALL: Whither is he going?

GLOUCESTER: He calls to horse, but will I know not
whither.

CORNWALL: 'Tis best to give him way; he leads himself.

GONERIL: My lord, entreat him by no means to stay.

GLOUCESTER: Alack, the night comes on, and the bleak
winds

Do sorely ruffle. For many miles about

There's scarce a bush.

REGAN: O, sir, to wilful men

The injuries that they themselves procure

Dar pe niciunul dintr-ai săi.

GONERIL: Așa

Am hotărât și eu. — Unde-i Lord Gloster?

CORNUAL: A mers după bătrân. —

Dar iată-l iar.

GLOSTER *se întoarce.*

GLOSTER: El fierbe de mânie.

CORNUAL: Unde pleacă?

GLOSTER: Își cheamă caii. Nu știu unde pleacă.

CORNUAL: Lăsați-l să-și aleagă drumul său.

GONERIL: Milord, rugați-l ca să nu rămâie.

GLOSTER: Vai, noaptea vine. Vânturile negre

Mugesc cumplit, și în întinderea

De multe poște nu-i niciun tufiș —

REGAN: Arțagul trebuie să-nvețe minte

Prin relele ce singur își gătește,

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

Must be their schoolmasters. Shut up your doors.
He is attended with a desperate train,
And what they may incense him to, being apt
To have his ear abus'd, wisdom bids fear.

CORNWALL: Shut up your doors, my lord: 'tis a wild night:
My Regan counsels well. Come out o' th' storm.
[*Exeunt.*]

113

Închideți toate porțile, Lord Gloster.
El e urmat d-o ceată îndrăzneată;
Ei îl pot întărâta să facă lucruri
De care prudența cere să ne temem.

CORNUAL: Închideți porțile. – Ce cruntă noapte!
Regan dă sfat bun: să ieșim din viscol.
[*Toți ies.*]

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

114

ACT III

SCENE I.

A heath.

Storm still. Enter KENT and a Gentleman, meeting.

KENT: Who's there, besides foul weather?

Gentleman: One minded like the weather, most unquietly.

KENT: I know you. Where's the King?

Gentleman: Contending with the fretful elements;
Bids the wind blow the earth into the sea,
Or swell the curled waters 'bove the main,
That things might change or cease; tears his white hair,
Which the impetuous blasts, with eyeless rage,
Catch in their fury and make nothing of;
Strives in his little world of man to outscorn

ACTUL III

SCENA I.

Câmp.

Furtună, tunete și fulgere. Intră KENT și un Cavaler, din părți deosebite.

KENT: Cine-i aici, afară de vremea rea?

Cavaler: Un om ce-i zbuciumat ca vremea asta.

KENT: Eu te cunosc. Dar unde-i Regele?

Cavaler: În luptă cu-a naturei furie.
El roagă vântul să dea lumea în mare,
Sau s-umfle apa creață peste țărâm,
Ca toate să se schimbe, sau să piară.
Își smulge părul său cel alb, pe care
Turbatul crivăț, în mania-i oarbă,
Mugind îl risipește prin văzduh.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

115

The to-and-fro-conflicting wind and rain.
This night, wherein the cub-drawn bear would couch,
The lion and the belly-pinched wolf
Keep their fur dry, unbonneted he runs,
And bids what will take all.

KENT: But who is with him?

Gentleman: None but the fool, who labours to outjest
His heart-struck injuries.

KENT: Sir, I do know you,
And dare upon the warrant of my note
Commend a dear thing to you. There is division
Although as yet the face of it be cover'd
With mutual cunning 'twixt Albany and Cornwall;
Who have – as who have not, that their great stars

El vrea, în mica-i lume omenească,
Să întreacă cearta vântului și-a ploaiei.
În noaptea asta, când ursoaica suptă
De puii săi, nu-și lasă vizuina,
Când lei și lupii cei turbați de foame
Vor a-și păstra cojocul lor uscat,
Aleargă el cu capul gol, sfidând
Ver-ce pericol.

KENT: Cine e cu dânsul?

Cavaler: Bufonul numai, care se silește
Să-i alineze chinul inimii
Prin glume.

KENT: Domnule, eu vă cunosc,
Și îndrăznesc, pe astă chezășie,
Să vă încredințez un lucru gingaș.
O dezbinare – încă tăinuită
Cu dibăcie până azi de dâșii –
Domnește între Albania și Cornual.

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

116

Thron'd and set high? – servants, who seem no less,
Which are to France the spies and speculations
Intelligent of our state. What hath been seen,
Either in snuffs and packings of the dukes,
Or the hard rein which both of them have borne
Against the old kind King, or something deeper,
Whereof, perchance, these are but furnishings;
But, true it is, from France there comes a power
Into this scattered kingdom, who already,
Wise in our negligence, have secret feet
In some of our best ports and are at point
To show their open banner. Now to you:
If on my credit you dare build so far
To make your speed to Dover, you shall find
Some that will thank you, making just report
Of how unnatural and bemadding sorrow
The King hath cause to plain.
I am a gentleman of blood and breeding,

Ei au – ca toți câți au fost puși pe tron
De zodia lor – slugi cu credință calpă,
Care sunt spionii Franței, și îi vestesc
Ver-ce în statul nostru se petrece:
Urzirile si ura ducilor,
Purtarea crudă cu bătrânul Rege,
Și alte taine, pentru care aceste
Urziri sunt poate numai niște semne.
Oricum, e sigur că din Franța vine
O oaste în astă țară zdruncinată;
Trăgând folos din nepăsarea noastră,
Ea a călcat în taină câteva
Din porturile noastre, și stă gata
Să desfășoare steagul lor pe față.
Vă rog dar, – dac-aveți credință în mine, –
Porniți degrabă către Dover, unde
Vi se va mulțumi de cineva
Când veți vesti ce suferințe cumplite

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

117

And from some knowledge and assurance offer
This office to you.

Gentleman: I will talk further with you.

KENT: No, do not.

For confirmation that I am much more
Than my out-wall, open this purse and take
What it contains. If you shall see Cordelia
As fear not but you shall, show her this ring,
And she will tell you who your fellow is
That yet you do not know. Fie on this storm!
I will go seek the King.

Gentleman: Give me your hand. Have you no more to say?

KENT: Few words, but, to effect, more than all yet;
That, when we have found the King – in which your pain
That way, I'll this, – he that first lights on him

Încearcă Regele aici.

Eu sunt un om de neam și sânge bun,
Și cred a vă cunoaște îndestul
Spre-a vă încredința această slujbă.

Cavaler: Vom mai vorbi de asta.

KENT: Nu ajunge.

Și spre a dovedi că sunt mai mult
Decât arăt, deschideți punga asta
Și scoateți ce cuprinde. Dacă veți
Vedeți – cea ce e sigur – , pe Cordelia,
Să-i arătați acest inel, și ea
Vă va vesti atunci cine este
Persoana mea, pe care n-o cunoașteți.
O, ce furtună! – Voi să cat pe Rege.

Cavaler: A voastră mână. – Ce mai aveți de zis?

KENT: Puțin, însă d-o mare greutate,
Dar după ce vom fi găsit pe Rege.
Voi apucați pe-aci, și eu pe-acolo,

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

Holla the other.

[*Exeunt severally.*]

118

Și cine mai întâi îl va găsi

Să cheme pe celalt.

[*Ies prin părți deosebite.*]

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

119

SCENE II.

Another part of the heath. Storm still.

Enter LEAR and Fool.

LEAR: Blow, winds, and crack your cheeks! rage! blow!
You cataracts and hurricanoes, spout
Till you have drench'd our steeples, drown'd the cocks!
You sulph'rous and thought-executing fires,
Vaunt-couriers to oak-cleaving thunderbolts,
Singe my white head! And thou, all-shaking thunder,
Strike flat the thick rotundity o' th' world,
Crack Nature's moulds, all germains spill at once,
That makes ingrateful man!

SCENA II.

O altă parte a Câmpului. Furtuna urmează.

Intră LEAR și Bufonul.

LEAR: Vânt, suflă! Crapă-ți buca!
Urlă, suflă! Stropește, viscol!
Varsă-te, potop! Înneacă case, și doboară turle!
Voi focuri de pucioasă, iuți ca gândul,
Premergători ai trăsnetelor care
Stejarii surpă, ardeți capu-mi alb!
Și tu, atotzguduitoare tunet,
Turtește globul cel întins al lumii!
Sfărâmă, o, tiparele naturii,
Stârpește chiar semințele, din care
Se naște omenirea cea ingrată!

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

120

Fool: O nuncle, court holy water in a dry house is better than this rain water out o' door. Good nuncle, in, and ask thy daughters blessing! Here's a night pities nether wise men nor fools.

LEAR: Rumble thy bellyful! Spit, fire! spout, rain!
Nor rain, wind, thunder, fire are my daughters.
I tax not you, you elements, with unkindness.
I never gave you kingdom, call'd you children,
You owe me no subscription. Then let fall
Your horrible pleasure. Here I stand your slave,
A poor, infirm, weak, and despis'd old man.
But yet I call you servile ministers,
That will with two pernicious daughters join
Your high-engender'd battles 'gainst a head
So old and white as this! O! O! 'tis foul!

Bufonul: O, nunchiule, aiasma curții¹⁸ într-o casă uscată e mai bună decât apa asta de ploaie pe câmp. Bune nunchiule, intră și cere binecuvântarea fetelor tale. Noaptea asta n-are milă nici de înțelepți, nici de nebuni.

LEAR: Vânt, bubuie! Scuipă, fulger!
Părăie, ploaie! Vânt, tunet, trăsnet, ploaie nu-mi sunt fiice.
Eu nu vă cert cruzimea, elemente:
Nu v-am dat țara, nu-mi sunteți copii,
Nu-mi datorați recunoștiință. Deci
Vărsați urgia voastră peste mine!
Aici stau, robul vostru, un sărac,
Bolit, slab și disprețuit bătrân,
Și totuși vă numesc complici slugarnici?
Uniți cu două fiice ticăloase,
Voi duceți oastea cerului npotriva
Acestui cap albit. – O mișelie!

¹⁸ „Aiasma curții”, *eau bénite de la cour*, adică lingușire.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

121

Fool: He that has a house to put 's head in has a good head-piece.

The codpiece that will house

Before the head has any,

The head and he shall louse:

So beggars marry many.

The man that makes his toe

What he his heart should make

Shall of a corn cry woe,

And turn his sleep to wake.

For there was never yet fair woman but she made mouths in a glass.

LEAR: No, I will be the pattern of all patience;

I will say nothing.

Enter KENT.

KENT: Who's there?

Fool: Marry, here's grace and a codpiece; that's a wise man and a fool.

Bufonul: Cine are o casă, ca să-și bage capul în ea, are un bun căpătâi.

Dacă nădragii se căpătuesc,

Când capul n-are încă căpătâi,

Și ei și capul se împăduchesc —,

Așa se însoară calici și nătărăi.

Acel ce face din piciorul său

Ce-ar trebui să facă inima,

De bătăături se va jeli mereu

Și somnul în veghere va schimba.

— pentru că nu e lăsată vr-o muiere frumoasă, care să nu-și strâmbe fața în oglindă.

LEAR: Voi fi acum pildă de răbdare,

Și nu mai zic nimic.

KENT intră.

KENT: Cine-i acolo?

Bufonul: Un Domn și un nădrag: adică un înțelept și un nebun.

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

122

KENT: Alas, sir, are you here? Things that love night
Love not such nights as these. The wrathful skies
Gallow the very wanderers of the dark
And make them keep their caves. Since I was man,
Such sheets of fire, such bursts of horrid thunder,
Such groans of roaring wind and rain, I never
Remember to have heard. Man's nature cannot carry
Th' affliction nor the fear.

LEAR: Let the great gods,
That keep this dreadful pudder o'er our heads,
Find out their enemies now. Tremble, thou wretch,
That hast within thee undivulged crimes
Unwhipp'd of justice. Hide thee, thou bloody hand;
Thou perjur'd, and thou simular man of virtue
That art incestuous. Caitiff, in pieces shake
That under covert and convenient seeming
Hast practis'd on man's life. Close pent-up guilts,

KENT: Vai, aici sunteți? Chiar cei ce nopțile
Iubesc, nu pot iubi astfel de nopți.
Mânia cerului îngrozește chiar
Pe călătorii întunericului
Și îi gonește în vizunia lor.
De când sunt om, eu nu-mi aduc aminte
Să fi văzut așa potop de foc,
Așa grozave trăsnete, așa
Mugiri și urlete de vânt și ploaie.

LEAR: Lasă
Pe zeii, care fac sus ăst groaznic vuiet,
Să-și caute acum pe-ai lor dușmani.
Tu tremură, mișel, ce porți în tine
Vr-o vină neizbită de pedeapsă.
Ascunde-te, tu mână sângeroasă.
Și tu sperjure, tu spurcat fățarnic!
Te zguduie-n fiori, nelegiuite,
Ce pe furiș, sub a virtuții chip,

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

123

Rive your concealing continents, and cry
These dreadful summoners grace. I am a man
More sinn'd against than sinning.

KENT: Alack, bareheaded?
Gracious my lord, hard by here is a hovel;
Some friendship will it lend you 'gainst the tempest.
Repose you there, whilst I to this hard house –
More harder than the stones whereof 'tis rais'd,
Which even but now, demanding after you,
Denied me to come in – return, and force
Their scanty courtesy.

LEAR: My wits begin to turn.
Come on, my boy. How dost, my boy? Art cold?

Ai pus mâna pe viața omului!
Vini tănuite, spargeți temnițele
Ce vă ascund, și cereți iertăciune
De la acești grozavi judecători.
Eu sunt un om ce-a suferit mai multe
Păcate, decât a făcut.

KENT: O, cer,
Cu capul gol! – Iubitul meu stăpân,
Aproape de aici e o colibă,
Ea vă va apăra puțin de viscol;
Acolo odihniți-vă, iar eu
Mă voi întoarce în astă casă crudă –
Mai crudă decât piatra ce-a clădit-o,
Căci mi-a oprit intrarea adineauri
Când întrebai de voi –, și voi cerca
Să dobândesc un adăpost silit.

LEAR: O, mințile-mi încep a ameți.
Băiete, sus! Ce faci? Ți-e frig, băiete!

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

124

I am cold myself. Where is this straw, my fellow?
The art of our necessities is strange,
That can make vile things precious. Come, your hovel.
Poor fool and knave, I have one part in my heart
That's sorry yet for thee.

Fool: [*Singing*] He that has and a little tiny wit-
With hey, ho, the wind and the rain-
Must make content with his fortunes fit,
For the rain it raineth every day.

LEAR: True, my good boy. Come, bring us to this hovel.
[*Exeunt Lear and Kent.*]

Fool: This is a brave night to cool a courtesan. I'll speak a
prophecy ere I go:

When priests are more in word than matter;
When brewers mar their malt with water;
When nobles are their tailors' tutors,
No heretics burn'd, but wenches' suitors;

Mi-e frig și mie. — Unde e pășul?
Nevoia are strania iscusință
Ca să scumpească lucruri fără preț.
Să mergem la coliba ta, amice
Tu, biet nebun, mai am o părticică
De inimă, ce-i pare rău de tine.

Bufonul: Când ai cap slab de tinichea.
La ploaie și vânt, ho, hi!
Împacă-te cu soarta ta,
Căci plouă pe fie-ce zi.

LEAR: Așa-i, băiete. — Du-ne în colibă.
[*Lear și Kent ies.*]

Bufonul: Asta e o noapte bună pentru a răcori o târfă. Voi
rosti o proorocie înainte de a pleca:
Când preoții fac mai puțin decât spun,
Berarii când apă în borhotul pun,
Când nobili ajung dascăli la croitorii lor,
Berbanți, nu eretici, în flacăre mor,

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

125

When every case in law is right,
No squire in debt nor no poor knight;
When slanders do not live in tongues,
Nor cutpurses come not to throngs;
When usurers tell their gold i' th' field,
And bawds and whores do churches build:
Then shall the realm of Albion
Come to great confusion.
Then comes the time, who lives to see't,
That going shall be us'd with feet.
This prophecy Merlin shall make, for I live before his time.
[Exit.]

Când orice judecată este dreaptă,
Ciocoi nu plătesc la Sfântul Așteaptă,
Când pârele nu mai trăiesc pe-orice limbă,
Pungași prin mulțime nu se mai plimbă,
Când cămătari banii în târg socotesc,
Și târfa și voatra biserici clădesc,
Atunci, Albion, împărăția ta
În mare zăpăceală va cădea.
Atunci va fi venit vremea cea mare
Când lumea va umbla cu picioare.
Această proorocie o va face Merlin; căci eu trăiesc înaintea
lui¹⁹).
[Iese.]

¹⁹ Această proorocie n-are nici o legătură cu piesa și pare avea de scop numai efectul comic.—*Merlin* se crede a fi trait în veacul al 5-lea.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

126

SCENE III.

Gloucester's Castle.

Enter GLOUCESTER and EDMUND.

GLOUCESTER: Alack, alack, Edmund, I like not this unnatural dealing! When I desir'd their leave that I might pity him, they took from me the use of mine own house, charg'd me on pain of perpetual displeasure neither to speak of him, entreat for him, nor any way sustain him.

EDMUND: Most savage and unnatural!

GLOUCESTER: Go to; say you nothing. There is division betwixt the Dukes, and a worse matter than that. I have received a letter this night- 'tis dangerous to be spoken- I have lock'd the letter in my closet. These injuries the King now bears will be revenged home; there's part of a power already footed; we must incline to the King. I will seek him and privily relieve him. Go you and maintain talk with the Duke, that my charity

SCENA III.

O cameră în castelul lui Gloster.

Intră GLOSTER și EDMUND.

GLOSTER: Vai, Edmund, nu-mi place această purtare nefirească. Când le cerui voie ca să mă îndur de el, ei mă împedicaă de a mă sluji cu chiar casa mea, și-mi popriră, sub pedeapsa vecinicei lor mâinii, de a vorbi de el, de a mă ruga pentru el, sau de a-l ajuta în vreun chip.

EDMUND: Ce crud și neomenos!

GLOSTER: Lasă, nu zi nimic. Este dezbinare între duci, și încă ceva mai rău. Am primit astă seară o scrisoare — e periculos a vorbi de ea. Am încuiat-o în camera mea. Aceste ocare pe care le suferă Regele acum, vor fi răzbunate asupra lor. S-a pornit deja o parte din oștire; noi trebuie să ținem cu Rege. Vreu să-l gălesc, și să-l ajut în taină. Tu du-te și ține pe ducele de vorbă, ca să nu bage de seamă binele ce fac. Dacă va întreba de mine,

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

127

be not of him perceived. If he ask for me, I am ill and gone to bed. Though I die for't, as no less is threat'ned me, the King my old master must be relieved. There is some strange thing toward, Edmund. Pray you be careful.

[Exit.]

EDMUND: This courtesy, forbid thee, shall the duke Instantly know; and of that letter too:

This seems a fair deserving, and must draw me
That which my father loses- no less than all:
The younger rises when the old doth fall.

[Exit.]

spune-i că sunt bolnav și m-am culcat. Chiar de-ar fi să mor –
și nu mai puțin mă amenință –, trebuie să duc ajutor Regelui,
vechiului meu stăpân. Niște lucruri stranii se pregătesc,
Edmund. Te rog, ia seama.

[Iese.]

EDMUND: Oh, am să dau de știre Ducelui

De faptul ăsta, ce ți l-a poprit,

Și de scrisoare. Asta va părea

Un merit, și-mi va câștiga acuma

Ce pierde tatăl meu: a sa avere;

Cel tânăr crește când bătrânul piere.

[Iese.]

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

128

SCENE IV.

The heath. Before a hovel.

Enter LEAR, KENT, and Fool.

KENT: Here is the place, my lord. Good my lord, enter.
The tyranny of the open night 's too rough
For nature to endure.

LEAR: Let me alone.

KENT: Good my lord, enter here.

LEAR: Wilt break my heart?

KENT: I had rather break mine own. Good my lord, enter.

LEAR: Thou think'st 'tis much that this contentious storm
Invades us to the skin. So 'tis to thee;
But where the greater malady is fix'd,
The lesser is scarce felt. Thou'dst shun a bear;
But if thy flight lay toward the raging sea,
Thou'dst meet the bear i' th' mouth. When the mind's free,

SCENA IV.

O parte a câmpului, cu o colibă.

Intră LEAR, KENT și Bufonul.

KENT: Aicea e. — Intrați, stăpânul meu.
Natura cere adăpost în contra
Asprimii astei crude nopți.

LEAR: Dă-mi pace.

KENT: Intrați, rog.

LEAR: Vrei să-mi frângi dar inima?

KENT: Mai bine frâng pe-a mea. — Vă rog, intrați.

LEAR: Tu crezi că -i mult, c-ăst viscol învrăbit
Ne moaiă păn' la piele. Tu o simți.
Dar unde șade o mai mare boală
Nu simți pe cea mai mică. Ai fugi
D-un urs; când însâ calea fugii tale
Te-ar duce către marea mugitoare,

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern**, 1881.

129

The body's delicate. The tempest in my mind
Doth from my senses take all feeling else
Save what beats there. Filial ingratitude!
Is it not as this mouth should tear this hand
For lifting food to't? But I will punish home!
No, I will weep no more. In such a night
'To shut me out! Pour on; I will endure.
In such a night as this! O Regan, Goneril!
Your old kind father, whose frank heart gave all!
O, that way madness lies; let me shun that!
No more of that.

KENT: Good my lord, enter here.

LEAR: Prithce go in thyself; seek thine own ease.
This tempest will not give me leave to ponder

Atunci mai bine ai da piept cu ursul.
Când duhu-i liber, trupul e plăpând;
Furtuna-n duhul meu îmi amorțește
Orice simțiri, afară d-una care
Bate aici: ingratitudea fiiască!
O, gura asta s-ar cădea să muște
Acestă mână care îi dă nutreț.
Dar am să mă rezbun. — Nu, nu mai plâng. —
Să mă gonească în astfel de noapte!
Vărsați-vă, șiroaie! — Voi s-o rabd. —
În noaptea asta! — Regan! Goneril!
Bătrânul, bunul vostru tată, care
V-a dăruit cu voie bună tot —
O, gândul ăsta naște nebunia!
Eu trebue să-l uit — Destul d-aceasta —
KENT: O, bunul meu stăpân, intrați aicea.
LEAR: Rog, intră tu, și odihnește singur.
Ăst vifor nu mă va lăsa să cuget

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

130

On things would hurt me more. But I'll go in.
[To the Fool] In, boy; go first.- You houseless poverty-
Nay, get thee in. I'll pray, and then I'll sleep.
[Exit Fool.]
Poor naked wretches, wheresoe'er you are,
That bide the pelting of this pitiless storm,
How shall your houseless heads and unfed sides,
Your loop'd and window'd raggedness, defend you
From seasons such as these? O, I have ta'en
Too little care of this! Take physic, pomp;
Expose thyself to feel what wretches feel,
That thou mayst shake the superflux to them
And show the heavens more just.

La lucruri care m-ar chinui mai mult.
Dar – voi intra.
[Către Bufon.]
Băiete, intră întâi,
Tu, sărăcie neadăpostită.
Eu voi să mă închin, și-apoi să dorm.
[Bufonul intră.]
Bieți goi nenorociți, oriunde sunteți,
Răbdând urgia ăstui vifor crunt,
Cum poate capul vostru despuat,
Al vostru trup flămând, și-acoperit
De zdrențe plin de găuri și ferestre
Să v-apere de astfel de furtuni?
O, prea puțin m-am îngrijat d-aceasta!
Ia doftorie, fală! Te expune
Să simți ce simt nenorociții, învață să le dai prisosul tău
Și să arăți că cerul e mai drept.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

131

EDGAR: [*Within*] Fathom and half, fathom and half! Poor Tom!

[*The Fool runs out from the hovel.*]

Fool: Come not in here, nuncle, here's a spirit. Help me, help me!

KENT: Give me thy hand. Who's there?

Fool: A spirit, a spirit! He says his name's poor Tom.

KENT: What art thou that dost grumble there i' th' straw? Come forth.

Enter EDGAR disguised as a madman.

EDGAR: Away! the foul fiend follows me! Through the sharp hawthorn blows the cold wind. Humh! go to thy cold bed, and warm thee.

LEAR: Hast thou given all to thy two daughters, and art thou come to this?

EDGAR: Who gives anything to poor Tom? whom the foul fiend hath led through fire and through flame, through ford and whirlpool, o'er bog and quagmire; that hath laid knives

EDGAR: [*Afară.*] Un stângen și jumătate! Un stângen și jumătate! Biet Tom!

[*Bufonul vine fugind din colibă.*]

Bufonul: Să nu cumva să intri aici cumetre.

E un strigoi înăuntru. Ajutor!

KENT: Da-mi mâna. – Cine e acolo?

Bufonul: Un duh! El se numește bietul Tom.

KENT: Ce ești tu care bombănești acolo în paie? Iesi afară!

Intră EDGAR, ca smintit.

EDGAR: Fugiți toți! Necuratul m-urmărește!

Prin măracini mugește vântul rece!

Hu! Sai în patul tău și te-ncălzește.

LEAR: Dat-ai tot ce-ai avut fiicelor tale,

De ai ajuns în starea asta?

EDGAR: Cine dă ceva săracului Tom, pe care

Necuratul l-a dus prin foc și pârjol, prin vad și vărtej, prin baltă și mlaștină; care i-a pus cuțite sub pernă, ștreanguri pe

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

132

under his pillow and halts in his pew, set ratsbane by his porridge, made him proud of heart, to ride on a bay trotting horse over four-inch'd bridges, to course his own shadow for a traitor. Bless thy five wits! Tom 's acold. O, do de, do de, do de. Bless thee from whirlwinds, star-blasting, and taking! Do poor Tom some charity, whom the foul fiend vexes. There could I have him now- and there- and there again- and there!

[*Storm still.*]

LEAR: What, have his daughters brought him to this pass? Couldst thou save nothing? Didst thou give 'em all?

Fool: Nay, he reserv'd a blanket, else we had been all sham'd.

LEAR: Now all the plagues that in the pendulous air Hang fated o'er men's faults light on thy daughters!

KENT: He hath no daughters, sir.

scaun, și șoricica lângă ciorbă; care l-a însumețit să umble în treapăt pe un cal roib peste poduri de trei picioare lățime, și să-și urmărească umbra, ca pe-un trădător. — D-zeu să-ți păzească mințile! Tom tremură de frig. — O, do de, de de, do de — Păzească-te cerul de vifor, de deochi și de molimă! — Faceți-vă pomană cu bietul Tom, pe care-l zbuciumă Necuratul. — Aici l-aș putea prinde acuma — și colea — și aici — și iar aici, și acolo.

[*Furtuna urmează.*]

LEAR: Ce! Fiicele lui l-au adus aci? Nu ți-ai păstrat nimica? Le-ai dat tot?

Bufonul: Ba nu; și-a păstrat un cearceaf, altminteri ne-am rușina toți.

LEAR: Ei bine, toate ciumele din aer
Ce-amenință păcatul oamenilor
Să cadă jos pe ale tale fiice.

KENT: El n-are fiice.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

133

LEAR: Death, traitor! nothing could have subdu'd nature To such a lowness but his unkind daughters. Is it the fashion that discarded fathers Should have thus little mercy on their flesh? Judicious punishment! 'Twas this flesh begot Those pelican daughters.

EDGAR: Pillicock sat on Pillicock's Hill. 'Allow, 'allow, loo, loo!

Fool: This cold night will turn us all to fools and madmen.

EDGAR: Take heed o' th' foul fiend; obey thy parents: keep thy word justly; swear not; commit not with man's sworn spouse; set not thy sweet heart on proud array. Tom 's acold.

LEAR: What hast thou been?

LEAR: Ești un trădător
Nimic n-ar fi putut sa-i zguduie firea
Așa, decât neoamenoasele lui fiice.
E obicei, ca tații izgoniți
Să fie-așa de cruzi cu carnea lor?
Pedeapsă dreaptă! Căci această carne
Născu pe-ăști pelicani de fiice.

EDGAR: Pillikok stă pe dealul lui Pillikok²⁰

Hopai, hopai, ho, ho!

Bufonul: Astă noapte friguroasă o să ne facă pe toți nebuni și smintiți.

EDGAR: Ferește-te de necuratul; ascultă pe părinți; tine-ți cuvântul cu scumpătate; nu jura; nu păcătui cu femeia aproapelui teu; nu-ți da inima după fală deșertă. Tom degeră.

LEAR: Ce-ai fost tu?

²⁰ Puii pelicanului se hrănesc cu sângele părinților, după legendă. Vorba pelican îl face pe Edgar să pomenească un cântec popular care sună astfel: Pillikok ședea pe munte sus/ Și șade încă, de nu s-a dus.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

134

EDGAR: A servingman, proud in heart and mind; that curl'd my hair, wore gloves in my cap; serv'd the lust of my mistress' heart and did the act of darkness with her; swore as many oaths as I spake words, and broke them in the sweet face of heaven; one that slept in the contriving of lust, and wak'd to do it. Wine lov'd I deeply, dice dearly; and in woman out-paramour'd the Turk. False of heart, light of ear, bloody of hand; hog in sloth, fox in stealth, wolf in greediness, dog in madness, lion in prey. Let not the creaking of shoes nor the rustling of silks betray thy poor heart to woman. Keep thy foot out of brothel, thy hand out of placket, thy pen from lender's book, and defy the foul fiend.

Still through the hawthorn blows the cold wind:

Says suum, mun, ha,, no, nonny.

Dolphin my boy, my boy, sessa! let him trot by.

[*Storm still.*]

LEAR: Why, thou wert better in thy grave than to answer with thy uncover'd body this extremity of the skies. Is man no more

EDGAR: Un berbant, mândru de inimă și minte, care-mi încrețeam părul, purtam mănuși în pălărie, slujeam pofta inimii mele și făceam fapta întunericului cu dănsa; juram atâte jurăminte câte vorbe rosteam și le călcam în fața cerului; dormeam cu gânduri buimace, și mă trezeam ca să le îndeplinesc. Vinul îl iubeam groaznic, zaruri amarnic, și în femei covârșeam pe Turc. Calp de inimă, ușure de ureche, sângeros de mână, porc în lenevie, vulpe în hoție, lup în lăcomie, câine în turbare, leu în pradă. Nu lăsa ca scârțâitul pantofilor tăi sau vâjâitul mătăsărilor tale să-ți trădeze biata inimă la femei. Ține-ți piciorul departe de case de plăceri, mâna de crăpături în fuste, condeiul de catastifele cămătarilor, și înfruntă pe Necuratul! – Vântul friguros suflă încă prin mărăcini, zice: zum, zum, mum, mum. Hopai, țupai, băiete! Treci înaintea!

[*Furtuna urmează.*]

LEAR: Mai bine ai fi în mormânt decât să suferi cu trupul despuiat această urgiă a cerurilor. – Au omul nu este mai mult

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

135

than this? Consider him well. Thou ow'st the worm no silk, the beast no hide, the sheep no wool, the cat no perfume. Ha! Here's three on's are sophisticated! Thou art the thing itself; unaccommodated man is no more but such a poor, bare, forked animal as thou art. Off, off, you lendings! Come, unbutton here. [*Tearing off his clothes.*]

Fool: Prithee, nuncle, be contented; 'tis a naughty night to swim in. Now a little fire in a wild field were like an old lecher's heart- a small spark, all the rest on's body cold. Look, here comes a walking fire.

Enter GLOUCESTER, with a torch.

EDGAR: This is the foul fiend Flibbertigibbet. He begins at curfew, and walks till the first cock. He gives the web and the pin, squints the eye, and makes the harelip; mildews the white wheat, and hurts the poor creature of earth.

Saint Withold footed thrice the 'old;
He met the nightmare, and her nine fold;

decât atâta? Priviți-l bine. Tu nu datorești viermelui mătase, nici dobitocului piele, nici oaiei lână, nici civetei miros. — Ha! Trei dintre noi aici suntem stricați; tu ești lucrul în sine: omul negătit nu este mai mult decât un astfel de dobitoc, sărac, gol, cu doi crăci cum ești tu. — Lepădați, aruncați cele împrumutate! Aide, desfaceți-mi nasturii aici!

[*Și rupe hainele de pe el.*]

Bufonul: Te rog, nunchiule, lasă; noaptea asta e prea urâtă, pentru a înota într-ânsa. Acuma un mic foc pe întinsa câmpie, ar fi ca inima unui berbant bătrân: o mică scânteie, și tot trupul rece. — Privește, iată că vine un foc drumeț.

[*Gloster intră cu o făclie.*]

EDGAR: E necuratul Aghiuță; el iese când înserează, și umblă până la întâia cântare a cocoșului; el deochează și chiorăște, face ochiul sașiu și crapă buzele, bagă tăciunele în grâul cel alb și chinuiește pe biata ființă omenească.

Săn' Vit de trei ori prin luncă pași
Și nouă strigoiuri atunci întâlnești;

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

136

Bid her alight
And her troth plight,
And aroint thee, witch, aroint thee!

KENT: How fares your Grace?

LEAR: What's he?

KENT: Who's there? What is't you seek?

GLOUCESTER: What are you there? Your names?

EDGAR: Poor Tom, that eats the swimming frog, the toad, the todpole, the wall-newt and the water; that in the fury of his heart, when the foul fiend rages, eats cow-dung for sallets, swallows the old rat and the ditch-dog, drinks the green mantle of the standing pool; who is whipp'd from tithing to tithing, and stock-punish'd and imprison'd; who hath had three suits to his back, six shirts to his body, horse to ride, and weapons to wear;

But mice and rats, and such small deer,
Have been Tom's food for seven long year.
Beware my follower. Peace, Smulkin; peace, thou fiend!

El îi descântă

Și îi alungă.

Piei dar, strigoiule, piei de-aci.

KENT: Cum ve aflați Măria Ta?

LEAR: Cine e acesta?

KENT: Cine-i acolo? Ce cauți?

GLOSTER: Cine sunteți voi acolo? Numele vostru!

EDGAR: Bietul Tom, care mănâncă brotăcelul, broasca răioasă, boul bălții, salamandra de apă și de uscat; care în năbădăile sale, când Necuratul îl zbuciumă, mănâncă baligă drept salată, înghite pe guzganul bătrân și pe câinele mort, bea mantaua verde de pe bălți stătătoare, care e gonit cu biciul dintr-un ocol într-altul, pus în butuc, pedepsit și băgat în temniță; care a avut trei rânduri de haine pentru umeri, șase cămăși pentru trup, un cal de călărit și o sabie de purtat.

Astfel de dihăanii, și guzgani

Hrănesc pe bietul Tom de șapte lungi ani.

Păzește-te de cel ce mă prigonește. —

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

137

GLOUCESTER: What, hath your Grace no better company?

EDGAR: The prince of darkness is a gentleman!

Modo he's call'd, and Mahu.

GLOUCESTER: Our flesh and blood is grown so vile, my lord,
That it doth hate what gets it.

EDGAR: Poor Tom's acold.

GLOUCESTER: Go in with me. My duty cannot suffer
T' obey in all your daughters' hard commands.

Though their injunction be to bar my doors
And let this tyrannous night take hold upon you,
Yet have I ventur'd to come seek you out
And bring you where both fire and food is ready.

Pace, duh rău! Pace Necurate!

GLOSTER: Măria Ta cu astfel de tovarăș?

EDGAR: Stăpânul întunericului e un nobil: Modo, Maliu²¹ se
numește.

GLOSTER: Carnea și sângele nostru, stăpâne,
Așa e de stricat, încât urăște
Pe ceia căror viața datoresc.

EDGAR: Bietul Tom degeră.

GLOSTER: Intrați cu mine. Datoria mea
Nu poate suferi a se supune
La toate asprele porunci rostite
De ale voastre fiice. Și măcar
C-au poruncit ca porțile să-nchid
Și să vă las în voia nopții crude,
Eu totuși îndrăznii ca să vă caut
Și să vă duc acolo unde vă

²¹ Nume de draci.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

138

LEAR: First let me talk with this philosopher.
What is the cause of thunder?

KENT: Good my lord, take his offer; go into th' house.

LEAR: I'll talk a word with this same learned Theban.
What is your study?

EDGAR: How to prevent the fiend and to kill vermin.

LEAR: Let me ask you one word in private.

KENT: Importune him once more to go, my lord.
His wits begin t' unsettle.

GLOUCESTER: Canst thou blame him?
[*Storm still.*]

His daughters seek his death. Ah, that good Kent!
He said it would be thus- poor banish'd man!
Thou say'st the King grows mad: I'll tell thee, friend,
I am almost mad myself. I had a son,

Adastă foc și hrană.

LEAR: Mai întâi

Voi să vorbesc cu filosoful ăsta.

De unde izvorăște tunetul?

KENT: Iubitul meu stăpân, primiți cea-ce
Propune contele, și intrați în casă.

LEAR: O vorbă cu ăst învățat Theban.
Ce studiezi?

EDGAR: Să fug de dracu și s-omor dihanii.

LEAR: Vreu să te întreb o vorbă în secret.

KENT: Rugați-l înc-o dată ca să intre,
Începe s-aiureze.

GLOSTER: Poți să-l cerți?

Copiii lui îi uneltesc peirea.

O, bunul Kent! El a prezis aceasta!

Biet alungat! – Tu zici că Regele

Începe-ași pierde mințile? Amice,

Și eu aproape sunt de nebunie.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

139

Now outlaw'd from my blood. He sought my life
But lately, very late. I loved him, friend;
No father his son dearer. True to tell thee,
The grief hath crazed my wits. What a night's this!
I do beseech your Grace —

LEAR: O, cry you mercy, sir.

Noble philosopher, your company.

EDGAR: Tom's acold.

GLOUCESTER: In, fellow, there, into th' hovel; keep thee warm.

LEAR: Come, let's in all.

KENT: This way, my lord.

LEAR: With him!

I will keep still with my philosopher.

KENT: Good my lord, soothe him; let him take the fellow.

GLOUCESTER: Take him you on.

Aveam un fiu — acum străin de mine — ,
El căuta, deunăzi, să m-ucigă.
Eu l-am iubit, amice; niciun tată
Nu a iubit mai mult pe fiu-i. O,
Mă crede, chinul mintea mi-a surpat.

[*Furtuna urmează.*]

Ce noapte-i asta! — Rog, Măria Voastră.

LEAR: Iertați. Demn filosof, urmează-mă.

EDGAR: Tom degeră.

GLOSTER: Aid' în colibă și te încălzește.

LEAR: Să mergem toți.

KENT: Veniți pe-aici.

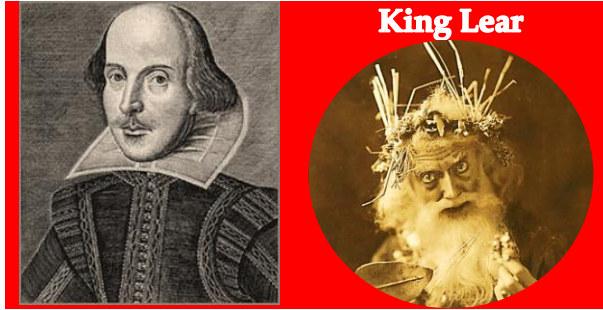
LEAR: Cu el.

Voi să rămâi cu filosoful meu.

KENT: Faceți-i voia; las' să-l ia cu sine.

GLOSTER: Luați-l dar.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

140

KENT: Sirrah, come on; go along with us.

LEAR: Come, good Athenian.

GLOUCESTER: No words, no words! hush.

EDGAR: Child Rowland to the dark tower came;
His word was still
Fie, foh, and fum!
I smell the blood of a British man.
[*Exeunt.*]

KENT: He, aide, vin' cu noi.

LEAR: Aidi, bunul meu Atenian.

GLOSTER: Tăcere;

Acuma nici o vorbă, nici o vorbă!

EDGAR: Roland la negrul turn sosi
Și zise numai: fo, fum, fi,
Eu ulmec sânge Englez aci²².

[*Toți ies.*]

²² Versuri din balada „Roland”.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

141

SCENE V.

Gloucester's Castle.

Enter CORNWALL and EDMUND.

CORNWALL: I will have my revenge ere I depart his house.

EDMUND: How, my lord, I may be censured, that nature thus gives way to loyalty, something fears me to think of.

CORNWALL: I now perceive it was not altogether your brother's evil disposition made him seek his death; but a provoking merit, set awork by a reproveable badness in himself.

EDMUND: How malicious is my fortune that I must repent to be just!

This is the letter he spoke of, which approves him an intelligent party to the advantages of France. O heavens! That this treason were not- or not I the detector!

SCENA V.

O cameră în castelul lui Gloster.

Intră CORNUAL și EDMUND.

CORNUAL: Vreau să fiu răzbunat înainte de a pleca din casa lui.

EDMUND: Cum voi fi muștrat, conte, că natura s-a jertfit astfel credinței! Mă înfioresc când mă gândesc la aceasta.

CORNUAL: Văd acum că nu a fost răutatea fratelui vostru care l-a făcut să voiască moartea lui, ci un simțământ vrednic, pus în mișcare prin răutatea bătrânului.

EDMUND: Ce cumplită soartă am, că trebuie să mă căiesc de a fi drept! Iată scrisoarea de care a vorbit și care-l dovedește părtaș al uneltirilor în folosul Franței. O ceruri! Căci n-ar fi această trădare, sau căci n-aș fi eu descoperitorul ei!

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

142

CORNWALL: Go with me to the Duchess.

EDMUND: If the matter of this paper be certain, you have mighty business in hand.

CORNWALL: True or false, it hath made thee Earl of Gloucester.

Seek out where thy father is, that he may be ready for our apprehension.

EDMUND: [*Aside*] If I find him comforting the King, it will stuff his suspicion more fully.- I will persevere in my course of loyalty, though the conflict be sore between that and my blood.

CORNWALL: I will lay trust upon thee, and thou shalt find a dearer father in my love.

[*Exeunt.*]

CORNUAL: Vino cu mine la ducesă.

EDMUND: Dacă cuprinsul acestei scrisori este adevărat, veți avea mult de lucru.

CORNUAL: Adevărat sau nu, el te-a făcut duce de Gloster. Cercetează unde este tatăl tău, ca să-i putem cere seama.

EDMUND: [*La o parte*] Dacă-l voi afla dând ajutor Regelui, aceasta va întări și mai mult prepusul, [*tare*] Voi stăruî în credința mea, oricât de dureroasă ar fi lupta între ea și sângele meu.

CORNUAL: Am încredere în tine, și vei găsi un tată mai bun în dragostea mea.

[*Amândoi ies.*]

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

143

SCENE VI.

A chamber in a farmhouse adjoining the castle.

Enter GLOUCESTER, LEAR, KENT, Fool, and EDGAR.

GLOUCESTER: Here is better than the open air; take it thankfully. I will piece out the comfort with what addition I can. I will not be long from you.

KENT: All the power of his wits have given way to his Impatience: the gods reward your kindness!

[Exit Gloucester.]

EDGAR: Frateretto calls me, and tells me Nero is an angler in the lake of darkness. Pray, innocent, and beware the foul fiend.

Fool: Prithee, nuncle, tell me whether a madman be a gentleman or a yeoman.

SCENA VI.

Într-o colibă.

Intră GLOSTER, LEAR, KENT, Bufonul și EDGAR.

GLOSTER: Aci e mai bine decât în aer liber; mulțumiți-vă cu aceasta. Voi mai adăuga orice voi putea pentru odihna voastră. Mă întorc peste puțin.

KENT: Toată puterea minților sale, a fost secată de neastâmpărul său. Zeii să vă răsplătească bunătatea!

[Gloster iese.]

EDGAR: Frateretto mă cheamă și-mi spune că Nerone este un pescar în lacul întunericului²³. *[către Bufon]* Închină-te, neghiobule, și ferește-te de Necuratul.

Bufonul: Rogu-te nunchiule, spune-mi dacă un smintit este un gentilom sau un bătăran?

²³ Rabelais descrie în istoria lui Gargantua pe Nerone ca un violonist în iad, și pe Traian ca pescar.—Frateretto—Duh rău.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

144

LEAR: A king, a king!

Fool: No, he's a yeoman that has a gentleman to his son; for he's a mad yeoman that sees his son a gentleman before him.

LEAR: To have a thousand with red burning spits
Come hissing in upon 'em-

EDGAR: The foul fiend bites my back.

Fool: He's mad that trusts in the tameness of a wolf, a horse's health, a boy's love, or a whore's oath.

LEAR: It shall be done; I will arraign them straight.

[*To Edgar*] Come, sit thou here, most learned justicer.

[*To the Fool*] Thou, sapient sir, sit here. Now, you she-foxes!

LEAR: Un rege, un rege!

Bufonul: Ba nu, este un bădăran care are un fiu gentilom, căci smintit bădăran este acela, care vede pe fiul său ajuns gentilom înaintea lui.

LEAR: O de-aș vedea o mie sulite
Roșite în foc țâșnind asupra lor!

EDGAR: Necuratul mă mușcă în ceafă.

Bufonul: Smintit e cine se încrede în blândețea unui lup, în sănătatea unui cal, în dragostea unui băiat, sau în jurământul unei târfe.

LEAR: Da, da, voi să le judec chiar acum.

[*Către Edgar.*]

Șezi aici, prea învățat judecător.

[*Către Bufon.*]

Tu, prea înțelepte, șezi aicea. — Aide,

Înfățișați-vă, lupoaice!²⁴

²⁴ Adresat fiicelor lui, pe care Lear și le închipuie de față.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern**, 1881.

145

EDGAR: Look, where he stands and glares! Want'st thou eyes at trial, madam?

Come o'er the bourn, Bessy, to me.

Fool: Her boat hath a leak,

And she must not speak

Why she dares not come over to thee.

EDGAR: The foul fiend haunts poor Tom in the voice of a nightingale. Hoppedance cries in Tom's belly for two white herring. Croak not, black angel; I have no food for thee.

KENT: How do you, sir? Stand you not so amaz'd.

Will you lie down and rest upon the cushions?

LEAR: I'll see their trial first. Bring in their evidence.

[To Edgar] Thou, robed man of justice, take thy place.

[To the Fool] And thou, his yokefellow of equity,

EDGAR: Vedeți cum stă și zgâiește ochii, — Doamnă, voiești să furi ochi chiar când te judeci?

Treci apa, Betsy, vin la mine, —

Bufonul: Luntrea-i are o gaură, și

Ea nu-ți poate destăinui

De ce nu poate veni la tine.²⁵

EDGAR: Necuratul urmărește pe bietul Tom cu glasul unei privighietoare. Hopai Țupai chiorăie în pânticele lui Tom, și cere două scrumbii albe. Nu croncăi, înger negru²⁶. N-am hrană pentru tine.

KENT: Ce aveți de stați așa uimiți, stăpâne?

Nu vreți să v-odihniți pe aste perne?

LEAR: Mai întâi voi să ascult pricina lor. Aduceți martorii. [Lui Edgar] Prea învățat

Judecător, ia-ți locul. [Bufonului] Și tu,

²⁵ Versuri dintr-un cântec popular; *Betsy* însoțea pe Toms din Bedlam, nebunul.

²⁶ Scriitorul *Harsnet* povestește despre o femeie a cărei privighetoare a fost mâncată de dracu, care o amăgi cu cântecul unei privighetoare. Aceași femeie, când îi chiorăiau mașele, credea că are pe dracu (Hopai-Țupai) în pânțele.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

146

Bench by his side. [To Kent] You are o' th' commission,
Sit you too.

EDGAR: Let us deal justly.
Sleepest or wakest thou, jolly shepherd?
Thy sheep be in the corn;
And for one blast of thy minikin mouth
Thy sheep shall take no harm.
Purr! the cat is gray.

LEAR: Arraign her first. 'Tis Goneril. I here take my oath before
this honourable assembly, she kicked the poor King her father.

Fool: Come hither, mistress. Is your name Goneril?

LEAR: She cannot deny it.

Fool: Cry you mercy, I took you for a joint-stool.

LEAR: And here's another, whose warp'd looks proclaim
What store her heart is made on. Stop her there!

Arms, arms! sword! fire! Corruption in the place!
False justicer, why hast thou let her scape?

Tovarăș al nepărtinirii sale,
Șezi lângă el. [*Lui Kent*] Și tu ești un jurat,
În loc și tu.

EDGAR: Să judecăm după dreptate. Veghezi sau dormi
frumoasă păstorită?

Oile tale s-au vârat în grâu,
Și printr-un suflu din a ta guriță
Oile tale vor scăpa de rău.

Brrr! Pisica e sură.

LEAR: Întrebați-o întâi pe ea; este Goneril. Eu jur aici, în fața
acestei înalte adunări, că a dat brânci bietului rege, tatălui ei.

Bufonul: Apropie-te, femeie. Te numești Goneril?

LEAR: Ea nu o poate tăgădui.

Bufonul: Cer iertare, v-am luat drept un scaun.

LEAR: Aci e încă una, ale cărei
Priviri piezișe dovedesc ce seamă

De suflet este. — Țineți-o în loc!

Foc, arme, săbii! — Ce, umblați cu mită?

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

147

EDGAR: Bless thy five wits!

KENT: O pity! Sir, where is the patience now
That you so oft have boasted to retain?

EDGAR: [*Aside*] My tears begin to take his part so much
They'll mar my counterfeiting.

LEAR: The little dogs and all,
Tray, Blanch, and Sweetheart, see, they bark at me.

EDGAR: Tom will throw his head at them. Avaunt, you curs!
Be thy mouth or black or white,
Tooth that poisons if it bite;
Mastiff, greyhound, mongrel grim,
Hound or spaniel, brach or lym,
Bobtail tyke or trundle-tall-
Tom will make them weep and wail;
For, with throwing thus my head,
Dogs leap the hatch, and all are fled.

Ha, jude calp, de ce-o lăsași să scape?

EDGAR: D-zeu păstreze mințile tale!

KENT: O ceruri! — Rege, unde-i cumpătul
Cu care v-ați fălit de-atâtea ori?

EDGAR: [*La o parte*] Lacrimile încep a-l părtini atâta,
Încât îmi vor trăda prefacerea.

LEAR: Vedeti: căței și câini și cățelușe
Și haita toată cum mă latră.

EDGAR: Tom o să-și arunce capul după ei. — Periți d-aici,
javre!

Fie-ți botul mic sau gros,

Fie-ți colțul veninos,

Fi copoi, dulău, ogar,

Brac, zăvoi, prepelicar,

Coadă lungă ori scurtă — taci!

Tom o să îi bage în draci! Căci când dau cu capu-n ei

Câinii sar urlând și piei.

Du, di, di, di. Țupai! Aidem, să mergem la târguri și bâlciuri.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern**, 1881.

148

Do de, de, de. Sessa! Come, march to wakes and fairs and market towns. Poor Tom, thy horn is dry.

LEAR: Then let them anatomize Regan. See what breeds about her heart. Is there any cause in nature that makes these hard hearts? [To Edgar] You, sir- I entertain you for one of my hundred; only I do not like the fashion of your garments. You'll say they are Persian attire; but let them be chang'd.

KENT: Now, good my lord, lie here and rest awhile.

LEAR: Make no noise, make no noise; draw the curtains. So, so, so. We'll go to supper i' th' morning. So, so, so.

Fool: And I'll go to bed at noon.

Re-enter GLOUCESTER.

Biet Tom, cornul tău e uscat.²⁷

LEAR: Să se facă dar autopsie Reganei, ca să se vadă ce clocește în inima ei. Este vr-o pricină în natură care prăsește inimi așa de năsprite? [*Lui Edgar*] Pe tine, Domnul meu, te primesc între cei o sută ai mei; însă nu-mi place croiala hainelor tale. Vei zice poate că este ținuta persană; totuși schimbă-le.

KENT: Acuma, dragă Domn, ședeți aici
Și odihniți-vă puțin.

LEAR: Nu faceți zgomot, nu faceți zgomot, trageți perdelele. Așa, așa. Vom cina mâine dimineață. Așa, așa, așa.

Bufonul: Și eu mă voi culca la prânz.²⁸

GLOSTER se întoarce.

²⁷ Tom din Bedlam purta totdeauna un corn din care suna și în care i se turna băutura.

²⁸ Ultimele cuvinte ale Bufonului, de care nu se mai pomenește în dramă.

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

149

GLOUCESTER: Come hither, friend. Where is the King my master?

KENT: Here, sir; but trouble him not; his wits are gone.

GLOUCESTER: Good friend, I prithee take him in thy arms.

I have o'erheard a plot of death upon him.

There is a litter ready; lay him in't

And drive towards Dover, friend, where thou shalt meet

Both welcome and protection. Take up thy master.

If thou shouldst dally half an hour, his life,

With thine, and all that offer to defend him,

Stand in assured loss. Take up, take up!

And follow me, that will to some provision

Give thee quick conduct.

KENT: Oppressed nature sleeps.

This rest might yet have balm'd thy broken senses,

Which, if convenience will not allow,

Stand in hard cure. [*To the Fool*] Come, help to bear thy master.

GLOSTER: Vin-aici, amice. Unde-i regele?

KENT: Colea. Tăcere. Mintea și-a pierdut.

GLOSTER: Te rog, amice, ia-l în brațe tu,

Eu bănuiesc că i se urzește moartea.

O targă am gătit: pune-l în ea,

Și mergi spre Dover, unde vei găsi

Scut și-adăpost. Ridică pe stăpănu-ți.

Un ceas de-o trece, poate viața lui,

Și-a ta, și-a tuturilor ce-l ocrotesc,

Va fi în veci pierdută. Hai, ridică-l,

Și-urmează-mă. Am îngrijit deja

De ale hranei pentru-un grabnic drum.

KENT: Sleita-i fire doarme. — Astă tihnă

Îi poate întrema bolnavul trup,

Ce, fără asta, anevoie va

Găsi un leac. [*Bufonului*] Ajută-mă să port

Pe Rege. Vin' cu noi.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

150

Thou must not stay behind.

GLOUCESTER: Come, come, away!

[Exeunt all but Edgar.]

EDGAR: When we our betters see bearing our woes,
We scarcely think our miseries our foes.
Who alone suffers suffers most i' th' mind,
Leaving free things and happy shows behind;
But then the mind much sufferance doth o'erskip
When grief hath mates, and bearing fellowship.
How light and portable my pain seems now,
When that which makes me bend makes the King bow,
He childed as I fathered! Tom, away!
Mark the high noises, and thyself bewray
When false opinion, whose wrong thought defiles thee,
In thy just proof repeals and reconciles thee.
What will hap more to-night, safe scape the King!
Lurk, lurk.
[Exit.]

GLOSTER: Aidem, să mergem.

[Ies Kent, Gloster și Bufonul, purtând pe Rege.]

EDGAR: Văzând pe cei mari suferind nevoi
Simțim abia că pătimim și noi.
Mai grea e singuratica durere,
Ea nu primește nicio mângăere,
Dar duhul poartă lesne orice rău
Când are soți, părtași la chinul său.
Durerea ce m-apasă, mi-e ușoară,
Când văd cum ea pe Rege îl doboară.
Copiii lui sunt cum e tatăl meu:
Tom, ia aminte. Joacă-ți rolul tău,
Păn' ce dreptatea vina va învinge
Și pata de pe numele-ți va stinge.
Întâmplă-se orice ar fi azi-noapte,
Doar Regele să scape. — Ia aminte.
[Iese.]

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

151

SCENE VII.

Gloucester's castle.

Enter CORNWALL, REGAN, GONERIL, EDMUND, and Servants.

CORNWALL: [*to Goneril*] Post speedily to my lord your husband, show him this letter. The army of France is landed.- Seek out the traitor Gloucester.

[*Exeunt some of the Servants.*]

REGAN: Hang him instantly.

GONERIL: Pluck out his eyes.

CORNWALL: Leave him to my displeasure. Edmund, keep you our sister company. The revenges we are bound to take upon your traitorous father are not fit for your beholding. Advise the Duke where you are going, to a most festinate preparation. We are bound to the like. Our posts shall be swift and intelligent betwixt us.

SCENA VII.

Cameră în castelul lui Gloster.

Intră Comuni, REGAN, GONERIL, EDMUND și servitori.

CORNUAL: Porniți degrabă la Ducele, soțul vostru; arătați-i această scrisoare. Oștirea Franței a eșit pe țărmurile noastre. — Căutați pe trădătorul Gloster.

[*Mai mulți servitori es.*]

REGAN: Spânzurați-l numai de cât.

GONERIL: Smulgeți-i ochii.

CORNUAL: Lăsați-l pe mâna mea. — Edmund, însoțește pe sora noastră. Resbunarea ce suntem datori să o luăm asupra trădătorului tău tată, nu este pentru ochii tăi. Sfătuiește pe ducele, la care mergi, să se pregătească cât mai repede, noi trebuie să urmăm tot așa. — Solii noștri vor mijloci o înțelegere

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

152

Farewell, dear sister; farewell, my Lord of Gloucester.

[*Enter Oswald.*]

How now? Where's the King?

OSWALD: My Lord of Gloucester hath convey'd him hence.

Some five or six and thirty of his knights,

Hot questrists after him, met him at gate;

Who, with some other of the lord's dependants,

Are gone with him towards Dover, where they boast

To have well-armed friends.

CORNWALL: Get horses for your mistress.

GONERIL: Farewell, sweet lord, and sister.

CORNWALL: Edmund, farewell.

[*Exeunt Goneril, Edmund, and Oswald.*]

Go seek the traitor Gloucester,

Pinion him like a thief, bring him before us.

[*Exeunt other Servants.*]

grabnică între noi. Rămas bun, scumpă soră; rămas bun,
milord de Gloster.

[*Oswald intră.*]

Ei bine unde este Regele?

OSWALD: Milord de Gloster l-a luat d-aici.

Treizeci și cinci sau șase cavaleri

D-ai săi, cătându-l, l-au întâlnit la poartă.

Ei, și-alți câțiva din oamenii lui Gloster

S-au dus cu el la Dover, unde se

Fălesc că vor găsi amici armați.

CORNWALL: Gătește cai pentru stăpâna ta.

GONERIL: Rămas bun, dragă duce, dragă soră.

[*Goneril și Edmund ies.*]

CORNWALL: Adio, Edmund. — Căutați acum.

Pe trădătorul Gloster și-l aduceți,

Legat ca pe un hoț, în fața mea.

Măcar că fără chip de judecată

Nu s-ar cădea ca să-i atingem viața,

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

153

Though well we may not pass upon his life
Without the form of justice, yet our power
Shall do a court'sy to our wrath, which men
May blame, but not control. Who's there? The traitor?

Enter GLOUCESTER, brought in by two or three.

REGAN: Ingrateful fox! 'tis he.

CORNWALL: Bind fast his corky arms.

GLOUCESTER: What mean, your Graces? Good my friends,
consider

You are my guests. Do me no foul play, friends.

CORNWALL: Bind him, I say.

[Servants bind him.]

REGAN: Hard, hard. O filthy traitor!

GLOUCESTER: Unmerciful lady as you are, I am none.

CORNWALL: To this chair bind him. Villain, thou shalt find —

[Regan plucks his beard.]

GLOUCESTER: By the kind gods, 'tis most ignobly done

Vrem totuși ca puterea să se închine
Mâniei noastre, — cea-ce lumea poate
Lua în rău, dar nu împedica.

Ei, cine e acolo? Trădătorul?

Servitori aduc pe GLOSTER.

REGAN: Ingrată vulpe! Este el!

CORNWALL: Legați-i strâns mâinile trădătoare!

GLOSTER: Ce vrea Măria Voastră? — Cugetați
Că sunteți oaspeții mei. — Oameni buni,
Lăsați ăst joc nelegiuit.

CORNWALL: He, aide,
Legați-l, zic.

REGAN: Strâns, strâns. O trădător!

GLOSTER: Femeie nemiloasă, nu o sunt.

CORNWALL: Legați-l de ăst scaun. — O mișel —
[Regan ciupește pe Gloster de barbă.]

GLOSTER: Pe blânzii zei, e faptă rușinoasă

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

154

To pluck me by the beard.

REGAN: So white, and such a traitor!

GLOUCESTER: Naughty lady,

These hairs which thou dost ravish from my chin

Will quicken, and accuse thee. I am your host.

With robber's hands my hospitable favours

You should not ruffle thus. What will you do?

CORNWALL: Come, sir, what letters had you late from France?

REGAN: Be simple-answer'd, for we know the truth.

CORNWALL: And what confederacy have you with the traitors

Late footed in the kingdom?

REGAN: To whose hands have you sent the lunatic King? Speak.

GLOUCESTER: I have a letter guessingly set down,
Which came from one that's of a neutral heart,

Din parte-vă, a mă ciupi de barbă.

REGAN: Așa de alb, și-așa de trădător.

GLOSTER: Femeie rea, ăst păr ce-mi smulgi din barbă

Va învia odată spre a te

Pârî. Sunt gazda voastră, nu se cade

Să necinstiți cu mână tâlhărească

Fața celui ce v-adăpostește.

Ce vreți să faceți?

CORNWALL: Spune ce scrisori

Primiși acum de curând din Franța?

REGAN: Răspunde scurt, căci știm tot adevărul.

CORNWALL: Și cum ești înțeleș cu trădătorii

Care deunăzi ne-au cotropit regatul?

REGAN: Cui ai trimis tu pe smintitul Rege?

Vorbește.

GLOSTER: Am o scrisoare cu prepusuri numai,

De la un om nepărtinitor, care

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern**, 1881.

155

And not from one oppos'd.

CORNWALL: Cunning.

REGAN: And false.

CORNWALL: Where hast thou sent the King?

GLOUCESTER: To Dover.

REGAN: Wherefore to Dover? Wast thou not charg'd at peril —

CORNWALL: Wherefore to Dover? Let him first answer that.

GLOUCESTER: I am tied to th' stake, and I must stand the course.

REGAN: Wherefore to Dover, sir?

GLOUCESTER: Because I would not see thy cruel nails

Pluck out his poor old eyes; nor thy fierce sister

In his anointed flesh stick boarish fangs.

The sea, with such a storm as his bare head

In hell-black night endur'd, would have buoy'd up

And quench'd the steeled fires.

Nu vă-i dușman.

CORNUAL: Scornire.

REGAN: Și minciună.

CORNUAL: Unde-ai trimis pe Regele?

GLOSTER: La Dover.

REGAN: De ce la Dover? Nu ți-a fost poprit —

CORNUAL: De ce la Dover? Asta întâi răspunză.

GLOSTER: Legat de par, silit sunt să rabd goana²⁹.

REGAN: De ce la Dover?

GLOSTER: Fiindcă n-am voit

Să văd cum unghia-ți crudă îi va smulge

Sărării ochi bătrâni, cum soră-ta

Își va înfige colții săi sălbatici

În carnea-i miruită. Marea chiar,

Într-o furtună ca aceea care

²⁹ Amintire din vânătoria de urși.

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

156

Yet, poor old heart, he help the heavens to rain.
If wolves had at thy gate howl'd that stern time,
Thou shouldst have said, 'Good porter, turn the key.'
All cruels else subscrib'd. But I shall see
The winged vengeance overtake such children.

CORNWALL: See't shalt thou never. Fellows, hold the chair.
Upon these eyes of thine I'll set my foot.

GLOUCESTER: He that will think to live till he be old,
Give me some help!- O cruel! O ye gods!

REGAN: One side will mock another. Th' other too!

CORNWALL: If you see vengeance—

First Servant: Hold your hand, my lord!

A suferit-o el cu capul gol,
În noaptea ceea neagră ca și iadul,
S-ar fi umflat în colcot, și-ar fi stins
A stelelor lumini. El, biet bătrân,
Mai ajuta pe ceruri ca să plouă!
De-ar fi urlat chiar lupi la poarta voastră
Voi ați fi zis: portarule, deschide.
Nu-i om atât de crud să nu se-ndure
În astfel de nevoi. — Dar voi trăi
Să văd cum răzbunarea aripată
Va sfărâma pe-asemenea copii.

CORNUAL: S-o vezi? O, niciodată! — Țineți scaunul.
PE-ăști ochi ai tăi îmi pun piciorul, iată.

GLOSTER: Oricine vrea să-și vadă bătrânețea
Să-mi stea într-ajutor! — Zei! O ce cruzime!

REGAN: Un ochi ar râde pe celalt. — Și pe-asta!

CORNUAL: De mai vezi răzbunarea —

Servitor: O, opriți!

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

157

I have serv'd you ever since I was a child;
But better service have I never done you
Than now to bid you hold.

REGAN: How now, you dog?

First Servant: If you did wear a beard upon your chin,
I'd shake it on this quarrel.

REGAN: What do you mean?

CORNWALL: My villain!

[They draw and fight.]

First Servant: Nay, then, come on, and take the chance of anger.

REGAN: Give me thy sword. A peasant stand up thus?

[Takes a sword, and runs at him behind.]

First Servant: O, I am slain! My lord, you have one eye left

Eu v-am slujit din frageda-mi pruncie,
Dar niciodată eu nu v-am făcut
Mai bună slujbă ca acuma când
Vă rog ca să v-opriți.

REGAN: Cum, câine? Cine?

Servitor: De ați purta o barbă pe bărbie
Aș smulge-o pentru astă mărșăvie.
Ce gând aveți?

CORNWALL: Argat nerușinat!

(Trage sabia și năvălește asupra lui).

Servitor: Ei bine, vin' și înfruntă ciuda mea.

[Trage. Ei luptă. Comuni este rănit.]

REGAN: *[Unui alt servitor.]*

Dă-mi sabia ta... Un rob să se răscoale!

[Răpește o sabie și îl înjunghie de la spate.]

Servitor: O sunt ucis! – Milord, aveți un ochi,

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

158

To see some mischief on him. O!

[Dies.]

CORNWALL: Lest it see more, prevent it. Out, vile jelly!
Where is thy lustre now?

GLOUCESTER: All dark and comfortless! Where's my son
Edmund?

Edmund, enkindle all the sparks of nature
To quit this horrid act.

REGAN: Out, treacherous villain!
Thou call'st on him that hates thee. It was he
That made the overture of thy treasons to us;
Who is too good to pity thee.

GLOUCESTER: O my follies! Then Edgar was abus'd.
Kind gods, forgive me that, and prosper him!

REGAN: Go thrust him out at gates, and let him smell

Ca să-i vedeți pedeapsa încă. — Mor!

[Moare.]

CORNWALL: Îl vom împedica ca să o vadă. Afară, clei spurcat!
(Îi strivește celalt ochi).

Ah, unde ți-este

Acum lumina ta?

GLOSTER: Vai, întuneric, groază pretutindeni!

O, unde este Edmund, fiul meu?

Aprinde, Edmund, flacăra naturii

Ca să răzbuni această mârșăvie!

REGAN: Afară trădător mișel. Tu chemi

Pe cel ce te urăște. El e cela

Ce ne-a descoperit trădarea ta.

El e prea bun ca să te plângă.

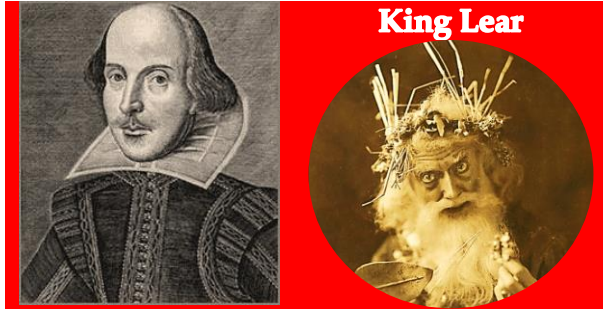
GLOSTER: O,

Sminteala mea! Deci Edgar n-are vină.

Iertați-mă, buni zei, și ajutați-l!

REGAN: Luați și azvârliți-l dar afară

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

159

His way to Dover. [*Exit one with Gloucester.*] How is 't, my lord?
how look you?

CORNWALL: I have receiv'd a hurt. Follow me, lady.
Turn out that eyeless villain. Throw this slave
Upon the dunghill. Regan, I bleed apace.
Untimely comes this hurt. Give me your arm.

[*Exit Cornwall, led by Regan.*]

Second Servant: I'll never care what wickedness I do,
If this man come to good.

Third Servant: If she live long,
And in the end meet the old course of death,
Women will all turn monsters.

Second Servant: Let's follow the old Earl, and get the bedlam
To lead him where he would. His roguish madness
Allows itself to anything.

Ca să-și miroasă drumul către Dover.

Ei bine, duce? – Ce faceți, milord?

CORNUAL: Eu sunt rănit, – Urmează-mă; să mergem.

Afară cu mișelul neochiat.

Zvârliți-l pe gunoi. – Eu sânger, Regan,

Această rană se brodește rău.

Dă-mi brațul tău.

[*Ies Cornual, dus de Regan. Servitorii dezleagă pe Gloster și îl duc
afară.*]

Al II-lea servitor: Nu mai m-oi teme de niciun păcat,
De va ajunge bine omul ăsta.

Al III-lea servitor: De va trăi mult ea, și va avea
Sfârșitul cel firesc al morții,
Femeile toate vor ajunge monștri.

Al II-lea servitor: Aid' să urmărm bătrânului lord Gloster,
Să-i dăm de călăuză pe acel
Smintit de cerșetor. Nebunul cela
Se-nsărcinează cu-orișice.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

160

Third Servant: Go thou. I'll fetch some flax and whites of eggs
To apply to his bleeding face. Now heaven help him!

[Exeunt severally.]

Al III-lea servitor: Mergi tu;
Eu merg să iau puțină cânepă
Și alb de ou, ca să le pui pe fața-i
Însângerată. — Cerul să-l ajute.
[Ies prin părți opuse.]

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

161

ACT IV

SCENE I.

The heath.

Enter EDGAR.

EDGAR: Yet better thus, and known to be contemn'd,
Than still contemn'd and flatter'd. To be worst,
The lowest and most dejected thing of fortune,
Stands still in esperance, lives not in fear.
The lamentable change is from the best;
The worst returns to laughter. Welcome then,
Thou unsubstantial air that I embrace!
The wretch that thou hast blown unto the worst
Owes nothing to thy blasts.
[*Enter* GLOUCESTER, *led by an Old Man.*]
But who comes here?

ACTUL IV

SCENA I.

Câmp.

Intră EDGAR.

EDGAR: Mai bine astfel, a se ști hulit
Decât tainic hulit și lingușit.
Cel mai căzut, mai urgisit de soartă
Tot speră încă, nu trăiește în frică.
Schimbu-i de plâns, când binele-i la culme,
Dar culmea răului se întoarce în bine.
Fi bun-venit dar, aer netrupat,
Pe care îl strâng în brațe! – Zvânturatul
Ce l-ai suflat pe culmea răului,
Nu se mai teme de suflarea ta.
Dar cine vine?

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

162

My father, poorly led? World, world, O world!
But that thy strange mutations make us hate thee,
Life would not yield to age.

Old Man: O my good lord,
I have been your tenant, and your father's tenant,
These fourscore years.

GLOUCESTER: Away, get thee away! Good friend, be gone.
Thy comforts can do me no good at all;
Thee they may hurt.

Old Man: You cannot see your way.

GLOUCESTER: I have no way, and therefore want no eyes;
I stumbled when I saw. Full oft 'tis seen
Our means secure us, and our mere defects
Prove our commodities. Ah dear son Edgar,
The food of thy abused father's wrath!

[*Intră Gloster, dus de un Bătrân.*]
Tată-meu? Dus astfel?
O lume, lume! Dacă ale tale
Schimbări ciudate, nu ne-ar învăța
Să te urâm, cum am putea purta
Această viață, păn' la bătrânețe?

Bătrânul: O bunul meu stăpân, am fost vasalul vostru și al
tatălui vostru, vreme de optzeci de ani.

GLOSTER: Fugi, fugi d-aicea. Mângâierea ta
Nu-mi poate face niciun bine mie,
Dar ție-ți poate face rău.

Bătrânul: Dar drumul, vai, nu vi-l puteți vedea.

GLOSTER: N-am drum, și deci nu-mi trebuiesc nici ochi.
Cădeam, pe când vedeam. Ades se vede
Că ce avem, ne strică, însă lipsa
Ne duce spre noroc. — O, scump fiu Edgar,
Tu, jertfă a tatălui tău amăgit!

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

163

Might I but live to see thee in my touch,
I'd say I had eyes again!

Old Man: How now? Who's there?

EDGAR: [*Aside*] O gods! Who is't can say 'I am at the worst'?
I am worse than e'er I was.

Old Man: 'Tis poor mad Tom.

EDGAR: [*Aside*] And worse I may be yet. The worst is not
So long as we can say 'This is the worst.'

Old Man: Fellow, where goest?

GLOUCESTER: Is it a beggarman?

Old Man: Madman and beggar too.

GLOUCESTER: He has some reason, else he could not beg.

I' th' last night's storm I such a fellow saw,
Which made me think a man a worm. My son
Came then into my mind, and yet my mind
Was then scarce friends with him. I have heard more since.

De-aş mai trăi ca să te pot vedea
Prin pipăit, aş zice c-am iar ochi!

Bătrânul: E, cine e acolo?

EDGAR: [*La o parte*] Cine poate
Să zică sunt la culmea răului?

Acuma sunt mai reu de cât oricând.

Bătrânul: O, e săracul Tom, smintitul.

EDGAR: [*La o parte*]. Şi pot cădea încă în mai mare rău.

Nu am ajuns la culmea răului
Cât timp pot zice: răul e la culme.

Bătrânul: Încotro mergi?

GLOSTER: E vreun cerşetor?

Bătrânul: Smintit şi cerşetor.

GLOSTER: A mai păstrat
Puţină minte, altfel n-ar cerşi.
În viscolul d-aseară am văzut
PE-un om ca el, ce m-a făcut să cred
Că omul e un verme! – Fiul meu

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

164

As flies to wanton boys are we to th' gods.
They kill us for their sport.

EDGAR: [*Aside*] How should this be?
Bad is the trade that must play fool to sorrow,
Ang'ring itself and others.- Bless thee, master!

GLOUCESTER: Is that the naked fellow?

Old Man: Ay, my lord.

GLOUCESTER: Then prithee get thee gone. If for my sake
Thou wilt o'ertake us hence a mile or twain
I' th' way toward Dover, do it for ancient love;
And bring some covering for this naked soul,
Who I'll entreat to lead me.

Old Man: Alack, sir, he is mad!

GLOUCESTER: 'Tis the time's plague when madmen lead
the blind.

Atuncea îmi veni în gând, deși
Nu-mi împăcasem gândul cu el încă,
De-atunci aflai mai multe. Ce fac băieții
Cei răi cu muște, zeii fac cu noi:
Ei ne ucid de haz.

EDGAR: [*La o parte*] Ce s-a-ntâmplat?
Greu e, când suferi, se faci pe smintit.
În ciuda ta și-a altora. [*Tare*] Salut!

GLOSTER: E omul rupt și gol?

Bătrânul: Da, el, stăpâne.

GLOSTER: Atunci, rog, pleacă. Dacă vrei să ne
Ajungi o poștă, două, de aici,
Spre Dover, fă-o, rog, de dragul meu,
Și adu straie pentru-ăst suflet gol,
Pe care-l voi ruga să mă însoțească.

Bătrânul: Vai, bunul meu stăpân, el e smintit.

GLOSTER: E boala vremii. Tonții duc pe orbi.
Fă cum te rog. Ba nu, fă cum poțestești.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

165

Do as I bid thee, or rather do thy pleasure.

Above the rest, be gone.

Old Man: I'll bring him the best 'parel that I have,
Come on't what will.

[Exit.]

GLOUCESTER: Sirrah naked fellow, —

EDGAR: Poor Tom's acold. [Aside] I cannot daub it further.

GLOUCESTER: Come hither, fellow.

EDGAR: [Aside] And yet I must. - Bless thy sweet eyes, they bleed.

GLOUCESTER: Know'st thou the way to Dover?

EDGAR: Both stile and gate, horseway and footpath. Poor Tom hath been scar'd out of his good wits. Bless thee, good man's son, from the foul fiend! Five fiends have been in poor Tom at once: of lust, as Obidicut; Hobbididence, prince of dumbness; Mahu, of stealing; Modo, of murder; Flibbertigibbet, of

Dar orșicum, te du.

Bătrânul: Îi voi aduce haina cea mai bună

Ce-o am în casă. Fie orice ar fi

[Iese.]

GLOSTER: Eh, ruptule.

EDGAR: Tom degeră. [La o parte]. Nu mă mai pot preface.

GLOSTER: Vin' mai aproape.

EDGAR: [La o parte]. Și totuși trebuie.

[Tare] Cum curge sânge

Din ochii tăi!

GLOSTER: Știi drumul către Dover?

EDGAR: Pârleaz și gard, drumi și potecă. Bietului Tom îi s-au gonit mințile. D-zeu păzească pe oamenii buni de Necuratul. Cinci diavoli au fost deodată în bietul Tom: dracul poștei, adică Obidicut; Hopai-Țupai, prințul mușilor; Mahu, al furtişagului; Modo, al omorului, și Flibbertigibet, al strâmbărilor și al nazurilor, care de atunci încoace a intrat în

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

166

mopping and mowing, who since possesses chambermaids
and waiting women. So, bless thee, master!

GLOUCESTER: Here, take this Purse, thou whom the
heavens' plagues

Have humbled to all strokes. That I am wretched

Makes thee the happier. Heavens, deal so still!

Let the superfluous and lust-dieted man,

That slaves your ordinance, that will not see

Because he does not feel, feel your pow'r quickly;

So distribution should undo excess,

And each man have enough. Dost thou know Dover?

EDGAR: Ay, master.

GLOUCESTER: There is a cliff, whose high and bending
head

Looks fearfully in the confined deep.

Bring me but to the very brim of it,

And I'll repair the misery thou dost bear

With something rich about me: from that place

fete din casă și slujnice.—Așa, domnule, D-zeu să te
binecuvânteze.

GLOSTER: Ia punga asta, tu, pe care cerul
L-a bătuit cu toate relele.

Amarul meu te mângăie pe tine.

O cer, urmează astfel! Fă ca cei

Care viețuesc în pofte și prisos,

Ce-și râd d-a ta poruncă, care nu văd

De oare-ce nu simt, să simță-a ta putere!

Așa, împărțirea ar stârpi prisosul

Și toți ar fi sătui. Cunoști tu Dover ?

EDGAR: Da, domule.

GLOSTER: O stâncă e coala, al cărei cap

Înalt și povârnit, se uită groaznic

Într-o prăpastie nemărginită.

Condu-mă pân' la marginea ei numai

Și voi îndrepta nevoia ce o porți

Printr-un scump giuvaer ce-l am. Pe acolo

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

I shall no leading need.
EDGAR: Give me thy arm:
Poor Tom shall lead thee.
[*Exeunt.*]

167

Nu-mi va mai trebui o călăuză.
EDGAR: Dă-mi brațul. Bietul Tom o să te ducă.
[*Iese.*]

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

168

SCENE II.

Before the Duke of Albany's palace.

Enter GONERIL and EDMUND.

GONERIL: Welcome, my lord. I marvel our mild husband
Not met us on the way.

[Enter Oswald.]

Now, where's your master?

OSWALD: Madam, within, but never man so chang'd.
I told him of the army that was landed:
He smil'd at it. I told him you were coming:
His answer was, 'The worse.' Of Gloucester's treachery
And of the loyal service of his son
When I inform'd him, then he call'd me sot
And told me I had turn'd the wrong side out.
What most he should dislike seems pleasant to him;
What like, offensive.

SCENA II.

Înaintea palatului ducelui de Albania.

Intră GONERIL și EDMUND, OSWALD din partea cealaltă.

GONERIL: Salut, milord. Mă mir că soțul nostru
Nu ne-a întâmpinat pe drum. – Ei bine,
Dar unde e stăpânul tău?

OSWALD: În casă.

Dar nimeni nu s-a mai schimbat așa!
I-am spus de oastea ce ne-a cotropit,
Și el zâmbi. I-am spus că voi sosiți.
Și el răspunse: Eh, atât mai rău;
Când îi vestii de trădarea lui Gloster
Și de credința demnului său fiu,
Atunci el mă numi un prost, și-mi spuse
C-aș fi întors lucrurile pe dos.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

169

GONERIL: [*To Edmund*] Then shall you go no further.
It is the cowish terror of his spirit,
That dares not undertake. He'll not feel wrongs
Which tie him to an answer. Our wishes on the way
May prove effects. Back, Edmund, to my brother.
Hasten his musters and conduct his powers.
I must change arms at home and give the distaff
Into my husband's hands. This trusty servant
Shall pass between us. Ere long you are like to hear,
If you dare venture in your own behalf,
A mistress's command. Wear this; spare speech;
[*Giving a favour.*]
Decline your head: This kiss, if it durst speak,
Would stretch thy spirits up into the air:
Conceive, and fare thee well.

Ce-ar trebui s-urască, parcă-i place,
Ce-ar trebui să-i placă, îi displace.
GONERIL: [*Lui Edmund*] Atunci nu mergeți mai departe.
Este
Fricoasa-i fire care nu cutează
Să întreprindă vreun lucru. El
Nu vrea să simtă neajunsurile
Ce-l pot sili la o întâmpinare.
Îndeplincască-se dorința dar
Ce am rostit pe drum – Acuma, Edmund,
Înapoiază-te la fratele meu.
Grăbiți armările, du-i tu oștirea,
Eu trebuie să schimb în casă armele
Și să dau fusu-n mâna soțului meu.
Ăst serv supus va mijloci între noi.
De vei sluji folosu-ți fără teamă,
Atuncea vei afla peste puțin,
Dorința doamnei tale.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

170

EDMUND: Yours in the ranks of death!

GONERIL: My most dear Gloucester!

[*Exit Edmund.*]

O, the difference of man and man!

To thee a woman's services are due;

My fool usurps my body.

OSWALD: Madam, here comes my lord.

[*Exit.*]

Enter ALBANY.

GONERIL: I have been worth the whistle.

ALBANY: O Goneril,

You are not worth the dust which the rude wind

Blows in your face! I fear your disposition.

[*Îi dă o amintire*] Poartă asta,
Și cruță vorbe. Pleacă fruntea jos.

Ăst sărutat dac-ar putea vorbi

Ți-ar ridica curajul pân' la cer.

Mă înțelege. — Rămâi cu bine dar.

EDMUND: Al vostru pân' la moarte!

GONERIL: Scumpe Gloster!

[*Edmund iese.*]

Ce deosebire între om și om!

Da, tu ești vrednic d-al femeii har.

Neghiobul meu mă ține fără drept.

OSWALD: Stăpână, iacă vine ducele.

[*Oswald iese.*]

ALBANIA *intră.*

GONERIL: Nu mai sunt demnă d-o întâmpinare?

ALBANIA: O Goneril, nu ești demnă de praful

Pe care cruntul vânt ți-l suflă în față.

Mi-e groază d-al tău cuget. O ființă

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

171

That nature which contemns its origin
Cannot be bordered certain in itself.
She that herself will sliver and disbranch
From her material sap, perforce must wither
And come to deadly use.

GONERIL: No more! The text is foolish.

ALBANY: Wisdom and goodness to the vile seem vile;
Filths savour but themselves. What have you done?
Tigers, not daughters, what have you perform'd?
A father, and a gracious aged man,
Whose reverence even the head-lugg'd bear would lick,
Most barbarous, most degenerate, have you madded.
Could my good brother suffer you to do it?
A man, a prince, by him so benefited!
If that the heavens do not their visible spirits
Send quickly down to tame these vile offences,
It will come,
Humanity must perforce prey on itself,

Ce râde de izvorul ei, nu poate
Să fie bine îngrădită în sine
Acea care își smulge rădăcina
Din trunchiul părintesc, se vestejește,
S-ajunge o unealtă pentru moarte.

GONERIL: Destul. Acest cuvânt e nerozie.

ALBANIA: Înțelepciunea și blândețea par
Un rău la cei răi. Tina gustă tina.
Voi tigrii și nu fiice, ce-ați făcut?
Pe-un tată, pe-un bătrân mărinimos,
A cărei mâini chiar cruntul urs le-ar linge
L-ați scos din minți, o fiice nemilose!
Cum a răbdat-o vrednicul meu frate,
Un om, un prinț, ce-i datorește-atât?
De n-o trimite cerul duhurile-i
În grabă și fățiș spre a popri
Aceste mișelii, mai voi vedea
Pe oameni sfâșiindu-se ca monștrii

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

172

Like monsters of the deep.

GONERIL: Milk-liver'd man!

That bear'st a cheek for blows, a head for wrongs;
Who hast not in thy brows an eye discerning
Thine honour from thy suffering; that not know'st
Fools do those villains pity who are punish'd
Ere they have done their mischief. Where's thy drum?
France spreads his banners in our noiseless land,
With plumed helm thy state begins to threat,
Whiles thou, a moral fool, sit'st still, and criest
'Alack, why does he so?'

ALBANY: See thyself, devil!

Proper deformity seems not in the fiend
So horrid as in woman.

GONERIL: O vain fool!

ALBANY: Thou changed and self-cover'd thing, for shame!

Oceanului.

GONERIL: Om cu ficat lăptos!

Ce porți obrajii pentru lovituri,
Un cap pentru ocări; ce nu ai ochi
Spre – a deosebi rușinea de onoare,
Ce nu știi că neghiobii numai plâng
Pe păcătoșii, care sunt pedepsiți
Înainte de a săvârși păcatul. – Unde
Ți-e toba? Steagul Franței fâlfâie
În țara noastră cea nepăsătoare.

Vrăjmășul tău, cu falnic coif, începe
S-amenințe, iar tu, neghiob cinstit,
Ai mâna-n sân, și ții: „De ce o face?”

ALBANIA: Privește-te pe tine însuți, drace!

Sluțimea cea spoită nu se pare
Așa scârboasă în draci, ca în femei.

GONERIL: O, sec neghiob!

ALBANIA: Ființă prefăcută,

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

173

Bemonster not thy feature! Were't my fitness
To let these hands obey my blood,
They are apt enough to dislocate and tear
Thy flesh and bones. Howe'er thou art a fiend,
A woman's shape doth shield thee.

GONERIL: Marry, your manhood mew.

Enter a Messenger.

ALBANY: What news?

Messenger: O, my good lord, the Duke of Cornwall 's dead,
Slain by his servant, going to put out
The other eye of Gloucester.

ALBANY: Gloucester's eyes?

Messenger: A servant that he bred, thrill'd with remorse,
Oppos'd against the act, bending his sword
To his great master; who, thereat enrag'd,

Și fătărită, aibi rușine, și
Nu îți poci făptura. De-aș lăsa
Aceste mâini s-asculte sângele,
Ei ar avea putere să-ți sucească
Și să-ți strivească oasele și carnea.
Dar cât de drac ai fi, chipul femeii
Te apără.

GONERIL: Ia vezi ce bărbăție! —

Un Sol intră.

ALBANIA: Ce veste?

Sol: O, stăpâne, ducele
De Cornual a murit, ucis d-un serv,
Pe când era să scoată celalt ochi
Lui Gloster.

ALBANIA: Ochii, zici, lui Gloster?

Sol: Da.

Un serv, crescut de el, mișcat de milă,
Spre a opri ăst fapt își trase spade

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

174

Flew on him, and amongst them fell'd him dead;
But not without that harmful stroke which since
Hath pluck'd him after.

ALBANY: This shows you are above,
You justicers, that these our nether crimes
So speedily can venge! But O poor Gloucester!
Lose he his other eye?

Messenger: Both, both, my lord.
This letter, madam, craves a speedy answer.
'Tis from your sister.

GONERIL: [*Aside*] One way I like this well;
But being widow, and my Gloucester with her,
May all the building in my fancy pluck
Upon my hateful life. Another way
The news is not so tart.- I'll read, and answer.
[*Exit.*]

Asupra domnului său furios,
Acesta dă în el și-l culcă mort,
Dar după ce promise lovitura
Care îl răpi de-atuncea și pe dânsul.

ALBANIA: Aceasta dovedește că mai sunteți
Judecători, în cer, care pedepsiți
Așa de iute, ale noastre crime!
Dar, vai, sărmanul Gloster și-a pierdut
Și celalt ochi?

Sol: Pe amândoi, stăpâne.
Scrisoarea asta, Doamna mea, vă cere
Răspuns grăbit. — E de la sora voastră.

GONERIL: [*La o parte*]
Aceasta-mi place într-un fel. Dar ea
Acum e văduvă, și al meu Gloster
Fiind la ea, se poate ca întreaga
Clădire a închipuirii mele
Să cadă peste viața-mi urgisită.

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

175

ALBANY: Where was his son when they did take his eyes?

Messenger: Come with my lady hither.

ALBANY: He is not here.

Messenger: No, my good lord; I met him back again.

ALBANY: Knows he the wickedness?

Messenger: Ay, my good lord. 'Twas he inform'd against him,

And quit the house on purpose, that their punishment
Might have the freer course.

ALBANY: Gloucester, I live

To thank thee for the love thou show'dst the King,

And to revenge thine eyes. Come hither, friend.

Tell me what more thou know'st.

[*Exeunt.*]

De-altminteri știrea nu e tocmai rea.

Voi să citesc și să răspund îndată

[*Iese.*]

ALBANIA: Dar fiu-i unde-a fost, când i-au scos ochii?

Sol: Plecat încoa cu Doamna.

ALBANIA: Nu-i aici.

Sol: L-am întâlnit înapoindu-se.

ALBANIA: Nu știe el de astă mărșăvie?

Sol: Cum nu? El însuși l-a trădat, și-apoi

A plecat într-adins, spre-a înlesni

Pedeapsa lui.

ALBANIA: O Gloster, mai trăiesc

Spre-ați răsplăti credința pentru Rege,

Și ochii să-ți răzbun. – Amice, vino,

Și spune-mi ce mai știi.

[*Ies.*]

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

176

SCENE III.

The French camp near Dover.

Enter KENT and a Gentleman.

KENT: Why the King of France is so suddenly gone back know you the reason?

Gentleman: Something he left imperfect in the state, which since his coming forth is thought of, which imports to the kingdom so much fear and danger that his personal return was most required and necessary.

KENT: Who hath he left behind him general?

Gentleman: The Marshal of France, Monsieur La Far.

KENT: Did your letters pierce the Queen to any demonstration of grief?

Gentleman: Ay, sir. She took them, read them in my presence, And now and then an ample tear trill'd down Her delicate cheek. It seem'd she was a queen

SCENA III.

Tabără franceză lângă Dover.

Intră KENT și un Gentilom.

KENT: Știți cumva de ce Regele Franței s-a întors așa fără de veste?

Gentilom: El a parasite o oarecare afacere de stat fără a o pune la cale. Însă, după sosirea sa aici, el s-a gândit că această afacere amenință țara cu atâte rele și primejdii, încât întoarcerea sa însăși a părut neapărat trebuincioasă.

KENT: Pe cine a lăsat general?

Gentilom: Pe mareșalul Franței, Monsinior *le Fer*.

KENT: Scrisorile voastre scos-au vr-un semn de durere de la Regina?

Gentilom: O da. Ea le citi în fața mea, Și ici coala o plină lacrimă Se scobora pe gingașa ei față;

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

177

Over her passion, who, most rebel-like,
Sought to be king o'er her.

KENT: O, then it mov'd her?

Gentleman: Not to a rage. Patience and sorrow strove
Who should express her goodliest. You have seen
Sunshine and rain at once: her smiles and tears
Were like, a better way. Those happy smilets
That play'd on her ripe lip seem'd not to know
What guests were in her eyes, which parted thence
As pearls from diamonds dropp'd. In brief,
Sorrow would be a rarity most belov'd,
If all could so become it.

KENT: Made she no verbal question?

Gentleman: Faith, once or twice she heav'd the name of father
Pantingly forth, as if it press'd her heart;
Cried 'Sisters, sisters! Shame of ladies! Sisters!

Părea regină peste chinu-i, care,
Rebel, vrea Rege peste ea să fie.

KENT: A fost mișcată dar?

Gentilom: Nu de mânie
Răbdarea și durerea se luptau
Care s-o facă mai frumoasă. Ați
Văzut soare și ploaie laolaltă —
Așa lucea surâsu-I între lacrimi,
Acel surâs ferice ce juca pe buza-i plină, parcă nu știa
Ce oaspeți se aflau în ochii ei,
Plecând dintr-ânșii, ca mărgăritare
Picând din diamante. C-un cuvânt,
Măhnirea ar fi farmec mult râvnit,
De-ar prinde-așa de bine pe-orșicine.

KENT: Și nu a zis nimic?

Gentilom: O dată, sau de două ori, rosti,
Gemând adânc, cuvântul tată, care
Părea că îi rupe inima, apoi

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

178

Kent! father! sisters! What, i' th' storm? i' th' night?
Let pity not be believ'd! There she shook
The holy water from her heavenly eyes,
And clamour moisten'd. Then away she started
To deal with grief alone.

KENT: It is the stars,
The stars above us, govern our conditions;
Else one self mate and mate could not beget
Such different issues. You spoke not with her since?

Gentleman: No.

KENT: Was this before the King return'd?

Gentleman: No, since.

KENT: Well, sir, the poor distressed Lear's i' th' town;
Who sometime, in his better tune, remembers
What we are come about, and by no means

Strigă: „Surori! Rușinea femeilor!
Surori! Kent! Tată! Cum? în vifor, noaptea?
O, milă, unde ești?” – Iar apa sfântă
Curgea șiroi din ochii săi cerești
Muiându-i glasul. În sfârșit fugi
Spre a fi singură cu chinul său.

KENT: O, stelele întocmesc a noastră fire,
Căci de altminteri una și aceeași
Pereche n-ar putea să nască niște
Copii atât de neasemănați.
Nu ați vorbit cu dânsa de atunci?

Gentilom: Nu.

KENT: Aceasta s-a urmat înainte de a
Se întoarce Regele?

Gentilom: Ba nu, în urmă.

KENT: Prea bine. Bietul Lear e în oraș.
Când are mintea mai senină, el
Își amintește câteodată ceea

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

179

Will yield to see his daughter.

Gentleman: Why, good sir?

KENT: A sovereign shame so elbows him; his own unkindness,
That stripp'd her from his benediction, turn'd her
To foreign casualties, gave her dear rights
To his dog-hearted daughters- these things sting
His mind so venomously that burning shame
Detains him from Cordelia.

Gentleman: Alack, poor gentleman!

KENT: Of Albany's and Cornwall's powers you heard not?

Gentleman: 'Tis so; they are afoot.

KENT: Well, sir, I'll bring you to our master Lear
And leave you to attend him. Some dear cause
Will in concealment wrap me up awhile.

Ce ne-a adus aici, și nicidecum
Nu vrea să-și vadă fiica.

Gentilom: Și de ce?

KENT: Rușinea îl frământă, și cruzimea
Ce a lovit-o cu blestemul său,
Ce a gonit-o pe un țărm strain
Și-a dat tot dreptul moștenirii sale
La fiicele cu inima câinească,
Aceste toate duhu îi otrăvesc
Cu o rușine arzătoare, care
Nu-l lasă ca să vadă pe Cordelia.

Gentilom: Vai bietul om!

KENT: Nu ați aflat nimic
De oștile lui Cornual și Albania?

Gentilom: Ba da, au și pornit.

KENT: Ei bine, vă voi duce dar la Rege,
Și îl voi lăsa în căutarea voastră.
Eu trebuie, din pricini însemnate,

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

When I am known aright, you shall not grieve
Lending me this acquaintance. I pray you go
Along with me.

[*Exeunt.*]

180

Să mă ascund puțină vreme încă.
Dar când se va cunoaște cine sunt,
Atuncea nu vă veți căi că mi-ați
Împărtășit această știre. Rog,
Veniți cu mine.

[*Ies.*]

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

181

SCENE IV.

The same. A tent.

Enter, with drum and colours, CORDELIA, Doctor, and Soldiers.

CORDELIA: Alack, 'tis he! Why, he was met even now
As mad as the vex'd sea, singing aloud,
Crown'd with rank fumiter and furrow weeds,
With hardocks, hemlock, nettles, cuckoo flow'rs,
Darnel, and all the idle weeds that grow
In our sustaining corn. A century send forth.
Search every acre in the high-grown field
And bring him to our eye.

[Exit an Officer.]

What can man's wisdom
In the restoring his bereaved sense?
He that helps him take all my outward worth.

SCENA IV.

Intră CORDELIA, un Medic și Soldați.

CORDELIA: Vai, el e. Chiar acum a fost văzut,
înfuriat ca marea cea turbată,
Cântând în gura mare, cununat
Cu fumărică, buruieni și brusturi,
Cu buciniș, urzici și sălbății
Și alte ierburi trândave ce cresc
Prin ale noastre grădini hrănitoare.
Porniți o despărțire de oșteni
Să-l caute prin holdele mănoase
Și să-l aducă înaintea noastră
[Un oficier iese.]
Ce poate face arta omenescă
Spre a-i întoarce mințile pierdute?

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern**, 1881.

182

Doctor: There is means, madam.
Our foster nurse of nature is repose,
The which he lacks. That to provoke in him
Are many simples operative, whose power
Will close the eye of anguish.

CORDELIA: All blest secrets,
All you unpublish'd virtues of the earth,
Spring with my tears! be aidant and remediate
In the good man's distress! Seek, seek for him!
Lest his ungovern'd rage dissolve the life
That wants the means to lead it.

Enter a Messenger.

Messenger: News, madam.
The British pow'rs are marching hitherward.

CORDELIA: 'Tis known before. Our preparation stands
In expectation of them. O dear father,

Dau starea-mi toată celui ce-l ajută!

Medic: Mai sunt mijloace încă, Domnă. Doica
Naturii e odihna, care îi
Lipsește, dar se poate deștepta
Prin niște leacuri simple, ale căror
Puteri, închid al suferinței ochi.

CORDELIA: Voi, toate tainele sfințite, toate
Puterile ascunse în pământ,
O, răsăriți prin lacrimile mele,
Și întremați pe bietul om muncit!
Cătați, cătați-l, ca mania-i oarbă
Să nu îi surpe viața, căreia
Lipsește orice cârmă.

Un Sol intră.

Sol: Domnă, știri.

Oastea Britaniei pornește încoa.

CODELIA: O știm de mult, și suntem pregătiți
Ca să îi primim. — O, scumpul meu părinte,

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

It is thy business that I go about.
Therefore great France
My mourning and important tears hath pitied.
No blown ambition doth our arms incite,
But love, dear love, and our ag'd father's right.
Soon may I hear and see him!
[*Exeunt.*]

183

Lucrez doar pentru tine, pentru tine
S-a îndurat al Franței mare Rege
De chinul și de lacrimile mele.
La luptă mergem pentru scopuri sfinte,
Spre-a răzbuna pe-un scump, bătrân părinte.
De l-aș vedea și auzi mai iute!
[*Toți ies.*]

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

184

SCENE V.

Gloucester's Castle.

Enter REGAN and OSWALD.

REGAN: But are my brother's pow'rs set forth?

OSWALD: Ay, madam.

REGAN: Himself in person there?

OSWALD: Madam, with much ado.

Your sister is the better soldier.

REGAN: Lord Edmund spake not with your lord at home?

OSWALD: No, madam.

REGAN: What might import my sister's letter to him?

OSWALD: I know not, lady.

REGAN: Faith, he is posted hence on serious matter.

It was great ignorance, Gloucester's eyes being out,
To let him live. Where he arrives he moves

SCENA V.

O cameră în castelul lui Gloster.

Intră REGAN și OSWALD.

REGAN: Pornit-a oastea fratelui meu?

OSWALD: Da, Doamna mea.

REGAN: El însuși e cu dânsa?

OSWALD: Da Doamnă, după multă stăruință.

A voastră soră e soldat mai bun.

REGAN: Lord Edmund n-a vorbit cu Ducele?

OSWALD: Nu, doamnă.

REGAN: Nu știi care e cuprinsul
Scrisoarei sorii mele către dânsul?

OSWALD: Nu știu, stăpână.

REGAN: A plecat d-aci
Pentru un scop de mare greutate.
Rău s-a făcut că s-a lăsat în viață

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

185

All hearts against us. Edmund, I think, is gone,
In pity of his misery, to dispatch
His nighted life; moreover, to descry
The strength o' th' enemy.

OSWALD: I must needs after him, madam, with my letter.

REGAN: Our troops set forth to-morrow. Stay with us.
The ways are dangerous.

OSWALD: I may not, madam.

My lady charg'd my duty in this business.

REGAN: Why should she write to Edmund? Might not you
Transport her purposes by word? Belike,
Something- I know not what- I'll love thee much-
Let me unseal the letter.

OSWALD: Madam, I had rather —

REGAN: I know your lady does not love her husband;

Orbitul Gloster. Unde el sosește
Ațâță lumea împotriva noastră.
Eu cred că Edmund a plecat să îi curme,
De milă, viața lui întunecată,
Și s-afle a vrăjmașului putere.

OSVALD: Va să plec după dânsul cu scrisoarea.

REGAN: Oștirea noastră va porni chiar mâine.
Stai dar cu noi, căci drumurile sunt
Primejdioase.

OSVALD: Doamnă, nu pot sta.

Stăpâna mea a stăruit să plec.

REGAN: De ce să scrie ea lui Edmund? Nu-l
Putea înștiința prin graiul tău?
Pesemne — e ceva; — ha, nu știu ce —
De vrei să te iubesc, dă-mi voie să
Deschid scrisoarea.

OSVALD: Doamnă, vreau mai bine —

REGAN: Stăpâna ta nu își iubește soțul,

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

186

I am sure of that; and at her late being here
She gave strange eliads and most speaking looks
To noble Edmund. I know you are of her bosom.

OSWALD: I, madam?

REGAN: I speak in understanding. Y'are! I know't.
Therefore I do advise you take this note.
My lord is dead; Edmund and I have talk'd,
And more convenient is he for my hand
Than for your lady's. You may gather more.
If you do find him, pray you give him this;
And when your mistress hears thus much from you,
I pray desire her call her wisdom to her.
So farewell.

If you do chance to hear of that blind traitor,
Preferment falls on him that cuts him off.

OSWALD: Would I could meet him, madam! I should show
What party I do follow.

O ştiu prea bine; când a fost aici
Făcu ochi dulci şi aruncă priviri
Prea vorbitoare nobilului Edmund.
Ştiu că eşti omul ei de încredere.

OSVALD: Eu, Doamnă?

REGAN: Eu ştiu ce zic, ştiu bine că o eşti.
Ia seama dar la cea ce îţi spun: Bărbatu-mi
E mort, şi eu m-am înţeles cu Edmund;
Mai potrivit e pentru mâna mea
Decât a Doamnei tale. Mă pricepi?
De îl vei găsi, te rog să îi dai aceasta,
Şi când vei spune-o la stăpâna ta,
Dă-i sfatul ca să fie înţeleaptă.
Acum rămâi cu bine. Dacă poate
Vei auzi de orbul trădător –
Ferice îi cel ce îl va înlătura.

OSVALD: Aş vrea să îl întâlnesc ca să arăt
În care parte stau.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

REGAN: Fare thee well.
[*Exeunt.*]

187

REGAN: Rămăi cu bine.
[*Amândoi ies.*]

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

188

SCENE VI.

Fields near Dover.

Enter GLOUCESTER, and EDGAR dressed like a peasant.

GLOUCESTER: When shall I come to th' top of that same hill?

EDGAR: You do climb up it now. Look how we labour.

GLOUCESTER: Methinks the ground is even.

EDGAR: Horrible steep.

Hark, do you hear the sea?

GLOUCESTER: No, truly.

EDGAR: Why, then, your other senses grow imperfect
By your eyes' anguish.

GLOUCESTER: So may it be indeed.

Methinks thy voice is alter'd, and thou speak'st
In better phrase and matter than thou didst.

SCENA VI.

Țărmul de la Dover.

Intră GLOSTER și EDGAR în haine țărănești.

GLOSTER: Când vom sosi pe culmea muntelui?

EDGAR: Acum îl urcați. Vedeți cât ne trudim.

GLOSTER: Îmi pare că pământul este șes.

EDGAR: Ba groaznic povârnit. — Dar ascultați!
Nu auziți cum urlă marea?

GLOSTER: Nu.

EDGAR: Atunci celalte simțuri vă slăbesc
Prin chinul ochilor.

GLOSTER: Așa, se poate.

Îmi pare că și glasul ți s-a schimbat.
Vorbești acum, după formă și
Cuprins, mai bine decât odinioară.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

189

EDGAR: Y'are much deceiv'd. In nothing am I chang'd
But in my garments.

GLOUCESTER: Methinks y'are better spoken.

EDGAR: Come on, sir; here's the place. Stand still. How
fearful

And dizzy 'tis to cast one's eyes so low!

The crows and choughs that wing the midway air

Show scarce so gross as beetles. Halfway down

Hangs one that gathers sampire- dreadful trade!

Methinks he seems no bigger than his head.

The fishermen that walk upon the beach

Appear like mice; and yond tall anchoring bark,

Diminish'd to her cock; her cock, a buoy

Almost too small for sight. The murmuring surge

That on th' unnumb' red idle pebble chafes

Cannot be heard so high. I'll look no more,

Lest my brain turn, and the deficient sight

Topple down headlong.

EDGAR: Vă înșelați. Nimic nu mi-am schimbat
Decât veștmântul.

GLOSTER: Vorba-ți sună altfel.

EDGAR: Veniți dar. Iată locul; stați. Ce groaznic
Și-amețitor e să privești în jos!

Chiar ciocile și cioarele ce zboară

La mijloc, par mai mici decât gândacii,

Și jumătate peste țărniță atârână

Un om, care culege jos molotru.

Ce groznic meșteșug! Îmi pare că

Nu e mai mare decât capul său.

Pescarii de pe țărmul seaman

Cu șoareci, și corabia înaltă

Ca luntrea ei de mică, iară luntrea

Abia se poate încă deosebi.

Mugitul valurilor care se frâng

De un nenumărat trândav pietriș,

Nu se aude pân' aicea sus.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

190

GLOUCESTER: Set me where you stand.

EDGAR: Give me your hand. You are now within a foot
Of th' extreme verge. For all beneath the moon
Would I not leap upright.

GLOUCESTER: Let go my hand.
Here, friend, is another purse; in it a jewel
Well worth a poor man's taking. Fairies and gods
Prosper it with thee! Go thou further off;
Bid me farewell, and let me hear thee going.

EDGAR: Now fare ye well, good sir.

GLOUCESTER: With all my heart.

Nu vreau să mai privesc, de frică ca
Să nu îmi pierd mințile, și amețit
Să mă rostogolesc jos peste cap.

GLOSTER: Așează-mă acolo unde stai.

EDGAR: Dați-mi dar mâna. Stați acumă cât
O palmă numai de la margine.
Nici pentru toată lumea n-aș cerca
Aici o săritură.

GLOSTER: Lasă-mi mâna.
În punga asta vei găsi o sculă
De mare preț pentru un om sărac.
O, facă sfinții zei ca să îți priască!
Acuma depărtează-te puțin,
Ia-ți ziua bună de la mine, și
Mă lasă să aud cum pleci.

EDGAR: Rămâneți
Cu bine dar. [*Se face că pleacă.*]

GLOSTER: Din toată inima.

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

191

EDGAR: [*Aside*]. Why I do trifle thus with his despair
Is done to cure it.

GLOUCESTER: O you mighty gods! He kneels.
This world I do renounce, and, in your sights,
Shake patiently my great affliction off.
If I could bear it longer and not fall
To quarrel with your great opposeless wills,
My snuff and loathed part of nature should
Burn itself out. If Edgar live, O, bless him!
Now, fellow, fare thee well.
[*He falls forward.*]

EDGAR: Gone, sir, farewell.-
And yet I know not how conceit may rob
The treasury of life when life itself
Yields to the theft. Had he been where he thought,
By this had thought been past.- Alive or dead?

EDGAR: Eu joc așa cu disperarea sa,
Spre-al vindeca.

GLOSTER: O, voi puternici zei!
Las lumea asta, și în fața voastră
Mă scutur bucuros de chinu-mi greu.
De aş putea să-l rabd, fără a cădea
În ceartă cu voința voastră cea
Neîmpăcată, aş lăsa făclia
Acestei amărâte vieți să ardă
Păn' la sfârșit. Dacă trăiește Edgar,
O, binecuvântați-l. – Și, acum,
Amice, fii cu bine.
[*Gloster face o săritură și cade jos.*]

EDGAR: Am plecat.
De ce nu ar putea închipuirea
Fura comoara vieții, dacă viața
Îngăduie ea însăși furtişagul?
D-ar fi fost el unde gândea, acum,

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

192

Ho you, sir! friend! Hear you, sir? Speak!-
Thus might he pass indeed. Yet he revives.
What are you, sir?

GLOUCESTER: Away, and let me die.

EDGAR: Hadst thou been aught but gossamer, feathers, air,
So many fathom down precipitating,
Thou'dst shiver'd like an egg; but thou dost breathe;
Hast heavy substance; bleed'st not; speak'st; art sound.
Ten masts at each make not the altitude
Which thou hast perpendicularly fell.
Thy life is a miracle. Speak yet again.

GLOUCESTER: But have I fall'n, or no?

EDGAR: From the dread summit of this chalky bourn.
Look up a-height. The shrill-gorg'd lark so far
Cannot be seen or heard. Do but look up.

GLOUCESTER: Alack, I have no eyes!

N-ar mai putea gândi. — E viu sau mort?
He, bunul meu amic! — Auzi? — Vorbește.
Nu a murit cumva? — Nu, înviază.
Ce faceți?

GLOSTER: Pleacă, lasă-mă să mor.

EDGAR: De n-ai fi fost ușor ca fulgi sau aer
Căderea-ți în atare adâncime
Te-ar fi zdrobit ca pe un ou. Dar tu
Respiri, nu sângeri; tu vorbești, ești teafăr;
Treizeci catarturi n-ar răzbi la culmea
Din care ai căzut. E o minune
Că mai trăești. — Vorbește înc-o dată.

GLOSTER: Dar am căzut cu — adevărat, or nu?

EDGAR: Din vârful înalt al astei stânci văroase.
Privește sus. Cântarea ascuțită
A ciocârliei nu se mai aude
Așa departe. Ia privește sus.

GLOSTER: Vai nu am ochi. Răpitu-s a nevoei

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

193

Is wretchedness depriv'd that benefit
To end itself by death? 'Twas yet some comfort
When misery could beguile the tyrant's rage
And frustrate his proud will.

EDGAR: Give me your arm.

Up- so. How is't? Feel you your legs? You stand.

GLOUCESTER: Too well, too well.

EDGAR: This is above all strangeness.

Upon the crown o' th' cliff what thing was that
Which parted from you?

GLOUCESTER: A poor unfortunate beggar.

EDGAR: As I stood here below, methought his eyes
Were two full moons; he had a thousand noses,
Horns whelk'd and wav'd like the enridged sea.
It was some fiend. Therefore, thou happy father,
Think that the clearest gods, who make them honours
Of men's impossibility, have preserv'd thee.

Chiar harul d-a se mântui pe sine
Prin moarte? Mângâierea suferinței
Era încai: că a putut să scape
De furia împilătorului
Zădărniciind sumeața sa voință.

EDGAR: Dă-mi brațul. — Sus! — Așa. — Ce faceți? — Stați.
Simțiți picioarele?

GLOSTER: Prea mult! Prea bine!

EDGAR: Aceasta-i mai mult decât o minune,
Dar ce ființă fu aceea care
S-a despărțit de voi pe vârful stâncii?

GLOSTER: Un biet nenorocit. Un cerșetor.

EDGAR: De jos aicea, ochii lui păreau
Două luni pline; avea mii de nasuri,
Și coame încolăcite și încrețite
Ca marea cea brăzdată. El a fost
Vr-un drac: deci crede, fericit bătrân,
Că-nalții zei ce se mândresc a face

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

194

GLOUCESTER: I do remember now. Henceforth I'll bear
Affliction till it do cry out itself
'Enough, enough,' and die. That thing you speak of,
I took it for a man. Often 'twould say
'The fiend, the fiend' - he led me to that place.

EDGAR: Bear free and patient thoughts. But who comes
here?

[Enter Lear, mad, fantastically dressed with weeds.]

The safer sense will ne'er accommodate
His master thus.

LEAR: No, they cannot touch me for coming;
I am the King himself.

EDGAR: O thou side-piercing sight!

Cea ce îi cu neputință omului,
Te-au păstrat.

GLOSTER: Acum îmi iau dar seama.
Voi duce chinul până va striga
El însuși: „O, destul, ajunge, mori!”
Ființa despre care mi-ai vorbit
Eu am luat-o drept un om. Adesea
Striga: „Vezi dracul, Necuratul.” Ea
M-a dus aici.

EDGAR: Acum purtați destinul
Cu cumpăt și răbdare. — Cine vine?
[Intră Lear, gătit fantastic cu flori.]

O minte sănătoasă nu gătește
În chipul ăsta pe stăpânul ei.

LEAR: Nu, nu mă pot urmări pentru batere de monedă; eu
sunt Regele însuși.

EDGAR: O, vedere sfâșietoare!

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

195

LEAR: Nature's above art in that respect. There's your press money. That fellow handles his bow like a crow-keeper. Draw me a clothier's yard. Look, look, a mouse! Peace, peace; this piece of toasted cheese will do't. There's my gauntlet; I'll prove it on a giant. Bring up the brown bills. O, well flown, bird! i' th' clout, i' th' clout! Hewgh! Give the word.

EDGAR: Sweet marjoran.

LEAR: Pass.

GLOUCESTER: I know that voice.

LEAR: Ha! Goneril with a white beard? They flatter'd me like a dog, and told me I had white hairs in my beard ere the black ones were there. To say 'ay' and 'no' to everything I said! 'Ay' and 'no' too was no good divinity. When the rain came to wet me once, and the wind to make me chatter; when the thunder would not peace at my bidding; there I found 'em, there I smelt 'em out. Go to, they are not men o' their words! They told me I was everything. 'Tis a lie- I am not ague-proof.

LEAR: Natura este mai presus de artă în această privință. — Ține, ia-ți arvuna. Omul ăsta duce arcul ca o gogoriță. — Încordă-mi un cot de postăvar, — vezi, vezi, un șoarece — cere — bucata asta de brânză prăjită ajunge. — Iată mănua mea; am s-o încerc pe un uriaș. — Aduceți armele. — O, bine zbori, păsărică! — în țintă, drept în țintă, brr! — Dați lozinca!

EDGAR: Dulce magheran!

LEAR: Treceți.

GLOSTER: Cunosc acest glas.

LEAR: Ha, Goneril! — Cu o barbă albă! Ei m-au lingușit ca pe un câine, și îmi ziceau că am peri albi în barbă, până a nu fi avut pe cei negrii. — A zice da și nu la orice ziceam! — Da și nu în același timp, nu era bună teologia. Când veni ploaia ca să mă ude, și vântul ca să-mi dea fiori, când tunetul nu vrea să tacă după porunca mea, atunci îi găsii, atunci îi mirosii. Aide de, nu sunt oameni de cuvânt. Mi-au spus, că eu sunt totul: minciună, nu sunt apărat de friguri.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

196

GLOUCESTER: The trick of that voice I do well remember.
Is't not the King?

LEAR: Ay, every inch a king!
When I do stare, see how the subject quakes.
I pardon that man's life. What was thy cause?
Adultery?

Thou shalt not die. Die for adultery? No.

The wren goes to't, and the small gilded fly
Does lecher in my sight.
Let copulation thrive; for Gloucester's bastard son
Was kinder to his father than my daughters
Got 'tween the lawful sheets.
To't, luxury, pell-mell! for I lack soldiers.
Behold yond simp'ring dame,
Whose face between her forks presageth snow,
That minces virtue, and does shake the head
To hear of pleasure's name.
The fitchew nor the soiled horse goes to't

GLOSTER: Mi-aduc aminte bine de sunetul acestui glas. Nu
este Regele?

LEAR: Da, fiăcare țol un Rege. Când
Mă încrunt, vedeți cum tremură supușii!
Pe omul cela îl iert: ce ți-e păcatul?
Ai? Preacurvie?
Nu vei muri! Ce, pentru preacurvie?
Nu! Pitulicea, musculița d-aur
O săvârșesc în fața mea.
Lăsați împerecherea să sporească!
Căci fiul său de flori iubi mai mult
Pe Gloster, tatăl său, decât pe mine
Aceste fiice legiuite. — Sus,
Goniță, sus! Îmi trebuiesc soldați.
Vedeți p'acea cocoană rățoită;
Fața-i prezice gheață între craci,
Ea face nazuri — chip! — și dă din cap
Când doar aude numele plăcerii;

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

197

With a more riotous appetite.
Down from the waist they are Centaurs,
Though women all above.
But to the girdle do the gods inherit,
Beneath is all the fiend's.

There's hell, there's darkness, there's the sulphurous pit;
burning, scalding, stench, consumption. Fie, fie, fie! pah, pah!
Give me an ounce of civet, good apothecary, to sweeten my
Imagination: there's money for thee.

GLOUCESTER: O, let me kiss that hand!

LEAR: Let me wipe it first; it smells of mortality.

GLOUCESTER: O ruin'd piece of nature! This great world
Shall so wear out to naught. Dost thou know me?

LEAR: I remember thine eyes well enough. Dost thou squiny
at me?

No, do thy worst, blind Cupid! I'll not love. Read thou this
challenge; mark but the penning of it.

GLOUCESTER: Were all the letters suns, I could not see one.

Dihor și iapă însă nu gonesc
C-o lăcomie mai sălbatică!
Mai jos de brâu le vede că sunt centauri,
Deși femeii deasupra, peste tot.
Păn' la colanul numai șade zeii,
Desubt zac dracii, iadul, întuneric, puț de puciosă, ardere,
opărire, duhoare, putregai—fi, fi, fi! pah, pah! Dă-mi ceva
miros, bun spițer, ca să-mi dreg închipuirea; iacă bani pentru
tine.

GLOSTER: Dă-mi voie să sărut această mână.

LEAR: S-o șterg întâi. Miroase a un mort.

GLOSTER: Bucată dărâmată a naturii! Așa se va toci întreaga
lume într-un nimic odată! — Mă cunoști?

LEAR: Mi-aduc prea bine aminte de ochii tăi. — Te uiți cruciș
la mine? Nu, te trudești în zadar, alb Cupidone; nu mă voi
înamora. — Ia citește provocarea asta; ia seama numai cum este
scrisă.

GLOSTER: Chiar dacă orice literă ar fi

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

198

EDGAR: [*Aside*] I would not take this from report. It is,
And my heart breaks at it.

LEAR: Read.

GLOUCESTER: What, with the case of eyes?

LEAR: O, ho, are you there with me? No eyes in your head, nor
no money in your purse? Your eyes are in a heavy case, your
purse in a light. Yet you see how this world goes.

GLOUCESTER: I see it feelingly.

LEAR: What, art mad? A man may see how the world goes
with no eyes. Look with thine ears. See how yond justice rails
upon yond simple thief. Hark in thine ear. Change places and,
handy-dandy, which is the justice, which is the thief? Thou hast
seen a farmer's dog bark at a beggar?

GLOUCESTER: Ay, sir.

Un soare, n-aş putea ca să o văd.

EDGAR: Nu am crezut-o zvonului.

Dar *este*,

Şi mi se rupe inima văzând-o.

LEAR: Citeşte.

GLOSTER: N-o sunt în stare fără ochii mei.

LEAR: O ho, aşa stăm? Fără stare în cap, nici în pungă? Ochii
tăi sunt într-o stare grea, şi punga într-una uşoară.

Dar vezi cum merge lumea asta!

GLOSTER: O văd cu simţirea.

LEAR: Ce, ai înnebunit? Un om poate vedea cum merge lumea
asta, şi fără ochi. Uită-te cu urechile; vezi cum judecătorul cela
hărţuieşte pe păcătosul acela de hoţ? Ascultă, în ureche:
schimbă locurile şi întoarce mâinile: cine este judecătorul, cine
este hoţul? – Ai văzut tu pe câinele unui arendaş lătrând la un
cerşetor?

GLOSTER: Da, Domnule.

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

199

LEAR: And the creature run from the cur? There thou mightst
behold the great image of authority: a dog's obeyed in office.
Thou rascal beadle, hold thy bloody hand!
Why dost thou lash that whore? Strip thine own back.
Thou hotly lusts to use her in that kind
For which thou whip'st her. The usurer hangs the cozener.
Through tatter'd clothes small vices do appear;
Robes and furr'd gowns hide all. Plate sin with gold,
And the strong lance of justice hurtless breaks;
Arm it in rags, a pygmy's straw does pierce it.
None does offend, none- I say none! I'll able 'em.
Take that of me, my friend, who have the power
To seal th' accuser's lips. Get thee glass eyes
And, like a scurvy politician, seem
To see the things thou dost not. Now, now, now, now!
Pull off my boots. Harder, harder! So.

LEAR: Și omul fugind de câine? Acolo ai putut vedea marea
icoană a puterii; unui câine în slujbă i se supun toți.
Mișel de paznic, lasă tărfa-n pace
De ce o bați? Dă-ți biciul ție însuți;
Tu arzi de poftă ca să faci cu dânsa
Acea pentru care-o biciuiești.
Căci cămătarul spânzură pe hoț;
Prin haine rupte mici greșeli se văd,
Manta și blană toate tăinuiesc.
Păcatele cu aur poleiește,
Și sulița dreptății se va frânge;
Îmbracă-le cu zdrențe, și un pai
Mărunt le va pătrunde. Nimeni nu-i
De vină; nimeni, zic. Eu stau chezaș;
Te poți încrede-n mine, care am
Puterea să închid gura la părași.
Ia-ți ochi de sticlă, și ca om de stat,
Fă-te că vezi aceea ce nu vezi.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

200

EDGAR: O, matter and impertinency mix'd!
Reason, in madness!

LEAR: If thou wilt weep my fortunes, take my eyes.
I know thee well enough; thy name is Gloucester.
Thou must be patient. We came crying hither;
Thou know'st, the first time that we smell the air
We wawl and cry. I will preach to thee: mark.

GLOUCESTER: Alack, alack the day!

LEAR: When we are born, we cry that we are come
To this great stage of fools. This' a good block.
It were a delicate stratagem to shoe
A troop of horse with felt. I'll put't in proof,
And when I have stol'n upon these sons-in-law,

Aid', aid'. Trăgeți-mi cizmele acum.

Mai tare, mă, mai tare. — Vezi așa.

EDGAR: Bun simț amestecat cu zăpăceală!

Pricepere înnebuniă!

LEAR: De vrei ca să mă plângi, ia-ți ochii mei.

Te știi prea bine. Numele îți e Gloster.

Fi răbdător. Plângând venim în lume.

Când mirosim întâiul aer, știi

Cum plângem și țipăm. — Ascultă-mă,

Căci voi să îți fac o propovăduire.

GLOSTER: Vai, vai, cumplită zi!

LEAR: Vezi, când ne naștem, plângem, c-am venit

Pe astă mare scenă de negliobi.

Ah! Iacă o frumoasă pălărie³⁰!

Ar fi isteț a potcovi cu pâslă

Un corp de călărași. O voi cerca.

³⁰ Lear ține pășăria sa de pâslă în mână, pe când vorbește.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

201

Then kill, kill, kill, kill, kill, kill!

Enter a Gentleman, with Attendants.

Gentleman: O, here he is! Lay hand upon him.- Sir,
Your most dear daughter-

LEAR: No rescue? What, a prisoner? I am even
The natural fool of fortune. Use me well;
You shall have ransom. Let me have a surgeon;
I am cut to th' brains.

Gentleman: You shall have anything.

LEAR: No seconds? All myself?
Why, this would make a man a man of salt,
To use his eyes for garden waterpots,
Ay, and laying autumn's dust.

Gentleman: Good sir, —

LEAR: I will die bravely, like a smug bridegroom. What!
I will be jovial. Come, come, I am a king;
My masters, know you that?

Și dacă-mi voi surprinde ginerii,
Atunci omor, omor, omor, omor!
[Intră un gentilom cu servitori.]

Gentilom: O! iată-l! Puneți mâinile pe el!
Iubita voastră fiică, Domnule —

LEAR: Ce, nu-i scăpare? Prins? — Pesemne sunt
Nebun firesc al soartei. Fiți miloși
Cu mine, și veți căpăta răsplată
Aduceți-mi un medic. Sunt izbit în creieri.

Gentilom: Veți avea orice doriți.

LEAR: Ce, niciun ajutor? Cu totul singur?
Asta ar face pe-orice om cu lacrimi
Să-și schimbe ochii săi în stropitoare
Spre-a stinge praful toamnei.

Gentilom: Domnul meu —

LEAR: Vreau să mor vitejește, ca un mire.
Da, voi fi vesel. — Aide; sunt un Rege:
O știți aceasta, Domnilor;

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

202

Gentleman: You are a royal one, and we obey you.

LEAR: Then there's life in't. Nay, an you get it, you shall get it by running. Sa, sa, sa, sa!

[Exit running; Attendants follow.]

Gentleman: A sight most pitiful in the meanest wretch,
Past speaking of in a king! Thou hast one daughter
Who redeems nature from the general curse
Which twain have brought her to.

EDGAR: Hail, gentle sir.

Gentleman: Sir, speed you. What's your will?

EDGAR: Do you hear aught, sir, of a battle toward?

Gentleman: Most sure and vulgar. Every one hears that
Which can distinguish sound.

EDGAR: But, by your favour,
How near's the other army?

Gentleman: Near and on speedy foot. The main descry
Stands on the hourly thought.

Gentilom: Da, sunteți rege, și vă ascultăm.

LEAR: Atunci mai este chip de viață. Dar dacă voiți s-o
apucați, dați fuga după ea. Sa, sa, sa, sa.

[Fuge; servitorii după el.]

Gentilom: Destin de plâns la cel mai jos din oameni
Nespus de jalnic însă la un Rege!
Dar ai o fiică, ce va mântui
Natura de blestemul cel obștesc
Cu care alte două au lovit-o.

EDGAR: Salut, bun Domn.

Gentilom: Asemenea. Ce vreți?

EDGAR: Aflat-ați ceva despre un războș?

Gentilom: Firește. Toți o știu. Și cine are
Urechi o poate auzi.

EDGAR: Iertați;

Cât de aproape e vrăjmașul, rog?

Gentilom: Aproape, și în mers iute.

Se așteaptă în orice ceas.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

203

EDGAR: I thank you sir. That's all.

Gentleman: Though that the Queen on special cause is here,
Her army is mov'd on.

EDGAR: I thank you, sir.

[*Exit Gentleman.*]

GLOUCESTER: You ever-gentle gods, take my breath from
me;

Let not my worser spirit tempt me again
To die before you please!

EDGAR: Well pray you, father.

GLOUCESTER: Now, good sir, what are you?

EDGAR: A most poor man, made tame to fortune's blows,
Who, by the art of known and feeling sorrows,
Am pregnant to good pity. Give me your hand;
I'll lead you to some bidding.

GLOUCESTER: Hearty thanks.

EDGAR: Vă mulțumesc; ajunge.

Gentilom: Regina a rămas, din pricini grave;
Dar oastea a pornit.

EDGAR: Vă mulțumesc.

[*Gentilomul iese.*]

GLOSTER: O zei îndurători, luați-mi viața,
Ca duhu-mi rău să nu mă ispitească
La moarte, fără îngăduirea voastră.

EDGAR: Părinte, bine te închini.

GLOSTER: Dar tu,
Amice, cine ești?

EDGAR: Un biet sărac
Domesticit prin lovitura soartei,
Și învățat în școla suferinței
Să simtă îndurare. Dați-mi mâna,
Voi să vă duc la vreun adăpost.

GLOSTER: Îți mulțumesc din inimă. Dea-ți cerul

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

204

The bounty and the benison of heaven
To boot, and boot!

[*Enter Oswald.*]

OSWALD: A proclaim'd prize! Most happy!
That eyeless head of thine was first fram'd flesh
To raise my fortunes. Thou old unhappy traitor,
Briefly thyself remember. The sword is out
That must destroy thee.

GLOUCESTER: Now let thy friendly hand
Put strength enough to't.

[*Edgar interposes.*]

OSWALD: Wherefore, bold peasant,
Dar'st thou support a publish'd traitor? Hence!
Lest that th' infection of his fortune take
Like hold on thee. Let go his arm.

Resplată, fericire și priință.

OSWALD *intră.*

OSWALD: Un preț de câștigat! Ce fericire!
Ăst cap al tău, lipsit de ochi, a fost
Născut spre a-mi întemeia norocul.
Tu trădător bătrân și păcătos,
Fă-ți socoteala iute. Sabia
E scoasă spre-a te nimici.

GLOSTER: O, cerul
Să-ți întărească brațul tău milos.

[*Edgar se repede între ei.*]

OSWALD: Țăran sumeț, cum îndrăznești să aperi
Pe-un trădător? Aidi, fugi d-aci. Ia seama
Să nu te molipsească soarta lui.
Sloboadă-i brațul.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

205

EDGAR: Chill not let go, zir, without vurther 'cagion.

OSWALD: Let go, slave, or thou diest!

EDGAR: Good gentleman, go your gait, and let poor voke pass. An chud ha' bin zwagger'd out of my life, 'twould not ha' bin zo long as 'tis by a vortnight. Nay, come not near th' old man. Keep out, che vore ye, or Ise try whether your costard or my ballow be the harder. Chill be plain with you.

OSWALD: Out, dunghill!

[*They fight.*]

EDGAR: Chill pick your teeth, zir. Come! No matter vor your foins.

[*Oswald falls.*]

OSWALD: Slave, thou hast slain me. Villain, take my purse.

If ever thou wilt thrive, bury my body,

And give the letters which thou find'st about me

EDGAR: Ba nu-l voi slobozi, Domnule, odata cu capul³¹

OSVALD: Dă-i drumul, ticălosule, sau mori.

EDGAR: Dragul meu, caută-ți de drum, și lasă pe săraci în pace. Cu gura ta mare nu mă vei face să peird viața: altminteri aș fi scăpat de ea acum paisprezece zile. — Nu; nu cumva să te apropii de bătrân; la o parte, te rog, sau o să încerc dacă bastonul tău e mai țeapăn decât măciuca mea, — ți-o spun curat.

OSVALD: Fugi d-aci, javră!

EDGAR: O să-ți scobesc măselele, dacă e vorba așa. Aide de! Nu mă sperii eu de sabia ta.

[*Ei luptă, și Edgar îl doboară.*]

OSVALD: Tu m-ai ucis, mișelule. Ia-mi punga.

De vrei să mai aibi har, îngropă-mi trupul

Și dă scrisorile, ce le-am pe mine,

³¹ Edgar, în original, vorbește cu un dialect țărănesc —spre a nu fi recunoscut de Oswald.

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

206

To Edmund Earl of Gloucester. Seek him out
Upon the British party. O, untimely death! Death!
[Dies.]

EDGAR: I know thee well. A serviceable villain,
As duteous to the vices of thy mistress
As badness would desire.

GLOUCESTER: What, is he dead?

EDGAR: Sit you down, father; rest you.
Let's see his pockets; these letters that he speaks of
May be my friends. He's dead. I am only sorry
He had no other deathsman. Let us see.
Leave, gentle wax; and, manners, blame us not.
To know our enemies' minds, we'd rip their hearts;
Their papers, is more lawful.

[Reads.] 'Let our reciprocal vows be rememb'ed. You have
many opportunities to cut him off. If your will want not, time
and place will be fruitfully offer'd. There is nothing done, if he
return the conqueror. Then am I the prisoner, and his bed my

Lui Edmund, ducele de Gloster. Cată-l în tabăra Engleză. —
Crudă moarte!

[Moare.]

EDGAR: Te sciu prea bine: un mișel slugarnic
Supus păcatelor stăpânii tale;
Unealta mârșăviei.

GLOSTER: Ce, e mort?

EDGAR: Șezi jos, părinte. Odihnește-te.

Să-l căutăm. Se poate ca acele
Scrisori să-mi fie de folos. — E mort.
Păcat ca n-a avut un alt călău. —
Ia să vedem. — Dă voie, blândă ceară,
Și iartă, cuviință! — Spre-a ști gândul
Vrăjmașului, îi rupem inima,
A-i rupe dar scrisorile, e cu
Atât mai legiuit.

[Citește.]

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

207

jail; from the loathed warmth whereof deliver me, and supply
the place for your labour.

'Your – wife, so I would say – affectionate servant,
'Goneril.'

O indistinguish'd space of woman's will!

A plot upon her virtuous husband's life,

And the exchange my brother! Here in the sands

Thee I'll rake up, the post unsanctified

Of murderous lechers; and in the mature time

With this ungracious paper strike the sight

Of the death-practis'd Duke, For him 'tis well

That of thy death and business I can tell.

GLOUCESTER: The King is mad. How stiff is my vile sense,
That I stand up, and have ingenious feeling
Of my huge sorrows! Better I were distract.

„Nu uita ceea-ce ne-am jurat. Ai multe prilejuri pentru a-l
înlătura; dacă nu-ți va lipsi voința, vei găsi destul timp și loc
priincios. Totul este pierdut, dacă s-ar întoarce biruitor. Atunci
voi fi prinsă în temnița așternutului său, din a căruia căldură
scârboasă trebuie să mă scapi, ca să-i iei locul pentru osteneala
ta.

A ta iubitoare (soție, aș vrea să zic) servitoare, Goneril.”

O, poftă nesățioasă a femeii!

Urzește moartea vrednicului soț

În schimb cu frate-meu! – Aici, în nisip

T-oi îngropa, nelegiuit trimis

De pețitori spurcați, și cu scrisoarea

Voi uimi ochii ducelui trădat.

Bine-i de el, că voi putea să îi spui

Și de solia și de moartea lui.

GLOSTER: Lear e smintit. Ce țeapănă mi-e firea,

Că mă pot ține și avea simțire

De suferința mea cea uriașă!

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

So should my thoughts be sever'd from my griefs,
And woes by wrong imaginations lose
The knowledge of themselves.

[Drum afar off.]

EDGAR: Give me your hand.

Far off methinks I hear the beaten drum.

Come, father, I'll bestow you with a friend.

[Exeunt.]

208

Mai bine-aş fi smintit: căci astfel mintea mi
S-ar despărţi de gândurile mele,
Şi păsu-mi, prin închipuiri greşite,
Şi-ar pierde cunoştiinţa de el însuşi.

[Tobe în depărtare.]

EDGAR: Dă-mi mâna. Par c-aud bătăi de tobă.

Aid, tată, aid! Te duc la un prieten.

[Amândoi ies.]

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

209

SCENE VII.

A tent in the French camp. LEAR on a bed asleep, soft music playing; Gentleman, and others attending.

Enter CORDELIA, KENT, and Doctor.

CORDELIA: O thou good Kent, how shall I live and work
To match thy goodness? My life will be too short
And every measure fail me.

KENT: To be acknowledg'd, madam, is o'erpaid.
All my reports go with the modest truth;
Nor more nor clipp'd, but so.

CORDELIA: Be better suited.
These weeds are memories of those worser hours.
I prithee put them off.

KENT: Pardon, dear madam.
Yet to be known shortens my made intent.

SCENA VII.

Un cort în tabăra franceză. LEAR adormit pe un pat; Medicul
și un Gentilom lângă el.

Intră CORDELIA și KENT.

CORDELIA: O bune Kent, cum pot plăti vreodată
A ta iubire? Viața e prea scurtă,
Și-mi va lipsi orice măsură.

KENT: Doamnă,
A fi recunoscut e plată scumpă;
N-am spus decât smeritul adevăr:
Așa e. Nici mai mult, nici mai puțin.

CORDELIA: Îmbracă-te mai bine. Aste haine
Sunt amintiri d-acele ceasuri negre;
Te rog dar leapădă-le.

KENT: Iartă, Doamnă,
Nu-i încă scopul meu să mă descopăr.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

210

My boon I make it that you know me not
Till time and I think meet.

CORDELIA: Then be't so, my good lord. [*To the Doctor*] How,
does the King?

Doctor: Madam, sleeps still.

CORDELIA: O you kind gods,
Cure this great breach in his abused nature!
Th' untun'd and jarring senses, O, wind up
Of this child-changed father!

Doctor: So please your Majesty
That we may wake the King? He hath slept long.

CORDELIA: Be govern'd by your knowledge, and proceed
I' th' sway of your own will. Is he array'd?

Gentleman: Ay, madam. In the heaviness of sleep
We put fresh garments on him.

Doctor: Be by, good madam, when we do awake him.
I doubt not of his temperance.

Vă rog să nu mă recunoașteți dar,
Până ce eu și timpul o vor cere.

CORDELIA: Să fie astfel.

[*Către Medic.*] Cum e Regele?

Medic: El doarme încă, Doamnă.

CORDELIA: O, blânzi zei,
Tămađuiți-i rana sufletului,
Și dregeți simțurile zdruncinate
Ale ăstui tată iar ajuns copil!

Medic: De vrea Măria Ta, vom deștepta
Pe Rege. Doarme de mult.

CORDELIA: Faceți cum
Vă sfătuiește înțelepciunea, și
Urmați al vostru plac. E îmbrăcat?

Gentilom: Da, Doamna mea. Pe când dormea adânc
L-am primenit cu haine proaspete.

Medic: Stați, Doamnă, lângă el, când l-om scula;
Nu mă îndoiesc că va fi blând.

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

211

CORDELIA: Very well.

Doctor: Please you draw near. Louder the music there!

CORDELIA: O my dear father, restoration hang
Thy medicine on my lips, and let this kiss
Repair those violent harms that my two sisters
Have in thy reverence made!

KENT: Kind and dear princess!

CORDELIA: Had you not been their father, these white flakes
Had challeng'd pity of them. Was this a face
To be oppos'd against the warring winds?
To stand against the deep dread-bolted thunder?
In the most terrible and nimble stroke
Of quick cross lightning? to watch- poor perdu!-
With this thin helm? Mine enemy's dog,
Though he had bit me, should have stood that night
Against my fire; and wast thou fain, poor father,
To hovel thee with swine and rogues forlorn,

CORDELIA: Prea bine.

Medic: Rog, mai aproape. — Muzică mai tare!

CORDELIA: O, scumpe tată! Vindecare, pune-mi
Pe buze leacul tău, ca ăst sărut
Să îndrepteze cruntele năpaste
Cu care surorile au amărât
Slăvita-ți frunte!

KENT: Bună, scumpă Doamnă!

CORDELIA: De n-ai fi fost părintele lor, ăști
Peri albi le-ar fi silit să se îndure,
Această față fost-a ea făcută,
Ca să înfrunte aprigele vânturi?
Să lupte cu înfricoșatul tunet,
Și-in groaznicul și sprintenele trăsnet
Al fulgerului înfocat, să stea
De pază cu ăst coif subțire?
Chiar câinele vrăjmașului meu, care
M-ar fi mușcat, l-aș fi lăsat să șază

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

212

In short and musty straw? Alack, alack!
'Tis wonder that thy life and wits at once
Had not concluded all. He wakes; speak to him.

Doctor: Madam, do you; 'tis fittest.

CORDELIA: How does my royal lord? How fares your Majesty?

LEAR: You do me wrong to take me out o' th' grave.
Thou art a soul in bliss; but I am bound
Upon a wheel of fire, that mine own tears
Do scald like molten lead.

CORDELIA: Sir, do you know me?

LEAR: You are a spirit, I know. When did you die?

CORDELIA: Still, still, far wide!

Doctor: He's scarce awake. Let him alone awhile.

La vatra mea, și tu, sărmane tată,
Ai fost silit să cauți adăpost
Cu porci și oameni fără căpătai
Pe paie râncedă și scurtă? Vai!
E o minune cum de nu s-a stins
Și viața ta cu mintea ta d-odată!
El se deșteaptă. — Rog, vorbiți cu el.

Medic: Vorbiți-i voi, stăpână. — E mai bine.

CORDELIA: Ce face domnul meu regal? Cum s-află Măria Voastră?

LEAR: Rău faceți că mă scoateți din mormânt.
Tu ești un suflet sfânt, eu sunt legat
Pe-un cerc de foc, și lacrimile mele
Se scurg ca plumb topit.

CORDELIA: Mă recunoașteți?

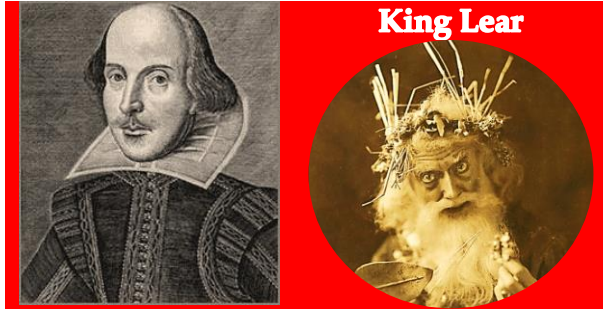
LEAR: Da, ești un duh, o știu. Când ai murit?

CORDELIA: Mai aiurează încă!

Medic: Nu-i încă treaz. Să-l mai lăsăm puțin.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

213

LEAR: Where have I been? Where am I? Fair daylight,
I am mightily abus'd. I should e'en die with pity,
To see another thus. I know not what to say.
I will not swear these are my hands. Let's see.
I feel this pin prick. Would I were assur'd
Of my condition!

CORDELIA: O, look upon me, sir,
And hold your hands in benediction o'er me.
No, sir, you must not kneel.

LEAR: Pray, do not mock me.
I am a very foolish fond old man,
Fourscore and upward, not an hour more nor less;
And, to deal plainly,
I fear I am not in my perfect mind.
Methinks I should know you, and know this man;
Yet I am doubtful; for I am mainly ignorant
What place this is; and all the skill I have

LEAR: Unde am fost? – Ce sunt? – Lumina zilei? Amar sunt
amăgit! – Eu aş muri
De mila altuia în starea mea.
Nu ştiu ce zice; n-aş jura că mâna
Aceasta e a mea. – Dar să vedem.
Simt acul cum înţeapă. – Aş dori
Să fiu încredinţat de starea mea.

CORDELIA: Priviţi-mă şi puneţi mâinile
Pe mine spre-a mă binecuvânta.

O, nu îngenuncheaţi!

LEAR: Rog, nu mă râdeţi.
Eu sunt un biet bătrân, de optzeci şi
Mai bine d-ani, şi zău, vă spun curat,
Me tem că mintea-mi nu prea-i sănătoasă.
Parcă te-aş şti pe tine şi pe asta.
Dar mă-ndoiesc; căci sunt neştiutor
Ce loc e asta, şi în zadar mă-ntreb
Ce haine sunt acestea, nici nu ştiu

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

214

Remembers not these garments; nor I know not
Where I did lodge last night. Do not laugh at me;
For, as I am a man, I think this lady
To be my child Cordelia.

CORDELIA: And so I am! I am!

LEAR: Be your tears wet? Yes, faith. I pray weep not.
If you have poison for me, I will drink it.
I know you do not love me; for your sisters
Have, as I do remember, done me wrong.
You have some cause, they have not.

CORDELIA: No cause, no cause.

LEAR: Am I in France?

KENT: In your own kingdom, sir.

LEAR: Do not abuse me.

Doctor: Be comforted, good madam. The great rage
You see is kill'd in him; and yet it is danger
To make him even o'er the time he has lost.
Desire him to go in. Trouble him no more

Unde am fost azi-noapte. Nu mă râdeți:
Căci cred, pe viața mea, că Doamna asta
E fiica mea, Cordelia.

CORDELIA: Sunt! Sunt ea!

LEAR: Ai lacrimi ude? – Da, zău! – Rog, nu plânge. De mi-ai
gătit venin, dă-mi-l să-l beau. Știu că nu mă iubești. Surorile,
Mi-aduc aminte, m-au năpăstuit.
Tu ai avut temei, dar ele nu.

CORDELIA: Niciun temei, nici unul.

LEAR: Sunt în Franța?

KENT: Ba nu, în țara voastră.

LEAR: Nu mă râde.

Medic: Fiți liniștită, Doamnă. Furia
Cea mare, cum vedeți, e vindecată.
Dar este primejdios să-i deslușiți
Trecutul încă. Faceți-l să intre,

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

215

Till further settling.

CORDELIA: Will't please your Highness walk?

LEAR: You must bear with me.

Pray you now, forget and forgive. I am old and foolish.

[Exeunt all but Kent and Gentleman.]

Gentleman: Holds it true, sir, that the Duke of Cornwall was so slain?

KENT: Most certain, sir.

Gentleman: Who is conductor of his people?

KENT: As 'tis said, the bastard son of Gloucester.

Gentleman: They say Edgar, his banish'd son, is with the Earl of Kent in Germany.

KENT: Report is changeable. 'Tis time to look about; the powers of the kingdom approach apace.

Gentleman: The arbitrement is like to be bloody.

Fare you well, sir.

[Exit.]

Și nu-l mai tulburați deloc, pân' ce

Se va astâmpăra mai mult.

CORDELIA: Poftiți, Măria Voastră, să intrați?

LEAR: Aveți răbdare, rog, cu mine. O,

Acuma uită, iartă. Sunt bătrân și slab.

[Lear, Cordelia, Medicul și suita ies.]

Gentilom: Adevărat o fi, Domnule, că ducele de Cornual a fost ucis?

KENT: Nu mai incape îndoială, Domnule.

Gentilom: Cine îi duce oastea?

KENT: După cum se zice, fiul de flori al lui Gloster.

Gentilom: Se spune că Edgar, fiul său cel izgonit, se află cu contele Kent în Germania.

KENT: Știrile nu se împacă. E timp ca să ne pregătim; oștile țării se apropie repede.

Gentilom: Dezlegarea pare ca va fi sângeroasă. Rămâneți cu bine, Domnule. *[Iese.]*

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

KENT: My point and period will be thoroughly wrought,
Or well or ill, as this day's battle's fought.
[*Exit.*]

216

KENT: Ursita-mi se va hotărî apoi, în bine sau în rău, prin ăst
război. [*Iese.*]

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

217

ACT V

SCENE I.

The British camp, near Dover.

Enter, with drum and colours, EDMUND, REGAN, Gentlemen, and Soldiers.

EDMUND: Know of the Duke if his last purpose hold,
Or whether since he is advis'd by aught
To change the course. He's full of alteration
And self-reproving.: bring his constant pleasure.
[*To a Gentleman who goes out.*]

REGAN: Our sister's man is certainly miscarried.

EDMUND: Tis to be doubted, madam.

REGAN: Now, sweet lord,

ACTUL V

SCENA I.

Tabăra armatei engleze lângă Dover.

Intră, cu tobe și steaguri, EDMUND, REGAN, Oficieri, Soldați, și alți.

EDMUND: Mergi, află de la duce, dacă stăruie
în ultimul său plan, sau de atunci
S-a hotărât ca să urmeze altfel.
El este plin de nestatornicie
Și contraziceri. – Află ce-a decis.
[*Un oficer iese.*]

REGAN: Sunt sigură ca s-a întâmplat ceva
La omul sorei noastre.

EDMUND: Da, mi-e teamă.

REGAN: Drag conte, știți ce gând bun am cu voi.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

218

You know the goodness I intend upon you.
Tell me- but truly- but then speak the truth-
Do you not love my sister?

EDMUND: In honour'd love.

REGAN: But have you never found my brother's way
To the forfended place?

EDMUND: That thought abuses you.

REGAN: I am doubtful that you have been conjunct
And bosom'd with her, as far as we call hers.

EDMUND: No, by mine honour, madam.

REGAN: I never shall endure her. Dear my lord,
Be not familiar with her.

EDMUND: Fear me not.

She and the Duke her husband!

*Enter, with drum and colours, ALBANY, GONERIL, and
Soldiers.*

Deci spuneți-mi, dar drept și-adevărat:
Iubiți pe soră-mea?

EDMUND: În cinste numai.

REGAN: Dar n-ați găsit drumul cumnatului meu
Spre locul cel oprit?

EDMUND: Ăst gând vă-nșală.

REGAN: Me tem că v-ați unit așa de strâns
Cu ea, că v-am putea numi al ei.

EDMUND: Nu, Doamnă, pe onoarea mea.

REGAN: Eu n-aș

Răbda-o de la ea. Drag conte, nu
Fiți prea intimi cu dânsa.

EDMUND: Nu vă temeți—

Ah, ea și ducele bărbatul ei!

Intră ALBANIA, CONERIL și Soldați.

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

219

GONERIL: [*Aside*] I had rather lose the battle than that sister
Should loosen him and me.

ALBANY: Our very loving sister, well bemet.
Sir, this I hear: the King is come to his daughter,
With others whom the rigour of our state
Forc'd to cry out. Where I could not be honest,
I never yet was valiant. For this business,
It toucheth us as France invades our land,
Not bolds the King, with others whom, I fear,
Most just and heavy causes make oppose.

EDMUND: Sir, you speak nobly.

REGAN: Why is this reason'd?

GONERIL: Combine together 'gainst the enemy;
For these domestic and particular broils
Are not the question here.

ALBANY: Let's then determine

GONERIL: [*La o parte.*] Mai bine-aș pierde ăst război, decât
Să-l pierd pe el prin soră-mea.

ALBANIA: Iubită soră, bine ai venit –
Aud că Regele ar fi sosit
La fiică-sa cu alți, pe care asprimea
Domniei noastre, i-a împins la răscoală.
Oricând eu n-am putut fi drept, nici nu
Am fost viteaz: acest război ne-atinge
Doar pentru că oștirea Franței calcă
Al nostru stat, nu pentru că ajută
Pe Rege și pe ceilalți care, mă tem,
Au tari și drepte pricini de-a s-opune.

EDMUND: Vorbiți prea nobil.

REGAN: Ce sunt aste vorbe?

GONERIL: Uniți-vă împotriva dușmanului.
Căci aste certe casnice nu-și au
Aicea loc.

ALBANIA: Să chibzuim dar cu

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

220

With th' ancient of war on our proceeding.

EDMUND: I shall attend you presently at your tent.

REGAN: Sister, you'll go with us?

GONERIL: No.

REGAN: 'Tis most convenient. Pray you go with us.

GONERIL: [*Aside*] O, ho, I know the riddle. — I will go.

[*As they are going out, enter Edgar disguised.*]

EDGAR: If e'er your Grace had speech with man so poor,
Hear me one word.

ALBANY: I'll overtake you.- Speak.

[*Exeunt all but Albany and Edgar.*]

EDGAR: Before you fight the battle, ope this letter.

If you have victory, let the trumpet sound

For him that brought it. Wretched though I seem,

I can produce a champion that will prove

What is avouched there. If you miscarry,

Your business of the world hath so an end,

And machination ceases. Fortune love you!

Bătrânii războiți, al nostru plan.

EDMUND: Vă voi urma îndată în cortul vostru.

REGAN: Soră, vii cu noi?

GONERIL: Nu.

REGAN: Dar s-ar cădea. Te rog, vino cu noi.

GONERIL: [*La o parte.*] O ho, știu ghicitoarea! — Bine, viu.

[*Intră EDGAR, străvestit.*]

EDGAR: De ați vorbit vr-odată c-un sărac

Ca mine, ascultați o vorbă numai.

ALBANIA: Vă voi urma îndată. — Ei, vorbește.

[*Edmund, Regan, Goneril, Oficieri și ceilalți ies.*]

EDGAR: Citiți, înainte de-a începe lupta,

Scrisoarea asta. Dacă veți avea

Izbânda, trâmbița să cheme pe

Acel ce va adus-o. Rupt cum par,

Pot totuși să produc un luptător

Spre-a întări ce este scris acolo.

Dar de veți pierde, treaba voastră în lume

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

221

ALBANY: Stay till I have read the letter.

EDGAR: I was forbid it.

When time shall serve, let but the herald cry,
And I'll appear again.

ALBANY: Why, fare thee well. I will o'erlook thy paper.

[Exit Edgar.]

Re-enter EDMUND.

EDMUND: The enemy 's in view; draw up your powers.
Here is the guess of their true strength and forces
By diligent discovery; but your haste
Is now urg'd on you.

ALBANY: We will greet the time.

[Exit.]

EDMUND: To both these sisters have I sworn my love;
Each jealous of the other, as the stung

Va fi sfârșită, și-orice uneltire

Va înceta oricum. — Noroc bun dar!

ALBANIA: Stai până ce voi fi citit scrisoarea.

EDGAR: Nu îmi e iertat s-o fac — Când va sosi
Momentul, trâmbița să sune numai
Și voi veni din nou.

ALBANIA: Adio dar, voi să citesc scrisoarea.

EDMUND se întoarce.

EDMUND: Vrajmașul vine; rânduiești oștirea.

Vedeți ici prețuirea numărului
Și a puterii lui, făcută prin
Iscode bune. — Însă trebuie
Să vă grăbiți.

ALBANIA: Vom fi gătiți la timp.

[Iese.]

EDMUND: La amândouă le-am jurat amor.
Una se teme de cealaltă, cum

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

222

Are of the adder. Which of them shall I take?
Both? one? or neither? Neither can be enjoy'd,
If both remain alive. To take the widow
Exasperates, makes mad her sister Goneril;
And hardly shall I carry out my side,
Her husband being alive. Now then, we'll use
His countenance for the battle, which being done,
Let her who would be rid of him devise
His speedy taking off. As for the mercy
Which he intends to Lear and to Cordelia-
The battle done, and they within our power,
Shall never see his pardon; for my state
Stands on me to defend, not to debate.
[Exit.]

Cel înțepat se teme de năpârca.
Pe care dar să iau? Pe amândouă?
Pe una? Pe niciuna? Nu se poate
Gusta niciuna, cât timp amândouă
Trăiesc. — De mi aș lua pe văduva,
Soră-sa va fi nebună de mânie,
Și anevoie îmi voi ajunge scopul
Cât va trăi bărbatul ei. — Ei bine,
Ne vom sluji de el în ăst război,
Apoi ea, care-ar vrea de el să scape,
Să cată a-l înlătura degrabă.
Cît despre gândul său de a ierta
Pe Lear și pe Cordelia — , odată
Războiul terminat și ei căzuți
În mâna noastră, nu vor mai vedea
Iertarea lui; căci ca să izbutesc,
Va să mă apăr, nu să chibzuesc.
[Iese.]

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

223

SCENE II.

A field between the two camps.

Alarum within. Enter, with drum and colours, LEAR, CORDELIA, and Soldiers, over the stage; and exeunt. Enter EDGAR and GLOUCESTER.

EDGAR: Here, father, take the shadow of this tree
For your good host. Pray that the right may thrive.
If ever I return to you again,
I'll bring you comfort.

GLOUCESTER: Grace go with you, sir!
[Exit Edgar.]

Alarum and retreat within. Re-enter EDGAR.

EDGAR: Away, old man! give me thy hand! away!
King Lear hath lost, he and his daughter ta'en.
Give me thy hand! come on!

GLOUCESTER: No further, sir. A man may rot even here.

SCENA II.

Un câmp între cele două tabere.

Zgomot afară; intră cu tobe și steaguri, LEAR, CORDELIA și oastea lor, trec și ies.

Intră EDGAR și GLOSTER.

EDGAR: Vin', tată, de-ți ia umbra ăstui pom
Drept gazdă bună, și te roagă pentru
Izbânda celui drept. De m'oi întoarce
Vr-o dată, ți-o aduce mângâiere.

GLOSTER: O, harul cerului să te urmeze!
[Edgar iese.]

Zgomot de luptă afară; apoi retragere. EDGAR reîntră.

EDGAR: Fugi, tată, fugi! Dă-mi mâna, fugi d-aici!
Lear a pierdut, și-i prins cu fiică-sa.
Dă-mi mâna ta; aidem.

GLOSTER: Nu mai departe,

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

224

EDGAR: What, in ill thoughts again? Men must endure
Their going hence, even as their coming hither;
Ripeness is all. Come on.

GLOUCESTER: And that's true too.

[*Exeunt.*]

Prietene pot putrezi și-aici.

EDGAR: Iar gânduri rele? Omul va să rabdă

Plecarea sa d-aici ca și sosirea:

A fi gătit e totul.

GLOSTER: Ai dreptate.

[*Amândoi ies.*]

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

225

SCENE III.

The British camp near Dover.

Enter, in conquest, with drum and colours, EDMUND; LEAR and CORDELIA, prisoners; Captain, Soldiers, &c.

EDMUND: Some officers take them away. Good guard
Until their greater pleasures first be known
That are to censure them.

CORDELIA: We are not the first
Who with best meaning have incurr'd the worst.
For thee, oppressed king, am I cast down;
Myself could else outfrown false Fortune's frown.
Shall we not see these daughters and these sisters?
LEAR: No, no, no, no! Come, let's away to prison.
We two alone will sing like birds i' th' cage.
When thou dost ask me blessing, I'll kneel down

SCENA III.

Tabăra Engleză lângă Dover.

Intră EDMUND, în triumf, cu tobe și steaguri; LEAR și CORDELIA ca prinși; oficiari, soldați etc.

EDMUND: Cățiva din oficiari să îi ia și să îi
Păzească bine, până vom afla
Înaltul plac al celor ce-s chemați
Să îi judece.

CORDELIA: Nu suntem cei d-intâi
Care vrând ce-i bun, au dat de ce-i mai rău.
Biet rege, pentru tine sunt mahnită,
Căci eu desfid mânia sortei false.
Vedea-vom aste fiice și surori?
LEAR: Nu, nu! Aidem în temniță. Noi doi
Ca păsări vom cânta în colivie.
Când îmi vei cere binecuvântarea,

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

226

And ask of thee forgiveness. So we'll live,
And pray, and sing, and tell old tales, and laugh
At gilded butterflies, and hear poor rogues
Talk of court news; and we'll talk with them too-
Who loses and who wins; who's in, who's out-
And take upon 's the mystery of things,
As if we were God's spies; and we'll wear out,
In a wall'd prison, packs and sects of great ones
That ebb and flow by th' moon.

EDMUND: Take them away.

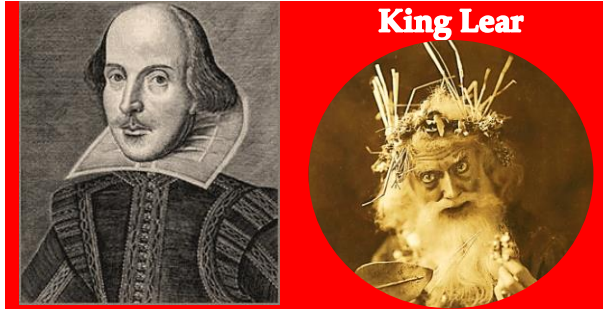
LEAR: Upon such sacrifices, my Cordelia,
The gods themselves throw incense. Have I caught thee?
He that parts us shall bring a brand from heaven
And fire us hence like foxes. Wipe thine eyes.
The goodyears shall devour 'em, flesh and fell,

Voi cere, în genuchi, iertarea ta.
Așa vom viețui, ne vom ruga,
Cânta și spune basme vechi, și râde
De fluturi d-aur și vom asculta
Pe păcătoși vorbind de ale Curții,
Și vom vorbi cu ei: cine câștigă
Sau pierde, cine cade, cine s-urcă,
Intrând așa în taina lucrurilor
Ca cum am fi a cerului iscode.
Și-om supraviețui, într-o închisore,
Urzirilor și trudei celor mari
Care scad și cresc cu luna.

EDMUND: Aid', luați-i.

LEAR: Cordelia mea, pe jertfe de acestea
Chiar zei presar tămâie: – ah, te-am prins?
Cel ce-ar voi să ne despartă iarăși
Să ia un foc din cer spre-a ne goni
D-aicea ca pe vulpi. O, șterge-ți ochii.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

227

Ere they shall make us weep! We'll see 'em starv'd first.
Come.

[*Exeunt Lear and Cordelia, guarded.*]

EDMUND: Come hither, Captain; hark.

Take thou this note [*giving a paper*]; go follow them to prison:
One step I have advanc'd thee. If thou dost
As this instructs thee, thou dost make thy way
To noble fortunes. Know thou this, that men
Are as the time is. To be tender-minded
Does not become a sword. Thy great employment
Will not bear question. Either say thou'lt do't,
Or thrive by other means.

Captain: I'll do't, my lord.

EDMUND: About it! and write happy when th' hast done.

Mark- I say, instantly; and carry it so

As I have set it down.

Mânca-le-ar ciurma carnea și-oasele
Decât să plângem pentru ei; mai iute
Îi vom vedea murind de foame! Vino.

[*Ies Lear și Cordelia sub pază.*]

EDMUND: Vin', căpitane, încoa. Ascultă. Ia
Această foie. [*Îi dă o hârtie*]. Du-te după ei
În temniță. — Eu te-am înaintat
Un pas; de vei urma ce-i scris aici
Îți vei deschide drum spre mari onoruri.
Să știi că omul e ce-l face vremea:
Duh milostiv cu sabia nu se împacă.
Porunca mea nu suferă întrebări:
Sau zi c-o faci, sau caută-ți norocul
Prin alte căi.

Oficiar: Stăpâne, o voi face.

EDMUND: Și fi fericit după ce-ai făcut-o.

Dar chiar acum, auzi? Și săvârșește-o

Cum e prescris aici.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

228

Captain: I cannot draw a cart, nor eat dried oats;
If it be man's work, I'll do't.

[Exit.]

Flourish. Enter ALBANY, GONERIL, REGAN, another Captain, and Soldiers.

ALBANY: Sir, you have show'd to-day your valiant strain,
And fortune led you well. You have the captives
Who were the opposites of this day's strife.
We do require them of you, so to use them
As we shall find their merits and our safety
May equally determine.

EDMUND: Sir, I thought it fit
To send the old and miserable King
To some retention and appointed guard;
Whose age has charms in it, whose title more,
To pluck the common bosom on his side
And turn our impress'd lances in our eyes

Oficiar: Nu pot să trag
Un car, nici să mănânc ovăz; dar dacă
Stă în putința omului, voi face-o.

[Iese.]

Fanfare. Intră ALBANIA, GONERIL, REGAN, oficiari și alții.

ALBANIA: Ați dovedit azi vitejia voastră,
Și sorta v-a slujit; ați prins pe-acea
Ce în lupta d-astăzi ne-au fost protivnici.
Acum predați-i nouă, ca s-urmăm
Cu dâșii cum vom crede că o cere
Și vina lor și siguranța noastră.

EDMUND: Stăpâne, am crezut cu cale să
Trimit pe slabul și bătrânul Rege
Sub pază bună într-un loc d-opreală.
Căci vârsta-i, numele sau mai cu seamă,
Au farmece ce pot ușor atrage
În partea lui inimele mulțimoi

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

229

Which do command them. With him I sent the Queen,
My reason all the same; and they are ready
To-morrow, or at further space, t' appear
Where you shall hold your session. At this time
We sweat and bleed: the friend hath lost his friend;
And the best quarrels, in the heat, are curs'd
By those that feel their sharpness.
The question of Cordelia and her father
Requires a fitter place.

ALBANY: Sir, by your patience,
I hold you but a subject of this war,
Not as a brother.

REGAN: That's as we list to grace him.
Methinks our pleasure might have been demanded
Ere you had spoke so far. He led our powers,

Și întoarce sulilele oastei noastre
În contra noastră care o comandăm.
Cu dânsul am trimis și pe Regina,
Tot pe acel temei; și ei sunt gata
Să se înfățișeze mâine chiar
Sau mai târziu, oriunde-i veți chema.
Azi suntem plini de sânge și sudoare.
Amicul pe amicu-i și-a pierdut,
Și în ferbințele, lupta cea mai bună
Se blestemă de cei ce-I simt cruzimea.
Nu este locul aici să cercetați
Pricina Regelui și-a fiicei sale.

ALBANIA: Iertați; în lupta asta vă privesc
Ca pe-un supus, iar nu ca pe un frate.

REGAN: El este cea-ce noi voim să fie.
Și-mi pare că s-ar fi căzut să cereți
Părerea noastră, pân' a nu vorbi.

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

230

Bore the commission of my place and person,
The which immediacy may well stand up
And call itself your brother.

GONERIL: Not so hot!

In his own grace he doth exalt himself
More than in your addition.

REGAN: In my rights

By me invested, he compeers the best.

GONERIL: That were the most if he should husband you.

REGAN: Jesters do oft prove prophets.

GONERIL: Holla, holla!

That eye that told you so look'd but asquint.

REGAN: Lady, I am not well; else I should answer

From a full-flowing stomach. General,

Take thou my soldiers, prisoners, patrimony;

Dispose of them, of me; the walls are thine.

Witness the world that I create thee here

El a condus oștirea mea: el mi-a
Înlocuit puterea și persoana
Și poate dar cu drept să se numească
Al vostru frate.

GONERIL: Nu așa de iute!

Prin vrednicia lui s-a înălțat

Mai mult decât prin darurile voastre.

REGAN: Dar îmbrăcat cu drepturile mele

Se poate măsura cu cei mai buni.

GONERIL: Mai ales de s-ar însura cu voi.

REGAN: Glumeții sunt ades prooroci.

GONERIL: Ho, ho!

Sașiu e ochiul ce ți-a zis aceasta.

REGAN: Nu-mi este bine, Doamnă: altfel ți-aș

Răspunde cumsecade. — Generale,

Ia-mi oastea, prinși, țara, și dispune

De ei, de mine; tronul e al tău.

În fața lumii te numesc aici

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

231

My lord and master.

GONERIL: Mean you to enjoy him?

ALBANY: The let-alone lies not in your good will.

EDMUND: Nor in thine, lord.

ALBANY: Half-blooded fellow, yes.

REGAN: [*To Edmund*] Let the drum strike, and prove my title thine.

ALBANY: Stay yet; hear reason. Edmund, I arrest thee
On capital treason; and, in thine attaint,
This gilded serpent [*pointing to Goneril*]. For your claim, fair
sister,

I bar it in the interest of my wife.
'Tis she is subcontracted to this lord,
And I, her husband, contradict your banes.
If you will marry, make your loves to me;
My lady is bespoke.

Stăpân și soț.

GONERIL: Și crezi că îl vei avea?

ALBANIA: Nu-i în puterea ta ca s-o împedici.

EDMUND: Nici în a ta.

ALBANIA: Ba da, bastardule.

REGAN: [*Lui Edmund.*] Fă să răsunе toba și arată
Că dreptul meu e și al tău.

ALBANIA: Mai stați;
O vorbă încă. — Edmund, pentru înaltă
Trădare te-arestez; și împreună
Cu tine, [*ar.itSnd pe Goneril*] pe ăst șarpe poleit.
Cât despre-al vostru drept, frumoasă soră,
Eu îl opresc pentru soția mea:
Ea s-a unit cu-ăst Domn în urma voastră,
Și eu, bărbatul ei, mă înpotrivesc
Căsătoriei voastre. De vreți să
Vă măritați, faceți-mi curte mie;
Soția mea s-a logodit.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

232

GONERIL: An interlude!

ALBANY: Thou art arm'd, Gloucester. Let the trumpet sound.
If none appear to prove upon thy person
Thy heinous, manifest, and many treasons,
There is my pledge [*throwing down a glove*]! I'll prove it on thy
heart,
Ere I taste bread, thou art in nothing less
Than I have here proclaim'd thee.

REGAN: Sick, O, sick!

GONERIL: [*Aside*] If not, I'll ne'er trust medicine.

EDMUND: [*Throwing down a glove.*] There's my exchange:
what in the world he is
That names me traitor, villain-like he lies.
Call by thy trumpet. He that dares approach,
On him, on you, who not? I will maintain
My truth and honour firmly.

GONERIL: Ce poznă!

ALBANIA: Ai arme, Gloster — , trâmbița să sune,
Și dacă nimeni nu s-o înfățișa
Spre-a dovedi pe capul tău vădita
Și neagra ta trădare, eu mă leg [*Aruncă jos o mănășă.*]
Aici, să dovedesc pe inima-ți,
Înainte de-a gusta vr-o hrană, că
Nu ești în niciun chip altfel decât
Te-am arătat aici.

REGAN: O, sunt bolnavă!

GONERIL: [*La o parte*] Altfel n-aș mai avea credință în
leacuri.

EDMUND: Aici-i zălogul meu [*Aruncă jos o mănășă.*] Oricine
în lume
Îmi zice trădător, e un mișel și minte.
Să sune trâmbița! În contra celui
Ce-ar îndrăzni să vină, în contra voastră!
Și-a tuturor, eu mă voi susține strașnic!

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

233

ALBANY: A herald, ho!

EDMUND: A herald, ho, a herald!

ALBANY: Trust to thy single virtue; for thy soldiers,
All levied in my name, have in my name
Took their discharge.

REGAN: My sickness grows upon me.

ALBANY: She is not well. Convey her to my tent.

[Exit Regan, led.]

Enter a Herald.

Come hither, herald. Let the trumpet sound,
And read out this.

Captain: Sound, trumpet!

[A trumpet sounds.]

Herlad: *[Reads]* 'If any man of quality or degree within the lists
of the army will maintain upon Edmund, supposed Earl of

Onorea și credința mea.

ALBANIA: Să vină

He, un erold!

EDMUND: He, un erold se vină!

ALBANIA: Încrede-te numai în brațul tău.

Căci oastea ta, în numele meu strânsă,
În numele meu s-a desființat.

REGAN: . O, boala mă cuprinde tot mai mult.

ALBANIA: Ea nu e bine. Duceți-o în cort.

[Regan e dusă afară.]

Un erold intră.

Vin' aicea, — fă să sune trâmbița,

Și-apoi citește asta.

Oficiar: Sună, trâmbițaș!

[O trâmbiță răsună.]

Erold: *[Citește]* „Dacă vreun om de onoare sau neam în
rândurile noastre voiește să dovedescă împotriva lui Edmund,

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

234

Gloucester, that he is a manifold traitor, let him appear by the third sound of the trumpet. He is bold in his defence.'

EDMUND: Sound!

[*First trumpet.*]

Herald: Again!

[*Second trumpet.*]

Herald: Again!

[*Third trumpet.*]

[*Trumpet answers within.*]

Enter EDGAR, at the third sound, armed, with a trumpet before him.

ALBANY: Ask him his purposes, why he appears
Upon this call o' th' trumpet.

Herald: What are you?

Your name, your quality? and why you answer

This present summons?

EDGAR: Know my name is lost;

By treason's tooth bare-gnawn and canker-bit.

Yet am I noble as the adversary

pretins duce de Gloster, că este de mai multe ori trădător, să se arate la al treilea sunet al trâmbiței. El este gata a se apăra."

EDMUND: Sună!

[*Întâiul sunet.*]

Erold: Înc-o dată.

[*Al doilea sunet.*]

Erold: Înc-o dată.

[*Al treilea sunet.*]

[*O trâmbiță iese punde afară.*]

Intră EDGAR, armat, precedat de un trâmbițaș.

ALBANIA: Întrebă-l ce vrea, pentru ce sosește
L-a trâmbiței chemare?

Erold: Ce rang, ce nume ai? De ce răspunzi

La ăst apel?

EDGAR: Numele meu-i pierdut,

Mâncat și ros de al trădării dinte.

Dar nobil sunt, ca și protivnicul

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

235

I come to cope.

ALBANY: Which is that adversary?

EDGAR: What's he that speaks for Edmund Earl of Gloucester?

EDMUND: Himself. What say'st thou to him?

EDGAR: Draw thy sword,

That, if my speech offend a noble heart,

Thy arm may do thee justice. Here is mine.

Behold, it is the privilege of mine honours,

My oath, and my profession. I protest-

Maugre thy strength, youth, place, and eminence,

Despite thy victor sword and fire-new fortune,

Thy valour and thy heart- thou art a traitor;

False to thy gods, thy brother, and thy father;

Conspirant 'gainst this high illustrious prince;

And from th' extremest upward of thy head

To the descent and dust beneath thy foot,

A most toad-spotted traitor. Say thou 'no,'

Cu care vin să lupt.

ALBANIA: Care protivnic?

EDGAR: Cine răspunde pentru Edmund Gloster?

EDMUND: Chiar el; vorbește.

EDGAR: Trage-ți sabia,

Ca, dacă vorba-mi ar nedreptăți

Un nobil duh, să-ți faci prin braț dreptate.

Eu trag pe-a mea. Vezi, este privilegiul

Ce mi-l dă rangul, jurământul meu:

Eu te declar, — cu toată înălțimea,

Puterea, starea, tinerețea ta,

Cu toată biruință-a săbiei tale,

Cu tot curaju-ți și norocu-ți tânăr,

De trădător, fals către zeii tăi,

Și către fratele și tatăl tău,

Răzvrătitor în contra ăstui înalt,

Ilustru Prinț, și de la creștet sus

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

236

This sword, this arm, and my best spirits are bent
To prove upon thy heart, whereto I speak,
Thou liest.

EDMUND: In wisdom I should ask thy name;
But since thy outside looks so fair and warlike,
And that thy tongue some say of breeding breathes,
What safe and nicely I might well delay
By rule of knighthood, I disdain and spurn.
Back do I toss those treasons to thy head;
With the hell-hated lie o'erwhelm thy heart;
Which- for they yet glance by and scarcely bruise-
This sword of mine shall give them instant way
Where they shall rest for ever. Trumpets, speak!

Al capului tău până jos la praful
De sub picior, un trădător spurcat.
Zi „nu”, și astă sabie, ăst braț,
Și toată vitejia mea sunt gata
A dovedi pe pieptul tău că minți.
EDMUND: Ar fi înțelept să te întreb de nume.
Dar fiindcă pari așa viteaz și falnic,
Și vorba-ți bună creștere trădează
Eu cu dispreț resping orice-amânare
Ce, după datina cavalerescă,
Cu tot cuvântul aș putea să cer.
Azvârl dar înapoi pe capul tău
Trădările acestea, și-ți izbesc
Cu mârșava minciună inima
Spre care – deoarece ele-au trecut
Pe lângă mine fără să m-atingă, –
Această sabie le va deschide
Un drum, spre-a s-odihni de veci acolo.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

237

[Alarums. They fight. Edmund falls.]

ALBANY: Save him, save him!

GONERIL: This is mere practice, Gloucester.

By th' law of arms thou wast not bound to answer
An unknown opposite. Thou art not vanquish'd,
But cozen'd and beguil'd.

ALBANY: Shut your mouth, dame,
Or with this paper shall I stop it: Holld, sir;
Thou worse than any name, read thine own evil:
No tearing, lady; I perceive you know it.
[Gives the letter to Edmund.]

GONERIL: Say, if I do, the laws are mine, not thine: Who can
arraign me for't?

ALBANY: Most monstrous!
Know'st thou this paper?

GONERIL: Ask me not what I know.

Vorbiți dar, trâmbițe!

[Sunet. Ei combat. Edmund cade.]

ALBANIA: Săriți, scăpați-l!

GONERIL: Acesta, Gloster, este vicleșug.

Căci după datine n-ai fost ținut
Să lupți cu un necunoscut protivnic.
Nu ești învins, ești înșelat, trădat.

ALBANIA: Închide-ți gura, Doamnă, ca să n-o
Astup cu foaia asta. O, femeie
Cumplită, vede, citește crima ta —
N-o rupe, Doamnă, văd că o cunoști.
[Dă scrisoarea lui Edmund.]

GONERIL: Și dacă? Legile sunt ale mele,
Nu ale tale. Cine poate să
Mă prigonescă pentru asta?

ALBANIA: Monstru!

Știi de scrisore?

GONERIL: Nu întreba ce știu.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

238

[Exit.]

ALBANY: Go after her. She's desperate; govern her.

EDMUND: What, you have charg'd me with, that have I done,
And more, much more. The time will bring it out.
'Tis past, and so am I.- But what art thou
That hast this fortune on me? If thou'rt noble,
I do forgive thee.

EDGAR: Let's exchange charity.
I am no less in blood than thou art, Edmund;
If more, the more th' hast wrong'd me.
My name is Edgar and thy father's son.
The gods are just, and of our pleasant vices
Make instruments to scourge us.
The dark and vicious place where thee he got
Cost him his eyes.

[Iese.]

ALBANIA: Urmează-i; și-a ieșit din minți.
Păzește-o.

[Un oficiar iese.]

EDMUND: Ceea de ce m-acuzi, eu am făcut-o;
Și mai mult. Vremea o va da pe față.
Trecut e, ca și mine — Însă cine
Ești tu, ce mi-ai rămas? De ești un nobil,
Te iert.

EDGAR: Să preschimbăm iertarea noastră.
Nu-s mai puțin de sânge nobil, Edmund,
Decât tu însuși. Dacă mai mult însă,
Cu-atât mai mult tu m-ai năpăstuit.
Sunt Edgar, fiul tatălui tău. Zeii
Sunt drepti și fac din patimile noastre
Uneltele cu care ne biciuiesc.
El a plătit cu ochi păcatul negru
Prin care-ai fost născut.

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

239

EDMUND: Th' hast spoken right; 'tis true.
The wheel is come full circle; I am here.

ALBANY: Methought thy very gait did prophesy
A royal nobleness. I must embrace thee.
Let sorrow split my heart if ever I
Did hate thee, or thy father!

EDGAR: Worthy prince, I know't.

ALBANY: Where have you hid yourself?
How have you known the miseries of your father?

EDGAR: By nursing them, my lord. List a brief tale;
And when 'tis told, O that my heart would burst!
The bloody proclamation to escape
That follow'd me so near — O, our lives' sweetness!
That with the pain of death would hourly die
Rather than die at once! — taught me to shift
Into a madman's rags, t' assume a semblance
That very dogs disdain'd; and in this habit

EDMUND: Da, ai dreptate,
Și roata s-a întors: eu sunt pierdut.

ALBANIA: Purtarea ta-mi trădase neam regal.
Eu trebuie să te îmbrățișez.
Durerea inima să-mi spintece
De te-am urât cândva pe tine, sau
Pe tatăl tău.

EDGAR: Vrednice prinț, o știu.

ALBANIA: Dar unde te-ai ascuns? Cum ai aflat
De suferințele tatălui tău?

EDGAR: Cătând și îngrijindu-l. — Ascultați
O scurtă povestire, și când va
Fi spusă, frângă-se inima mea!
Spre a scăpa de crunta prigonire:
Ce m-urmărea — o, cât de dulce-i viața,
Că vrem mai bine să murim de chin
În fiecare ceas decât deodată! —
Mi îmbrăcai în zdrențe de smintit,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

240

Met I my father with his bleeding rings,
Their precious stones new lost; became his guide,
Led him, begg'd for him, sav'd him from despair;
Never, — O fault! — reveal'd myself unto him
Until some half hour past, when I was arm'd,
Not sure, though hoping of this good success,
I ask'd his blessing, and from first to last
Told him my pilgrimage. But his flaw'd heart —
Alack, too weak the conflict to support! —
'Twixt two extremes of passion, joy and grief,
Burst smilingly.

Și cu un chip scârbit de câinii chiar,
Și în ținuta asta întâlnii
Pe tată-meu, cu-inele sângerânde,
Lipsite, vai, de pietrele lor scumpe.
Eu mă făcui dar călăuza lui,
Îl condusei, cerși chiar pentru el,
Îl mântuii de moarte; niciodată,
O, ce greșeală! — nu-i m-am dat pe față,
Decât acum vr-o jumătate oră,
Când, înarmat fiind, nesigur, dar
Nădăduind izbânda asta bună,
Cerui ca să mă binecuvânteze,
Și de la început pân' la sfârșit
Îi povestii pe unde-am pribegit.
Dar inima-i zdrobită, vai, prea slabă
Spre-a mai purta această nouă luptă,
Cuprinsă de aceste două patimi
Extreme: bucuria și durerea,

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

241

EDMUND: This speech of yours hath mov'd me,
And shall perchance do good; but speak you on;
You look as you had something more to say.

ALBANY: If there be more, more woful, hold it in;
For I am almost ready to dissolve,
Hearing of this.

EDGAR: This would have seem'd a period
To such as love not sorrow; but another,
To amplify too much, would make much more,
And top extremity.

Whilst I was big in clamour, came there a man,
Who, having seen me in my worst estate,
Shunn'd my abhorr'd society; but then, finding
Who 'twas that so endur'd, with his strong arms
He fastened on my neck, and bellowed out
As he'd burst heaven; threw him on my father;
Told the most piteous tale of Lear and him

Se frânse surâzând.

EDMUND: Povestea-ți m-a
Mișcat, și poate va sluji la bine.
Dar parc-ai să mai spui ceva. Urmează.

ALBANIA: De-i ceva și mai jalnic, rog, oprește,
Căci sunt zdrobit din câte am aflat.

EDGAR: Atât ar fi părut destul acelu
Ce nu iubește jalea, dar un altul,
Spre a spori prea multul, ar mări
Pe mult, și-ar covârși pe cel mai mult.
Pe când mă văitam, sosi un om,
Ce mă văzuse-n starea-mi cea mai rea
Și-mi ocolise fața urâcioasă,
Dar când află acuma cine-i cel
Ce suferă așa, cu brațele-i vârtoase
El se lipi de gâtul meu, țipând,
Ca cum ar fi voit să crape cerul;

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

242

That ever ear receiv'd; which in recounting
His grief grew puissant, and the strings of life
Began to crack. Twice then the trumpets sounded,
And there I left him tranc'd.

ALBANY: But who was this?

EDGAR: Kent, sir, the banish'd Kent; who in disguise
Followed his enemy king and did him service
Improper for a slave.

Enter a Gentleman with a bloody knife.

Gentleman: Help, help! O, help!

EDGAR: What kind of help?

ALBANY: Speak, man.

EDGAR: What means that bloody knife?

Gentleman: 'Tis hot, it smokes.

Se arunca pe tată-meu, și spuse
De sine și de Lear povestea cea
Mai jalnică ce s-a auzit vr-odată.
Prin povestire chinul său cresc
Și ale vieții coarde începură
A se slăbi. Atuncea trâmbița
Suna de două ori, și-l părăsii
Acolo leșinat.

ALBANIA: Dar cine-a fost?

EDGAR: Kent, Kent gonitul, care străvestit,
Urma pe regale-i vrăjmaș, slujindu-l
Mai mult decât un rob.

Intră un Gentilom în grabă cu un cuțit plin de sânge.

Gentilom: O, ajutor!

EDGAR: Ce ajutor?

ALBANIA: Vorbește.

EDGAR: Ce înseamnă ăst cuțit însângerat?

Gentilom: E cald și fumegă, căci a ieșit

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

243

It came even from the heart of- O! she's dead!

ALBANY: Who dead? Speak, man.

Gentleman: Your lady, sir, your lady! and her sister
By her is poisoned; she hath confess'd it.

EDMUND: I was contracted to them both. All three
Now marry in an instant.

EDGAR: Here comes Kent.

ALBANY: Produce their bodies, be they alive or dead:
This judgement of the heavens, that makes us tremble,
Touches us not with pity.

[Exit Gentleman.]

Enter KENT.

O, is this he?

The time will not allow the compliment
That very manners urges.

KENT: I am come
To bid my king and master aye good night.

Abia din inima — , o ea e moartă!

ALBANIA: Cum, mortă? Cine? Cum?

Gentilom: Soția voastră,
Soția voastră care-a înveninat
Pe soră-sa; însăși a mărturisit-o.

EDMUND: Am fost cu amândouă logodit.
Acum vom fi căsătoriți tustrei.

EDGAR: Iată-l; Kent vine.

ALBANIA: Aduceți-le încoa, vii sau moarte:
Acestă judecată-a cerului
Ne face ca să tremurăm, dar nu
Ne însuflă milă.

[Gentilomul iese. Kent intră.]

O, e dânsul chiar?

Nu iartă timpul ca să îi dăm primirea
Ce cere cuviința.

KENT: Am venit
Să zic pentru vecie noapte bună

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

244

Is he not here?

ALBANY: Great thing of us forgot!

Speak, Edmund, where's the King? and where's Cordelia?

Seest thou this object, Kent?

[*The bodies of Goneril and Regan are brought in.*]

KENT: Alack, why thus?

EDMUND: Yet Edmund was belov'd.

The one the other poisoned for my sake,

And after slew herself.

ALBANY: Even so. Cover their faces.

EDMUND: I pant for life. Some good I mean to do,

Despite of mine own nature. Quickly send,

Be brief in it, to the castle; for my writ

Is on the life of Lear and on Cordelia.

Nay, send in time.

ALBANY: Run, run, O, run!

EDGAR: To who, my lord? Who has the office? Send

Thy token of reprieve.

L-al meu stăpân și Rege. Nu-i aici?

ALBANIA: Uitarăm ce-i mai grabnic! Edmund unde

E Regele, și unde e Cordelia?

[*Se aduc cadavrele Gonerilei și Reganei.*]

Vezi, Kent, ăst lucru?

KENT: Vai, de ce așa?

EDMUND: Și totuși Edmund fu iubit. Căci una

A înveninat pe alta pentru mine,

Și-apoi pe sine însăși s-a ucis.

ALBANIA: Așa-i. Acoperiți fețele lor.

EDMUND: O, aer, aer! – Vreau să fac un bine,

În ciuda firii mele chiar. Trimiteți –

Dar iute – la castel; am poruncit

Omorul Regelui și al Cordeliei;

Trimiteți iute.

ALBANIA: O aleargă! Fuga!

EDGAR: La cine, duce? Cine e de slujbă?

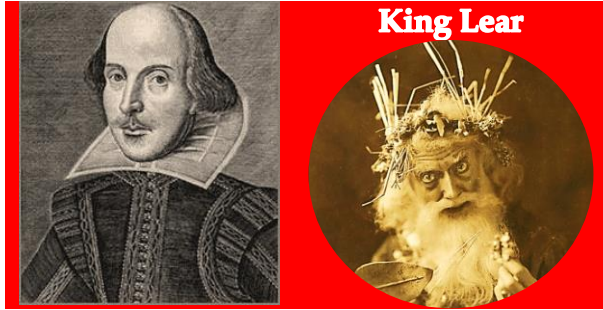
Trimite semnul tău de revocare.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

245

EDMUND: Well thought on. Take my sword;
Give it the Captain.

ALBANY: Haste thee for thy life.

[Exit Edgar.]

EDMUND: He hath commission from thy wife and me
To hang Cordelia in the prison and
To lay the blame upon her own despair
That she fordid herself.

ALBANY: The gods defend her! Bear him hence awhile.

[Edmund is borne off.]

*Re-enter LEAR, with CORDELIA dead in his arms; EDGAR,
Captain, and others following.*

LEAR: Howl, howl, howl, howl! O, you are men of stones:
Had I your tongues and eyes, I'd use them so

EDMUND: Prea bine te-ai gândit. Ia sabia mea
Și dă-o căpitanului.

ALBANIA: Grăbește.

Pe viața ta!

[Edgar iese.]

EDMUND: El e însărcinat
De către mine și soția voastră
Să spânzure în închisoare pe
Cordelia, și-apoi să pună vina
Pe disperarea ei, ca cum s-ar fi
Ucis ea însăși.

ALBANIA: Zeii s-o păzească!

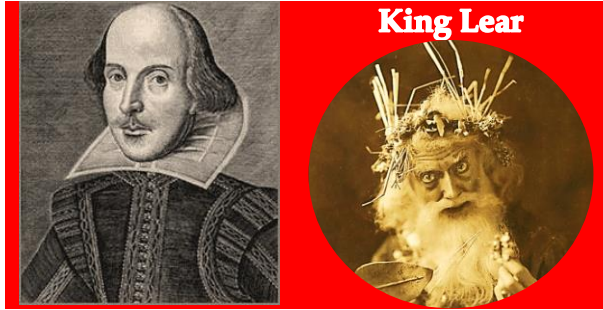
Acuma scoteți-l puțin d-aici.

[Edmund e purtat afară.]

*Intră LEAR cu CORDELIA, mortă în brațele lui; EDMUND,
Oficieri și alții.*

LEAR: Urlați, urlați urlați, urlați!
O, voi sunteți de piatră. Dacă aș

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

246

That heaven's vault should crack. She's gone for ever!
I know when one is dead, and when one lives.
She's dead as earth. Lend me a looking glass.
If that her breath will mist or stain the stone,
Why, then she lives.

KENT: Is this the promis'd end?

EDGAR: Or image of that horror?

ALBANY: Fall and cease!

LEAR: This feather stirs; she lives! If it be so,
It is a chance which does redeem all sorrows
That ever I have felt.

KENT: O my good master!

LEAR: Prithce away!

EDGAR: 'Tis noble Kent, your friend.

Avea eu limbile și ochii voștri,
Aș frânge bolta cerului cu ei. —
Ea a plecat pentru vecie! Știu
Când cineva e mort, și când trăiește;
Ea-i moartă ca pământul. Dă-mi oglinda,
Căci dacă sticla-ise va tulbura
Prin răsuflarea ei, atunci trăiește.

KENT: Au e aceasta ziua de apoi?

EDGAR: Sau o icoană a acelei spaime?

ALBANIA: Cădere și sfârșit!

LEAR: Acestă pană
Se mișcă; ea trăiește! Dacă-i astfel,
Norocul ăsta va răscumpăra
Orice durere am simțit vr-odată.

KENT: [Îngenunchează.]

O, bunul meu stăpân!

LEAR: Rogu-te, pleacă.

EDGAR: E nobilul Kent, și amicul vostru.

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

247

LEAR: A plague upon you, murderers, traitors all!

I might have sav'd her; now she's gone for ever!

Cordelia, Cordelia! stay a little. Ha!

What is't thou say'st, Her voice was ever soft,

Gentle, and low- an excellent thing in woman.

I kill'd the slave that was a-hanging thee.

Captain: 'Tis true, my lords, he did.

LEAR: Did I not, fellow?

I have seen the day, with my good biting falchion

I would have made them skip. I am old now,

And these same crosses spoil me. Who are you?

Mine eyes are not o' th' best. I'll tell you straight.

KENT: If fortune brag of two she lov'd and hated,

One of them we behold.

LEAR: This' a dull sight. Are you not Kent?

KENT: The same-

LEAR: Ciuma pe voi toți, trădători, călăi!

Aș fi putut s-o scap; acum s-a dus.

Cordelia, o Cordelia, stai puțin.

Ha! Ce zici? – Glasu-i a fost pururea

Încet, și blând – scump lucru la femei.

Am înjunghiat pe-al tău călău mișel.

Oficiar: Da, a făcut-o.

LEAR: N'am făcut'o, ai?

A fost o vreme când cu a mea bună

Și ascuțită spadă i-aș fi pus

Pe toți în draci. – Acuma sunt bătrân,

Stricat de prea mult chin. – Tu cine ești?

Nu prea am ochi buni – , ți-o voi spune îndată.

KENT: De se fălește soarta cu doi omeni

Cei i-a urât atât cât i-a iubit,

Vedem aici pe unul dintre ei.

LEAR: Ce rea vedere! Nu ești Kent?

KENT: El însuși,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

248

Your servant Kent. Where is your servant Caius?

LEAR: He's a good fellow, I can tell you that.

He'll strike, and quickly too. He's dead and rotten.

KENT: No, my good lord; I am the very man-

LEAR: I'll see that straight.

KENT: That from your first of difference and decay
Have followed your sad steps.

LEAR: You're welcome hither.

KENT: Nor no man else! All's cheerless, dark, and deadly.
Your eldest daughters have fordone themselves,
And desperately are dead.

LEAR: Ay, so I think.

ALBANY: He knows not what he says; and vain is it
That we present us to him.

EDGAR: Very bootless.

[Enter a Captain.]

Captain: Edmund is dead, my lord.

Kent, sluga voastră. Unde-i sluga Caiu?

LEAR: El e un bun băiat, pot să v-o spun,

Și iute la loviri —, e mort și putred.

KENT: Nu, nu, stăpâne, eu sunt chiar acela —

LEAR: O voi vedea îndată —

KENT: Ce de la întâia voastră rătăcire.
V-am urmat pe-al vostru jalnic drum.

LEAR: Ești bun-venit aici.

KENT: Și nimeni altul.

Tot este trist, întunecat și mort.

Fiicele voastre mai mari s-au ucis,
Murind în disperare.

LEAR: Da, o cred.

ALBANIA: Nu știe ce vorbește și-n zadar
Cercăm să ne priceapă.

EDGAR: E zadarnic!

[Un oficiar intră.]

Oficiar: Edmund e mort, stăpâne.

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

249

ALBANY: That's but a trifle here.
You lords and noble friends, know our intent.
What comfort to this great decay may come
Shall be applied. For us, we will resign,
During the life of this old Majesty,
To him our absolute power; [to Edgar and Kent] you to your
rights;
With boot, and Such addition as your honours
Have more than merited.- All friends shall taste
The wages of their virtue, and all foes
The cup of their deservings.- O, see, see!

LEAR: And my poor fool is hang'd! No, no, no life!
Why should a dog, a horse, a rat, have life,
And thou no breath at all? Thou'lt come no more,
Never, never, never, never, never!
Pray you undo this button. Thank you, sir.

ALBANIA: Acesta-i lucru de nimic aicea. —
Amici și nobili Domni, am hotărât
Să facem orice poate să îndrepteze
Ăst mare rău. Noi dar vom strămuta,
Cât va trăi bătrâna Majestate,
Asupra ei domnia noastră. Voi
[Către Edgar și Kent.]
Intrați din nou în drepturile voastre
Cu-acel adaos ce prin demna voastră
Purtare cu prisos l-ați meritat.
Amicii vor gusta plata virtuții,
Și toți vrăjmașii cupa vinei lor.
Dar, o priviți, priviți, acolo!
LEAR: Și biata mea nebună-i spânzurată!
Nu, nici o viață, nu! De ce un câine,
Un cal, un șorece să aibă viață,
Și tu nici o suflare? — Nu te vei
Întoarce niciodată, niciodată!

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

250

Do you see this? Look on her! look! her lips!

Look there, look there!

[*He dies.*]

EDGAR: He faints! My lord, my lord!

KENT: Break, heart; I prithee break!

EDGAR: Look up, my lord.

KENT: Vex not his ghost. O, let him pass! He hates him
That would upon the rack of this tough world
Stretch him out longer.

EDGAR: He is gone indeed.

KENT: The wonder is, he hath endur'd so long.
He but usurp'd his life.

ALBANY: Bear them from hence. Our present business
Is general woe.

[*To Kent and Edgar*] Friends of my soul, you twain
Rule in this realm, and the gor'd state sustain.

Vă rog, desfaceți-mi ăst nasture —

Vă mulțumesc. Vedeți acesta? Ia

Priviți-o — buzele-i — priviți, priviți! —

[*Moare.*]

EDGAR: A leșinat. Stăpâne, o, stăpâne!

KENT: Te frânge, inimă; rog, frânge-te!

EDGAR: Deschideți ochii, bunul meu stăpân.

KENT: Nu-i munciți duhul. Las' să plece în pace.

Vrăjmașul lui e acela ce-ar voi

Să-l mai întindă pe cumplita roată

A astei crude vieți.

EDGAR: O, s-a sfârșit.

KENT: Mirarea e cum de-a răbdat atât,
Nu mai ducea decât un chip de viață.

ALBANIA: Duceți-i de aici. Acum se cere
Să îngrijim de jalea cea obștescă.

[*Către Edgar și Kent.*]

Prea scumpi amici, voi doi să cârmuiți

William Shakespeare

King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.

Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

KENT: I have a journey, sir, shortly to go.

My master calls me; I must not say no.

ALBANY: The weight of this sad time we must obey,
Speak what we feel, not what we ought to say.

The oldest have borne most; we that are young
Shall never see so much, nor live so long.

[Exeunt, with a dead march.]

THE END

251

Rănitul stat, și să-l tămăduiți.

KENT: Eu am un alt drum de făcut acu;

Stăpânu-mi cheamă; nu pot zice nu.

ALBANIA: Sub sila ăstui crud timp, nu vorbim
Cum s-ar cădea, ci după cum simțim.

Bătrânul mult a tras; noi tinerii

Atât nici vom vedea, nici vom trăi.

[Toți ies cu un marș funebru.]

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
King Lear. Regele Lear. Parallel Texts.
 Translated into Romanian by **Adolf Stern, 1881.**

252

Contemporary Literature Press

Bucharest University
 The Online Literature Publishing House
 of the University of Bucharest

A Manual for the Advanced Study of *Finnegans Wake* in One Hundred and Twenty-Three Volumes

Totalling 35,000 pages

by **C. George Sandulescu and Lidia Vianu**

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

Holograph list of the
40 languages
used by James Joyce
in writing *Finnegans Wake*

You can download our books for free,
 including the full text of *Finnegans Wake* line-numbered, at
<http://editura.mttlc.ro/>, <http://sandulescu.perso.monaco.mc/>

Director
Lidia Vianu

Executive Advisor
C. George Sandulescu